

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ

Διμηνιαίο Περιοδικό
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κισάμου & Σελίνου

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' ἜΤΟΣ Ν'
ΤΕΥΧΟΣ 33
ΜΑΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2011

ΙΔΡΥΤΗΣ:
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
πρώην Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνσις:
Ἱερά Μητρόπολις Κισάμου & Σελίνου
Κίσαμος Χανίων Τ.Κ. 734 00
Τηλ.: 28220 22128 - 22018
Fax: 28220 83037

Ἡλεκτρονική Διεύθυνσις:
www.imks.gr
E-mail: info@imks.gr
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
2492

Διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ
Συνδρομές προαιρετικές
Ἀριθμ. Λογαριασμοῦ Ἐθνικῆς
Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος:
390/54013303

Ἡλεκτρονική ἐπεξεργασία-Σελιδοποίηση:
Ἄντ. Βακάκης, Θεολόγος-Γραμματεὺς Ι.Μ.Κ.Σ.
Διορθώσεις κειμένων:
Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Εἰρηναῖος Μπατσάκης

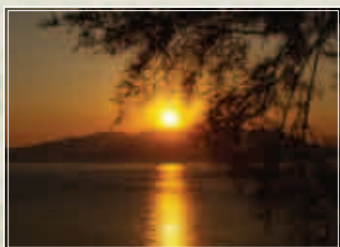
ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

Ψηφιδωτή εἰκόνα τῆς ἐνθρο-
νης Θεοτόκου, μέ τούς δύο
μεγάλους αὐτοκράτορες,
τόν Μ. Κωνσταντῖνο καί τόν
Ἰουστινιανό, στήν κόγχη τῆς
νοτιοδυτικῆς πύλης τοῦ ἐσω-
νάρθηκα τῆς Ἁγίας Σοφίας

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ:

Ἡλιοβασίλευμα στήν
Κισαμίτικη γῆ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Ἡ... ἄλλη «ἄλωση»»

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κισάμου & Σελίνου
κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ σελ. 67
«Οἱ «μαῦρες τρύπες» τῆς οἰκονομίας δέ φράζουν μόνο μέ
δολλάρια»

Τοῦ Σεβ. Γέροντος Μητροπολίτου ἀπό Κισάμου & Σελίνου
κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ..... σελ. 68

«Ἐπίκαιρες σκέψεις. Στόν ἀπόηχο τῆς Μεγάλης Ἡμέρας»
Τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Θ. Χατζηνικολάου, Θεολόγου,
τ. Λυκείαρχου - Ἀκαδημαϊκοῦ - Ἱεροκήρυκος Ἰ. Μ. Κισάμου καί
Σελίνου..... σελ. 69

«Ἡ ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ προσκύνησις τοῦ Θεοῦ»
Τοῦ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρ. Ἐμμανουήλ Μπαριωτάκη, Ἀρχιερ.
Ἐπιτρόπου Δυτ. Κισάμου..... σελ. 70-71

«Εἶναι μία εὐκαιρία»
Τοῦ Μοναχοῦ Μωϋσέως Ἁγιορείτου..... σελ. 72

«Τό μήνυμα τῶν Μυροφόρων καί ἡ κρίση τῆς ἐποχῆς μας»
Τοῦ κ. Γεωργίου Βλαντῆ, Θεολόγου - ἐπιστημονικοῦ συνεργά-
του τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης..... σελ. 73-74

«Οἱ Κρητικοί καί ἡ ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως»
Τοῦ κ. Γεωργίου Καρτσώνη, Μαθηματικοῦ σελ. 75-76

«ΑΦΙΕΡΩΜΑ. Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης. Ὁ πολιτικός
Παπαδιαμάντης καί τό διήγημά του «Οἱ Χαλασοχώρηδες»
Τῆς κ. Ἀργυρῶς Δελῆ, Φιλολόγου σελ. 77-78

«Μόνο στήν Ἑλλάδα θά μπορούσε ...»
Ἀπό τό διαδίκτυο σελ. 78

«Ἡ Βιοηθική καί οἱ προκλήσεις τῆς στήν ἐποχή μας»
Τοῦ κ. Ἀνέστη Κεσελόπουλου, Καθηγητοῦ Θεολογίας τοῦ
Α.Π.Θ. σελ. 79-80

«Ἐκκλησιαστικό Λύκειο-Γυμνάσιο Κρήτης»
Πληροφορίες-Ἐγγραφές..... σελ. 80

«Ἐκδοση Λευκώματος ἀφιερωμένου στόν Σεβασμιώτατο Γέ-
ροντα Μητροπολίτη Εἰρηναῖο»..... σελ. 81

«Ἡ Μητέρα καί ὁ ρόλος τῆς στή σημερινή πραγματικότητα»
Τῆς κ. Νταγκουνάκη Ἀνθούλας, Φιλολόγου, Προέδρου τοῦ
Συλλόγου Κυριῶν καί Δεσποινίδων Καστελλίου σελ. 82-83

«Ἡ γήρανση τοῦ ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ»
Τοῦ κ. Ἰωάννου Στεφανογιάννη, συγγραφέως, ἀρθρογράφου...
..... σελ. 84-85

«Ἀπό τήν προσκυνηματική ἐκδρομή τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κι-
σάμου & Σελίνου στή Γῆ τῆς Ἰωνίας μέ συνοδό τόν Σεβ. Μη-
τροπολίτη κ. κ. Ἀμφιλόχιο ἀπό 5 μέχρι 13 Μαΐου 2011»

Τῆς κ. Εὐτυχίας Σημαντηράκη-Μαλαθράκη, Φιλολόγου - τ. Γυ-
μνασιάρχου σελ. 86-87

«Τό Χρονικό τῆς Μητροπόλεως μας»
(Μάιος - Ἰούνιος 2011) σελ. 88-92

«Δωρεές ὑπέρ τῶν Ἱδρυμάτων τῆς Μητροπόλεως μας»
..... σελ. 93

«Προσκυνηματική ἐκδρομή στούς Ἁγίους Τόπους-Ἱεροσόλυ-
μα-Σινᾶ-Ἁγ. Αἰκατερίνα. (23-30 Αὐγούστου 2011)»
..... σελ. 94-95

‘Η... ἄλλη «ἄλωση»

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Κισάμου & Σελίνου κ. Ἀμφιλοχίου

ἄιος, τὸν μήνα αὐτὸ μέσα στὸ ροδόφωσ πού ἀγκαλιάζει τὴν πλάση, ἡ μνήμη τῶν Πανελλήνων στρέφεται στὴν Κωνσταντινούπολη, στὴ Βασιλεύουσα τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, τὴν κιβωτὸ τῆς Χριστιανοσύνης, τὸ λίκνο τῆς ἐλληνικῆς ψυχῆς, πού πρὶν ἀπὸ 558 χρόνια ἔπεφτε στὰ χέρια τῶν κατακτητῶν. Ὅμως καὶ ἂν ἔπαιε ἡ Πόλις, «οὐκ ἐάλω ἡ βασιλεύουσα ψυχὴ τῶν Ἑλλήνων, οὐκ ἐάλω ἡ ρίζα, οὐκ ἐάλω τὸ φῶς», κατὰ τὸν ποιητὴ.

Φαίνεται στὴν ἐποχὴ μας, ὅταν ὄλοι μιλοῦν γιὰ οἰκονομικὴ κρίση καὶ ὑφεση, πῶς ὑποβόσκει μιὰ βαθιὰ πολυμέτωπη κρίση. Μία κρίση πού μᾶλλον ὀδηγεῖ σὲ μία ἄλλη, νέα καὶ πρωτόγνωρη μορφή «ἄλωσης». Κρίση ἀξιών, κρίση προτύπων καὶ ἰδανικῶν. Κρίση, παρακμὴ καὶ διάψευση τῶν ὑλιστικῶν ἰδεολογιῶν καὶ θεωριῶν πού ταλαιπώρησαν τὴν ἀνθρωπότητα καὶ κατ' ἐξοχὴν τὴν χώρα μας τὰ τελευταῖα πενήντα τουλάχιστον χρόνια. Φαίνεται νὰ ζοῦμε τὴν πανηγυρικὴ καὶ θορυβώδη κατάρρευση τῶν ὑλιστικῶν παραδείσεων καὶ τῶν ψεύτικων ὁραμάτων πού καλλιεργοῦσαν οἱ κυριώτερες διεθνεῖς ἰδεολογίες τῶν προσφάτων δεκαετιῶν. Εἶναι μιὰ κατάσταση χωρὶς ἰσορροπία, ὅπου ἡ κρίση ὑπερβαίνεται συνεχῶς μὲ μιὰ κατάσταση μεγαλύτερης κρίσης. Μία κρίση πού βαθαίνει μέρα μὲ τὴν ἡμέρα, πού ὀδηγεῖ στὴν ἐκποίηση τῆς περιουσίας τοῦ δημοσίου, στὸν ἀφανισμό τῆς μικρῆς ἐπιχείρησης, στὴ διόγκωση τῆς ἀνεργίας, στὸ νέο κύμα μετανάστευσης πλήθους ἐπιστημόνων, στὴ στέρψη δικαιώματος τῶν νέων νὰ ὄνειρεύονται καὶ νὰ ἐλπίζουν, στὴν ἀπώλεια κάθε ἀξιοπρέπειας καὶ τιμῆς.

Ζήσαμε μέσα σὲ συστήματα πέρα ἀπὸ τὸ μέτρο καὶ διαπιστώσαμε τὸ παράλογο καὶ τὴν ἀπογοητευτικὴ ποιότητα τοῦ σημερινοῦ κόσμου. Τὸ κέρδος ἀποθεώθηκε, ὁ ἀτομοκεντρισμὸς θεοποιήθηκε, οἱ ἀγορὲς ἀναγορεύθηκαν σὲ μαγικούς συντελεστὲς τῆς εὐδαιμονίας τῶν ἀνθρώπων. Τὰ πάντα στὸν βωμὸ τῆς ὕλης, τοῦ χρήματος, τοῦ κέρδους. Τί ἄλλο, ἄραγε, χρειάζεται γιὰ νὰ μετατραπῆ ἡ ἠθικὴ κρίση σὲ οἰκονομική; Τώρα λοιπὸν πού πολλὲς μικρὲς ἢ μεγαλύτερες ἀλώσεις μᾶς ἀπειλοῦν εἶναι καιρὸς νὰ πιστέψουμε στὸν ἑαυτὸ μας, στὸ παρελθόν μας καὶ στὸ μέλλον μας. Εἶναι καιρὸς νὰ ποπιστοῦμε, νὰ μεθύσουμε μὲ τὸ ἀθάνατο κρασί τοῦ '21, ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ Κωστής Παλαμᾶς. Εἶναι καιρὸς νὰ βάλομε στὸ περιθώριο ὄλους αὐτοὺς τοὺς «φωταδιστὲς» τῶν ἡμερῶν μας πού ἀρνοῦνται τὴν συνέχεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ, κλευάζουν τὴν ἐλληνορθόδοξη ταυτότητά μας, ἀφελλνίζου καὶ ἀποδομοῦν τὴν παιδεία μας μετατρέποντας τὰ σχολεῖα σὲ τμήματα ταχείας ἐκμάθησως ξηρῶν γνώσεων, μὲ στόχο τὸ χρῆμα καὶ ὄχι τὴν διάπλαση ἀνθρώπων χαρακτήρων, ἀφήνοντας τὰ παιδιά μας χωρὶς πρότυπα, χωρὶς ἀξίες καὶ ἰδανικά. Εἶναι καιρὸς νὰ πείσουμε τὸν ἑαυτὸ μας καὶ τὰ παιδιά μας ὅτι τὸ χρῆμα εἶναι μέσο καὶ ὄχι αὐτοσκοπός.

Μποροῦμε καὶ δικαιούμαστε νὰ βγοῦμε ἀπὸ αὐτὴ τὴν κρίση. Πῶς; Χρειάζεται ἀντίσταση στὶς ἠθικὲς, πνευματικὲς καὶ οἰκονομικὲς ἀλώσεις. Τὸ πνεῦμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἦταν πάντα ἀγωνιστικὸ καὶ ἀντιστασιακό. Ὁ Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος δὲν ὑπέταγή στους δελεαστικούς ὄρους τοῦ Μωάμεθ, ἀλλὰ ἔπαιε μαχόμενος. Οἱ σημερινὲς μάχες δὲν θὰ δοθοῦν μὲ σπαθιά, ἀλλὰ μὲ ἰδέες καὶ ἰδανικά. Ἀρκεῖ νὰ ξαναπιστέψουμε στὴ συνέχεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ! Ὁ Πολιὸς προκάτοχός μας πολυσέβαστος Μητροπολίτης ἀπὸ Κισάμου καὶ Σελίνου κ. Εἰρηναῖος δεκαετίες πρὶν, μὲ προφητικὸ λόγο, εἶχε μιλήσει γιὰ τὴν ἐπανάσταση τῶν συνειδησῶν. Μήπως ἦρθε ἡ ὥρα πλέον ὄχι ἀπλὰ νὰ μιλήσομε, ἀλλὰ νὰ κηρύξομε αὐτὴ τὴν ἐπανάσταση;

Κοίταξα πίσω μου,

εἶδα Ἱστορία

ἔβωσα τὸν προσορισμό.

Κοίταξα γύρω μου,

εἶδα χάος· σκέφτηκα

ὅτι χρειάζεται πρόσωπο.

Κοίταξα μπροστά μου,

εἶδα δρόμο· κατάλαβα

ὅτι ἀξίζει νὰ προσπαθῶσω.

Κοίταξα μέσα μου,

εἶδα πίστη· ἤξερα ὅτι θὰ φτάσω

σίγουρα στὴ ρίζη.

(Αρώνης, Κύπρος 1955)

Οί «μαῦρες τρύπες» τῆς οἰκονομίας δέ φράζουν μόνο μέ δολλάρια

**Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρώην
Κισάμου & Σελλίνου κ. Εἰρηναίου**

Ἡ «μαῦρες τρύπες» τοῦ Διαστημικοῦ χώρου, ἡ καταστροφή δηλ. τοῦ «ὄζοντος» ἀπό τήν πολὺπληρη ρύπανση τοῦ Πλανήτη μας μῆκαν πηλὰ στήν καθημερινή μας γλώσσα γιά πολλὰ πράγματα.

Ἰδιαίτερα χρησιμοποιοῦνται τόν τελευταῖο καιρό στήν οἰκονομική γλώσσα γιά νά ἐπισημάνουν τά ἐλλείματα καί τά χάσματα στά οἰκονομικά τῆς χώρας μας. Οἱ κυβερνήσεις μας, πότε μέ καπιταλίζουσες καί πότε μέ σοσιαλίζουσες οἰκονομικές θεωρίες, προσπαθοῦν νά κλείσουν τά ἐλλείματα τῶν κρατικῶν προϋπολογισμῶν, ἐκεῖνα ὅμως ὄλο καί μεγαλώνουν καί γίνονται τρύπες βαθιές καί «τοῦνελ» σκοτεινά, πού δέν τά φωτίζει κανένα φῶς.

Λέγεται πῶς κάποια οἰκονομική κρίση ὑπάρχει σήμερα σ' ὄλο τόν κόσμο, ἐμεῖς ὅμως περιοριζόμεστε στό δικό μας χῶρο.

Δέν εἶμαι ἀρμόδιος γιά νά δώσω οἰκονομική ἐρμηνεία στίς «μαῦρες τρύπες» τῆς Ἑλληνικῆς μας οἰκονομίας, θά ἤθελα ὅμως ἀπό μιά ἄλλη πλευρά νά ρίξω λίγο φῶς στό σκοτάδι των.

Στήν ὀργάνωση τοῦ σημερινοῦ κόσμου, γράφει ὁ Ρῶσσος Χριστιανοφιλόσοφος Μπερντιάγεφ, ἡ παγκόσμια ζωή ὑποτάχθηκε ὀλοκληρωτικά στήν οἰκονομία, τά συμφέροντα τῆς ὁποίας ἔγιναν κυριαρχικά καί ὀλοκληρωτικά. Οἱ μάζες ζοῦν οὐσιαστικά γιά οἰκονομικά συμφέροντα καί σέ μιά τέτοια κατάσταση ὁ πνευματικός πολιτισμός πάσχει θανάσιμα, ἀφοῦ μεταβάλλεται σέ περιττοπολυτέλεια. Συμπεραίνει μάλιστα ὁ μεγάλος αὐτός σοφός πῶς, ἐνῶ τό Μαρξιστικό Δόγμα δεχότανε τίς οἰκονομικές ἀξίες σάν μοναδική αἰτία τῶν κοινωνικῶν φαινομένων καί τό «πνεῦμα σάν ἐπιφανόμενο», θεωρητικά καί πρακτικά ἀναιρέθηκε ἀπό τά γεγονότα τοῦ εἰκοστοῦ αἴωνα. Ἡ οἰκονομική δεσποτεία τῶν καιρῶν μας ξαναφέρνει πάλι τήν πλάνη αὐτή, ὅτι τάχα μόνο οἱ ὑλικές δυνάμεις κινοῦν τήν Ἱστορία καί τή ζωή μας.

Ἡ περιθωριοποίηση ὅμως τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ, ἡ περιφρόνηση δηλ. τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν, πού ἀφοροῦνε στόν ἄνθρωπο καί στίς κοινωνίες του, ἔχει καταλυτική ἐπίδραση στήν ἴδια τήν οἰκονομική ζωή.

Διότι, ἂν ἡ πρόοδος ἑνός ἀνθρώπου ἢ ἑνός Λαοῦ δέν ἐξαρτᾶται μόνο ἀπό τίς πλουτοπαραγωγικές του πηγές ἀλλά καί ἀπό τήν ἐργατικότητα, τήν ἐντιμότητα, τήν ἐπιμέλεια καί τήν σωφροσύνη του, τότε ἡ παραμέληση τῶν ἀξιῶν αὐτῶν ἀποβαίνει καταστρεπτική γιά τήν οἰκονομική του ζωή. Τοῦτο γίνεται σήμερο ὀλοφάνερο, ὅταν ἐργοδότες καί ἐργαζόμενοι συγκρούονται σέ ἀτελείωτες ἀπεργίες καί ἀργίες, πού καταστρέφουν καί χρόνο καί δυνάμεις πολυτίμες. Καί τό χειρότερο ἀκόμη, ὅταν ἡ καταναλωτική ὑστερία τῶν καιρῶν μας ἀπό τό ἕνα μέρος ἐξαντλεῖ καί ἀπό τό ἄλλο ρυπαίνει καί ἀχρηστεύει τά ἀγαθὰ τῆς Δημιουργίας.

Οἱ λαϊκές μάζες, πού αἰῶνες κατηγοροῦσαν τήν Καπιταλιστική Κοινωνία, πέφτουνε οἱ ἴδιες τώρα στή διαφθορά της καί, χωρίς νά τό καταλαβαίνουν, ἴσως ἀπομακρύνονται ἀπό τίς πνευματικές ἀξίες πού τίς κρατοῦσαν αἰῶνες καθαρές μέσα στίς φλέβες καί τίς παραδόσεις των.

Μέσα στό κλίμα, αὐτοῦ τοῦ οἰκονομικοῦ δαιμονισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας οἱ πολιτικοί ἡγέτες εἶναι αἰχμάλωτοι τῆς οἰκονομικῆς μηχανῆς καί δέν ἔχουν καιρό καί τόλημ νά ἀπευθύνουν στούς Λαούς των καί κάποιο ἠθικό μήνυμα, πού ν' ἀνυψώνει τόν ἄνθρωπο καί νά τόν προστατεύει ἀπό τή νέα εἰδωλοπατρεία τῶν καιρῶν.

Τό ἴδιο καί ἡ Παιδεία, κυνηγώντας μονόπλευρα τήν ἐπαγγελματική ἀποκατάσταση, χάνει τοῦς ἀνθρωπιστικούς της στόχους καί γίνεται στυγνή ὠφελιμαρχία. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως, σάν «ψυχοσωματική ὑπαρξη», ἔχει καί πνευματικές ἀνάγκες κι ὅταν αὐτές δέν ικανοποιοῦνται, τότε ἐκφυλίζονται σέ μιά ἀπροσδιόριστη πείνα πού δέν τή χορταίνει κανένα οἰκονομικό ἐπίπεδο καί εὐκοῦλα ἐκτρέπεται στούς ναρκωτικούς καί μαγικούς παραδείσους τῶν καιρῶν.

Ὁ Χριστός τόνισε κι αὐτή τήν καταλυτική ἀλήθεια τῆς ζωῆς «οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνον ζήσεται ἄνθρωπος».

Οἱ «μαῦρες τρύπες» τῆς οἰκονομίας μας λοιπόν δέν φράζουν μόνο μέ δολλάρια, χρειάζονται καί ἠθικές ἀξίες πού φωτίζουν, παιδαγωγοῦν καί σωφρονίζουν ἀνθρώπους καί Λαούς νά βρίσκουν καί τή σωστή πορεία τους καί τό νόημα τῆς ζωῆς των.

Στόν άπόηχο τῆς Μεγάλης Ἡμέρας

Τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου
Ἰγνατίου Χατζηνικολάου
Θεολόγου-τ. Γυμνασιάρχου-Ἀκαδημαϊκοῦ
Ἱεροκήρυκος τῆς Ἱ. Μ. Κισάμου & Σελίνου

Ὁ Χριστός εἶπε στούς Μαθητές Του, ὅτι, ὅταν θά ἔλθει ὁ Παράκλητος, Τόν ὁποῖον θά στείλει ἀπό τόν Πατέρα Του, τότε θά καταλάβουν ὅλη τήν διδασκαλία Του καί ὅλο τό ἔργο Του. Τώρα, δυσκολεύονται νά τά νιώσουν. Εἶναι δυσμαθεῖς, δειλοί, ἀσπαθεῖς. Θά ἔλθει σ'αυτούς τό Πνεῦμα Του τό Ἅγιον, καί θά γίνουν ἀτρόμπιοι. Αυτό θά τούς φωτίσει καί θά τούς διδάξει ὅλα. Θά τούς μεταμορφώσει, καί δέν θά φοβοῦνται πλέον τίποτε. Τίποτε δέν θά μπορέσει νά τούς ἀπειλήσει, οὔτε βασανιστήρια, οὔτε φυλακή, οὔτε θάνατος. Θά τούς ἀπειλοῦν, κι ἐκεῖνοι θά λένε: «Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις» (Πράξ. 5, 29).

Πνεῦμα ἠρωϊκό, ἐκείνη τήν Μεγάλη ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, καί στούς ἄνδρες καί σίς γυναῖκες, καί στήν πόλη καί στήν ὑπαιθρο. Δύναμις Ὑψίστου ἦταν τό κήρυγμά τους, καί ὄχι ἀπλῶς λέξεις.

Ἀτρόμπτες οἱ γυναῖκες, ἡ Ἰουσίνη, ἡ Περπέτουα, ἡ Ἀγάθη, ἡ Ἀγνή. Ἀνορθώθηκαν οἱ ἀσθενεῖς. Βουνά ἔγιναν οἱ πτωχοί, οἱ ἀνάπηροι, οἱ ἐγκαταλελειμμένοι. Ἐγιναν λαός. **Αὐτοί ἔγραψαν μέ τούς Ἀποστόλους καί τούς Μάρτυρες, μέ τούς Πατέρες καί τούς Ἁγίους τήν ἱστορία τοῦ κόσμου σέ ὄρες ἱστορικές.**

Φῶς, θερμότης, πνοή, δύναμις εἶναι τό Ἅγιον Πνεῦμα. Σάν πύρινες γλῶσσες κατέβηκε στούς Μαθητές, μέσα σέ μιά πνοή βιαίου ἀνέμου (Πράξ. 2,2). Τρεῖς χιλιάδες, ἐκείνη τήν μεγάλη Ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, φωτίσθηκαν καί βαπίσθηκαν. Μυριάδες λυχνίες ἀναψαν σίς ψυχές τους καί ἐνεδύθησαν τόν Χριστόν μέ μιά γλυκύτητα ἀφάνταστη. Φῶς, τό ὁποῖο τούς ἐθέρμανε. Ἱερό πῦρ πού ἔφερε τήν Ἀνοιξη, πού μετέβαλε τήν χέρσα γῆ σέ μυρίπνοο κῆπο. **Ὁ καρπός, τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, κατά τόν Ἀπόστολον Παῦλον, εἶναι «ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρησιότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια».** (Γαλ. 5,22).

Γλῶσσες πυρός, οἱ ὁποῖες κατέβηκαν μέ ἕνα φύσημα ἀέρα, ὅπως στή ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ φυσᾶ καί γίνεται δροσιά καί γονιμοποιεῖται ἡ γῆ. Χωρίς τόν ἀέρα καμμιά ζωή, καμμιά δύναμις, καμμιά γονιμότης. Ὁ χριστιανισμός εἶναι καί δύναμις, καί γονιμότης.

τῆς καί ζωή. Ὁ ἀέρας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πνέει διά μέσου τῶν αἰώνων.

Ἡ δύναμις τῆς Ἐκκλησίας δέν προέρχεται οὔτε ἀπό τόν θαυμάσιο ὀργανισμό της, οὔτε ἀπό τούς Ἀποστόλους, οὔτε ἀπό τήν Ἱεραρχία της, οὔτε ἀπό τήν Λειτουργία της. Ὅλα αὐτά εἶναι μέσα πολῦτιμα, ἀλλά ἡ δύναμή της ἡ κινητήρια, ἡ δημιουργική, εἶναι **τό Ἅγιον Πνεῦμα.**

Προσευχόμαστε, καί στήν ψυχή μας μιά πνοή ἔρχεται. Κάποια φωνή, ἡ ὁποία μᾶς λέει: «*Εἶμαι κοντά σας, ὅπως ὁ ψίθυρος σ' αὐτή. Ἡ προσευχή σας ἐνώθηκε μαζί μου, μέ τά ἐλέη μου καί τήν ἀγαθότητά μου. Εἶμαι ἡ ἀγαλλίασις σιά τεταπεινωμένα σας ὀστέα*». Εἶμαι στό παιδί πού σηκώνει τά χέρι του πρὸς τόν οὐρανόν, ὅ,τι εἶμαι καί στό ἄνθος πού ἀνοίγει.

Τά λαλέοντα καί μὴ λαλέοντα ἐμένα ὑμνοῦν. Τά κύματα τῆς θάλασσας καί τά κύματα τῆς ψυχῆς. Εἶμαι στούς χρόνους τό αἰώνιο. Στήν ψυχή τό Θεῖο. Στόν Θεόν ἡ ἀγάπη. Γνωρίζω καί κατευθύνω τά πάντα. Τά παραγμένα καί τά ἤρεμα. Τά ἀπομακρυσμένα καί τά κοντινά.

Ταιριάζω τήν τρυφερότητα μέ τή δύναμη. Τό μικρό μέ τό ἄπειρο. Τή γλυκύτητα μέ τήν παντοδυναμία. Τήν ταπείνωση μέ τό ὑπέριπτο.

Εἶμαι τῶν θλιβομένων ἡ λυχνία. Ὁ φωτεινός πύργος τῶν καταδιωγμένων. Ἡ καρδιά πού κρατᾶ ὅλες τίς καρδιές. Ἡ καρδιά πλάϊ στήν σκληρότητα τοῦ κόσμου. Ἡ πηγή ἀπό τήν ὁποία ἀναβλύζει κάθε χάρις, κάθε μακαριότης. Εἶμαι ἡ ἀνατολή πού γεννιέται ἕνας ἄνθρωπος καί τό βραδινό λυκόφως τῆς δύσεώς του.

Τό Ἅγιον Πνεῦμα πού «*συγκροτεῖ ὅλον τόν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας*», εἶναι τό μυστικό τῆς διάρκειάς της. Μ' αὐτό εὐλογεῖ τούς ἐχθρούς της καί προσεύχεται γιά ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τήν μισοῦν. Τίς προσευχές της τίς ἀκοῦνε ἡ νύχτα καί ἡ ἡμέρα. Καί τό δάσος καί ἡ ἀκτὴ καί ἡ ἐρημία. Αὐτή μέ τήν πνοή Του ἔγινε τό φῶς τῶν χρόνων, τό πλήρωμα τῶν αἰώνων. Καί τά σύνορά της εἶναι χωρὶς σύνορα...

Ἡ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκύνησις τοῦ Θεοῦ

«Γύναι, πίστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα... ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ»
(Ἰωάν. 4,21).

τό διάλογο τοῦ Κυρίου μέ τήν γυναίκα τήν Σαμαρείτιδα στό φρέαρ τοῦ Ἰακώβ, ἀποκαλύπτει ὁ Χριστός τόν ἑαυτό Του καί τῆς γνωρίζει ὅτι αὐτός εἶναι ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας. «*Εγώ εἰμί ὁ λαλῶν σοι...*» (Ἰωάν. 4,26).

Ἀνέλπιστη, θαυμαστή καί σπουδαία ἀποκάλυψη δέχεται ἡ Σαμαρείτιδα. Ἀποκάλυψη ἡ ὁποία ἀλλάζει τήν πορεία τῆς ζωῆς της, φωτίζει τήν σκοτισμένη ἀπό τά πάθη ψυχῆ της καί γίνεται ἡ αἰτία τοῦ εὐαγγελισμοῦ, τῆς μεταστροφῆς καί τῆς σωτηρίας της. Ἀποκάλυψη πού συνεχίζει νά φωτίζει τίς ψυχές ὄλων ἐκείνων, πού ἀνά τούς αἰῶνες δέχονται καί ἀποδέχονται τόν ἀποκαλυφθέντα Μεσσία ὡς Λυτρωτή καί Σωτήρα τους. Ἀποκάλυψη πού φώτισε τό μέγα πρό τῶν αἰῶνων ἄγνωστο μυστήριον, καί ἀπετέλεσε τή βάση καί τό θεμέλιο τῆς ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ προσκύνησης τοῦ Θεοῦ, ἀλλά καί τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπινου γένους.

Ἡ ἀμαρτωλὴ ἀλλά διψασμένη ἐκεῖνη

**Τοῦ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου
Ἐμμανουήλ Μπαριωτάκη
Ἀρχιεπ. Ἐπιτρόπου Ἱ. Μητροπόλεως**

ψυχὴ προγευόμενη τήν σωτηρία της διαλέγεται μετά τοῦ Κυρίου καί μέ ἀγωνία, μεταξύ τῶν ἄλλων, ζητᾷ νά μάθει περί τῆς ἀληθινῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, περί τοῦ τόπου τῆς προσκύνησης Του καί περί τῶν ἀληθινῶν καί γνήσιων προσκυνητῶν. Ἡ Σαμαρείτιδα γυναίκα διψᾷ νά γνωρίσει τήν ἀλήθεια καί μέσα ἀπ' αὐτήν, τήν πραγματική καί ἀληθινή εὐτυχία καί χαρά.

Ὁ Κύριος, ὁ «πάντας θέλων σωθῆναι καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» διακρίνοντας τόν διακατέχοντα διακαῆ πόθο της, τῆς ἀποκαλύπτει τό μέγα τῆς σωτηρίας μυστήριον, τό ὁποῖο εἰς τό ἐγγύς μέλλον θά γνωστοποιούνταν ἀπ' αὐτόν στούς ἀνθρώπους: «*γύναι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ, οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Πατρὶ... Πνεῦμα ὁ Θεός, καί τούς προσκυνῶντας αὐτόν ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν*» (Ἰωάν. 4,24).

Σέ διαβεβαιώνω γυναίκα, ὅτι πολύ σύντομα ἔρχεται ἡ ὥρα πού οὔτε εἰς τό ὄρος (Γαριζίν) οὔτε στά Ἱεροσόλυμα (ναό τοῦ Σολομώντος) θά προσκυνεῖται ὁ Θεός, ἀλλά οἱ

προσκυνητές οί ἀληθινοί, «οί κεκλημένοι πρός σωτηρία» θά τόν προσκυνοῦν μέ τό πνεῦμα τῆς ἀλήθειας.

Ἡ ζωή τοῦ Χριστοῦ, ἡ Σταυρική θυσία Του, καθώς καί ἡ ἔνδοξη Ἀνάσταση καί Ἀνάληψή Του, ἐπιβεβαιώνουν τοῦ λόγου τήν ἀλήθεια καί γίνονται ἡ νέα διαθήκη, πάνω στήν ὁποία στηρίζεται ἡ θεολογία τοῦ τόπου, τοῦ τρόπου καί τῆς ἐν Πνεύματι καί ἀληθείᾳ προσκύνησης τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Ἡ καινή αὐτή διαθήκη εἶναι ὁ ὁμόσπονδος καί ἀσφαλῆς δρόμος τόν ὁποῖο ἀκολουθοῦν ὅλοι οἱ γνήσιοι φίλοι Του, ὅλοι δηλαδή ἐκεῖνοι πού ρίχνονται στήν πολυκύμαντη ζωή, ἔχοντας πυξίδα στό μακρινό ταξίδι τους τό φῶς καί τήν ἀγάπη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ.

Αὐτόν τόν δρόμο ἀκολούθησε καί ἡ πολυπαθῆ ἐκείνη γυναίκα τῆς Σαμαρείας, πού φωτισμένη ἀπό τό φῶς τῆς γνώσεως καί τῆς ἀλήθειας ἔκανε φτερά, γιά νά κηρύξει τήν νέα ἐν Χριστῷ ζωή, ὅχι μόνο στούς ὁμοεθνεῖς της Σαμαρεῖτες, ἀλλά καί σέ ὅλο τόν εἰδωλολατρικό κόσμο καί νά φθάσει ὡς τήν Σμύρνη τῆς Ἰωνίας γῆς καί νά δώσει τό αἷμα της, ὡς ἀντίδωρο σέ Κεῖνον πού φώτισε τά σκοτάδια τῆς ἀμαρτωλῆς καί πονεμένης ψυχῆς της.

Ἡ ἁγία Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας, ἡ ὁποία ἰδρύθηκε ἀπό τόν Κύριο καί στερεώθηκε μέ τό αἷμα τῆς ἀγάπης Του, εἶναι τό ὄρος τό ὑψηλό, ἡ πόλη ἡ ἁγία Ἰερουσαλήμ, ἡ νύμφη ἡ καταβαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἡ γυνή ἡ κατέχουσα «τό Ἄρνιο τό ἐσφαγμένο», κατά τήν Ἀποκάλυψη. Αὐτή κατέχει τόν τρόπο, ἀλλά καί τόν τόπο στόν ὁποῖο ὀφείλομε ὅλοι νά προσφέρομε τήν ἐν πνεύματι καθαρή λατρεία μας. Δι' αὐτῆς καί μόνης οἱ πιστοί εἰσάγονται εἰς τήν Βασιλεία τῶν οὐρανῶν καί γίνονται φορεῖς τοῦ παραδείσου. Δι' αὐτῆς καί μόνης τά ἐκ τῆς πνευματικῆς κοιλίας της (κολυμβήθρας) προερχόμενα τέκνα, τά «δι' ὕδατος καί πνεύματος ἀναγεννηθέντα», τά τέκνα τοῦ «νέου Ἀδάμ», προσφέρουν τήν εἰς τόν Θεό ἀληθινή καί εὐάρεστη λατρεία.

Οἱ φερόμενοι καί τιτλοφορούμενοι ὡς ἐρμηνευτές, ἀλλά πού κατ' οὐσίαν εἶναι παρερμηνευτές καί παραχαράκτες τῆς διαθήκης τοῦ Χριστοῦ, οἱ σατανοκίνητοι, ἀντίχριστοι καί αἰρετικοί, οἱ ἄφρονες ὀπαδοί τῆς ὕλης καί τῆς σάρκα, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν καί διδάσκουν κατά τό δοκοῦν ἄλλους τρόπους καί τρόπους σωτηρίας, εἶναι οἱ κακῶς πλανόμενοι ἀπό τόν ἀντίχριστο σατανᾶ καί τούς ἀγγέ-

λους του, οἱ στερούμενοι τῆς ἀλήθειας καί τῆς ἀπό τόν Κύριο ἀποκάλυψης, ἀλλά καί τῆς χάριτος καί τοῦ φωτισμοῦ τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Μόνο ἡ Ἐκκλησία τῆς καινῆς Διαθήκης εἶναι ὁ τόπος εἰς τόν ὁποῖον οἱ ἀληθινοί προσκυνητές προσφέρουν, τήν ἐν πνεύματι καθαρῇ καί ἀνόθευτη λατρεία τους. Αὐτή τήν Ἐκκλησία ὁ Χριστός ὀνομάζει ποίμνιον καί γι' αὐτήν ἔπαθε καί θυσιάστηκε, «ἵνα ἡμεῖς σωτηρίας τύχωμεν καί παραδεισίου χαρᾶς ἀπολαύσωμεν», κατά τόν ἱερό Χρυσόστομο. Τήν ἁγία Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας συνέστησε καί στερέωσε τό Ἅγιο Πνεῦμα τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς καί δι' ἐκείνης ἐνεργοῦνται καί παρέχονται τά ἑπτὰ χαρίσματα Του. Ἐκείνη κατέχει ἀνόθευτη τήν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ καί παρέχει ἀφθονή τήν εὐλογία τοῦ Κυρίου διά τῶν ἑπτὰ ποταμῶν τοῦ παναχράντου αἵματός Του, (ἑπτὰ μυστηρίων) τά ὁποῖα ξεδιψάζουν καί ἀναζωογονοῦν χέρσες ψυχές, πληγωμένες καί πονεμένες.

Τό ἅγιο θυσιαστήριό της εἶναι ἀντίτυπον τοῦ ἐν οὐρανῷ θυσιαστηρίου, τό ὁποῖο σέ κάθε ἀναίμακτη θυσία οὐράνιες δυνάμεις τό κυκλώνουν καί χοροὶ ἁγίων καί δικαίων παρίστανται σ' αὐτό καί συλλειτουργοῦν μετά τῶν χοϊκῶν καί γηίνων χειλέων. Ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ μελίζεται καί διαμελίζεται πάνω σ' αὐτό καθημερινά, γιά νά δοθεῖ ὡς βρώση καί πόση κάθε ψυχῆς χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ἀλλά καί εἰς ἀνάπλαση καί ἀνακαινίση ὁλόκληρης τῆς δημιουργίας.

Αὐτός λοιπόν ὁ τόπος καί ὁ τρόπος τῆς ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ προσκύνησης τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ μας ἀδελφοί, εἶναι σέ μᾶς γνωστός δι' ἀποκάλυψης δικῆς του.

Σ' ἐμᾶς πλέον ἐναπόκειται ἀποκλειστικά πῶς καί πότε θά συναντηθοῦμε μέ τόν ἀποκαλυφθέντα Μεσσία καί Σωτήρα, καί ὡς ἄλλοι Σαμαρεῖτες νά συνομιλήσουμε μαζί Του καί νά Τόν ἀκολουθήσουμε πιστά στίς οὐράνιες θείες ἀναβάσεις.

Εὐχόμεθα καί προσευχόμεθα, καλοί μου χριστιανοί, στό πρόσφορο χωράφι καί τῆς δικῆς μας καρδιάς νά καρπίσει ὁ λόγος τῆς νέας Διαθήκης καί Ἀποκάλυψης καί ὡς γνήσιοι καί ἀληθινοί προσκυνητές νά ἀξιωθοῦμε τῆς τιμῆς καί τῆς χαρᾶς πού ἀπῆλαυσε καί ἀπολαμβάνει ἡ ἁγία ἐκείνη γυναίκα τῆς Σαμαρείας, ἡ Φωτεινή ἡ μεγαλομάρτυς.

Εἶναι μία εὐκαιρία

Αικαιολογημένα τό κύριο θέμα τῶν ἡμερῶν μας εἶναι ἡ σοβαρή οἰκομική κρίση πού διέρχεται ἡ πατρίδα μας. Γι' αὐτό ὑπάρχει μεγάλη ἀνασφάλεια, ἀνησυχία, ἀγωνία, ἀναστάτωση, σύγχυση, φόβος καί ἄγχος. Οἱ καιροί εἶναι πράγματι χαλεποί. Σέ αὐτή τήν κατάσταση καλοῦνται οἱ χριστιανοί νά δώσουν τή μαρτυρία καί ὁμολογία τους.

Καταρρέουν κάστρα σάν πύργοι στήν ἄμμο. Παγιδεύονται πλούσιοι, δημιουργοῦνται πολλά προβλήματα, ἀνατρέπονται ἰσορροπίες, γεννοῦνται ἐκμεταλλεύσεις, πονηρές ἐπιθυμίες. Αὐξάνεται ἡ ἀνεργία, ἡ ἀβεβαιότητα, ἡ ἐγκληματικότητα, ἡ παρανομία καί ἡ φτώχεια. Ὅλα αὐτά φανερώνουν καθαρά τήν πνευματική νωθρότητα καί πνευματική πενία πολλῶν. Μακάρι τό ἰσχυρό αὐτό τσουνάμι νά δημιουργήσει ἐγερ-

Τοῦ Μοναχοῦ Μωυσέως Ἀγιορείτου

ση ἀπό τό λήθαργο, σεισμό πρὸς ἐγρήγορηση, ρωγμές πρὸς ἐπίγνωση, τομές γιά ὑπεύθυνες ἀποφάσεις. Εἶναι ἀνάγκη νά ἐπανέλθει σύντομα ἡ λησμονημένη αισιοδοξία, ἡ κρυμένη ἐλπίδα, ἡ χαμένη χαρά καί ἡ ποθητή εἰρήνη.

Πίσω ἀπό τόν ἀνθρώπινο πόνο, τήν πικρή δοκιμασία, τήν κουραστική στενοχώρια καί τή φοβερή θλίψη κρύβεται τό φιλόστοργο μάτι τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀφύπνιση ἀπό τή ζωή τῆς ὕλης, τῆς ἡδονῆς, τῆς καλοπέραςης καί τοῦ ἀτομικισμοῦ θά φέρει τόν ἄνθρωπο στήν πνευματική ἐνατένιση, τήν ὀρθή ὄραση, τήν ἐγνωσμένη μελέτη, στήν ἀπομάκρυνση τοῦ θολοῦ ἄγχους. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει πολλές καί ἄγνωστες ἐσωτερικές δυνάμεις. Μή λυγίζει εὐκολα, μήν πέφτει ἀπρόσεκτα, μή μένει κάτω, μήν κυριεύεται ἀπό τήν ἀπόγνωση. Μάλιστα δέν νοεῖται χριστιανός ἀπογοητευμένος, ἀνυπόμονος, ἀνέλπιδος, κακομοίρης, κατσούφης καί ἀγνώμων.

Ὁ κόσμος προκαλεῖ καί προσκαλεῖ συνεχῶς στήν κοινωνία τῆς ἀφθονίας τοῦ ὑπερκαταναλωτισμοῦ, τοῦ κορεσμοῦ καί τῆς προσμονῆς. Ἡ ζωή τῶν πολλῶν

εἶναι φιλοχρήματη, φιλόσαρκη, φιλήδονη καί φιλοῦλη. Ἡ κοινωνία κατάντησε αἰσθησιοκρατούμενη καί λατρεύουσα ὑπερβολικά τή σάρκα. Ἔχει δυστυχῶς ἐπέλθει ἓνα τρομερό μπλοκάρισμα, μία πονηρή παγίδευση, μία ἀποτελεμάτωση καί νάρκωση μόνο στό ἐπίγεια ἀγαθά. Δέν ὑπάρχουν στοιχεῖα ἀντιστάσεως, ἀντιμετωπίσεως, μεταστροφῆς καί μετάνοιας. Γι' αὐτό καί ἡ οἰκονομική κρίση ἐνοχλεῖ τόσο, μά τόσο πολύ. Δέν ἀρπάζεται σάν μία σημαντική εὐκαιρία γιά μία οὐσιαστική ἀλλαγή. Τό Εὐαγγέλιο συνεχῶς μιλά γιά ἄσκησι, ἐγκράτεια, ἀπλότητα, λιτότητα καί ἐλεημοσύνη. Μιλά γιά σταυρό, γιά θλίψη, γιά καρτερία, γιά μεγαλύτερη ἐμπιστοσύνη στό Θεό.

Τώρα εἶναι ἡ ὥρα νά φανεῖ ἡ πίστη, νά δοθοῦν ἐξετάσεις, νά κριθεῖ ἡ γνησιότητα τῆς πίστεως τοῦ καθενός. Νά μή μένει σέ λόγια. Στους πειρασμούς, τίς δοκιμασίες, τίς θύελλες φαίνεται ἡ ἀληθινότητα τοῦ πιστεῦμας. Ὁ πόνος φανεώνει τή νόσο. Ὁ πόνος μπορεῖ νά γίνει ἰατρός. Εἶναι ἀνάγκη νά πονέσουμε γιά νά συμπονέσουμε. Ὁ πόνος, εἶναι ἀλήθεια, μπορεῖ νά μαλακώσει τόν ἄνθρωπο καί νά γίνει εὐλογία καί μπορεῖ νά τόν σκληρύνει καί νά τοῦ γίνει μαρτύριο, βάσανο ἢ κατάρα. Ὅπως λένε, οἱ θερμές ἀκτίνες τοῦ ἡλίου λυώνουν τό κερί καί σκληραίνουν τή λάσπη. Ἔχει ἰδιαίτερη σημασία ἡ ἐλεύθερη βούληση τοῦ κάθε ἀνθρώπου.

Εἶναι πολλοί οἱ λόγοι πού θά πρέπει ὁ ἄνθρωπος ἀνυποχώρητα ν' ἀγωνίζεται συνεχῶς. Ἡ ἀπελπισία εἶναι ἀνεπίτρεπτη. Ἡ ὑπομονή εἶναι πάντοτε ἀπαραίτητη. Δέν εἴμαστε μόνοι ἀγωνιζόμενοι στή ζωή. Ὁ καλός караβοκύρης στή φορτοῦνα φαίνεται, λείε σωστά ὁ λαός μας. Φουρτοῦνα, συννεφιά, μπόρα εἶναι καί θά περάσει. Ξεφύγαμε κι ἐμεῖς ἀπρόσεκτα. Καιρός νά ἐπιστρέψουμε πιό συνετά στήν εὐθεία, στό μέσον, τό μέτρο, τή μετρημένη ζωή. Εἶναι μία εὐκαιρία. Μία εὐκαιρία σημαντική.

Τὸ μήνυμα τῶν Μυροφόρων καὶ ἡ κρίσις τῆς ἐποχῆς μας

Τοῦ κ. Γεωργίου Βλαντιῆ
Θεολόγου - ἐπιστημονικοῦ συνεργάτου
τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης

Ὅι Μυροφόρες ἦσαν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι ποὺ ἔμαθαν ὅτι «Χριστὸς ἀνέστη» καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ στόμα ἀγγέλου, ὁ ὁποῖος στεκόταν μπροστὰ στὸν ἄδειο τάφο τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ δύο αὐτὲς λέξεις, Χριστὸς ἀνέστη, ἀποτελοῦν τὸ θεμέλιο πάνω σὸ ὁποῖο οἰκοδομεῖται ἡ Ἐκκλησία, συνοψίζουσι τὴν πίστη τῶν Πατέρων καὶ Μητέρων τῆς, ἐξηγοῦν τὸν ἱεραποστολικὸ ζῆλο, χάρη στὸν ὁποῖο αὐτὸ πού ἀρχικὰ φαινόταν ὡς μία ἰουδαϊκὴ αἵρεση ἐξαπλώθηκε ραγδαῖα ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς καὶ λειτουργοῦν ἐς αἶψα ὡς κινητήριος μοχλὸς τῆς προσφορᾶς τοῦ χριστιανισμοῦ στὸν κόσμον.

Ἡ σημασία τῆς διήγησής γιὰ τὶς Μυροφόρες πιστοποιεῖται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι αὐτὴ περιέχεται, μὲ ἐπουσιώδεις διαφοροποιήσεις, καὶ στὰ τέσσερα Εὐαγγέλια (Ματθ. 27: 55-56, 61, 28: 1-11 – Μάρκ. 15:40-41, 47, 16:1-11 - Λουκ. 23: 49, 55-56, 24: 1-12, 22-24 - Ἰω. 20: 1-2, 11-18).

Ἀπὸ τοὺς Εὐαγγελιστὲς γνωρίζουμε ὅτι οἱ Μυροφόρες ἦσαν μαθήτριες τοῦ Ἰησοῦ, οἱ ὁποῖες τὸν ἀκολούθησαν «ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας» (Λουκ. 23:49) καὶ οἱ ὁποῖες, μετὰ τὴν ταφή του, ἦρθαν νὰ ἀλείψουν τὸ σῶμα του μὲ μύρα, σύμφωνα μὲ τὰ ἰουδαϊκὰ ταφικὰ ἔθιμα. Λαμβάνοντας ὑπ' ὄψιν τὸ μένος τοῦ ὄχλου καὶ τῶν ὑποκινητῶν του κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, τὸ γεγονός ὅτι ὁ τάφος του φυλασσόταν ἀπὸ στρατιωτικὴ φρουρά, ἢ καὶ μόνο τὸ κοινωνικὸ σίγμα ποὺ σήμαινε ἡ ἐκτέλεση κάποιου μὲ σταυρικὸ θάνατο, θαυμάζει κανεὶς τὶς Μυροφόρες γιὰ τὸ θάρρος τους νὰ ἀψηφίσουν μία ἐξαιρετικὰ δυσάρεστη καὶ οὐσιαστικὰ ἐπικίνδυνη ἀτμόσφαιρα, προκειμένου νὰ ἀποδώσουν τιμὲς σὸ νεκρὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

Πιστεύεται ὅτι οἱ Μυροφόρες ἦσαν πολλές, ἀλλὰ οἱ Εὐαγγελιστὲς «τῶν ἐπισήμων μόνον ποιησάμενοι μνησίαν, τὰς ἄλλας παρεῖδον» (ἐκκλ. ὕμνος). Στὰ καινοδιαθηκικὰ κείμενα μνημονεύονται ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, σὴν ὁποία ὁ Κύριος ἐφάνισθη καὶ ἰδιαίτερος, ἡ Μαρία τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴ μήτηρ, Σαλώμη ἡ σύζυγος τοῦ Ζεβεδαίου καὶ μητέρα τῶν ἀποστόλων Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου, Ἰωάννα ἡ γυναῖκα τοῦ Χουζᾶ, οἱ ἀδελφές τοῦ Λαζάρου Μαρία καὶ Μάρθα, κ.ἄ. (Ματθ. 28:1 ἐξ., Μάρκ. 16: 1 ἐξ., Λουκ. 24:1 ἐξ., Ἰω. 20:1 ἐξ.).

Σύμφωνα μὲ τὴν εὐαγγελικὴ διήγηση, οἱ Μυροφόρες εἶδαν, πρὸς ἐκπληξὴ τους, ἄγγελο νὰ κάθεται ἐπὶ τοῦ κενοῦ μνημείου, ὁ ὁποῖος ἀνακοίνωσε σὲ αὐτὲς τὸ μήνυμα τῆς ἐκ νεκρῶν ἔγερσης τοῦ Ἰησοῦ, ἔτσι ὥστε νὰ γίνουν «μάρτυρες ἀψευδεῖς καὶ πρῶται τῆς Ἀναστάσεως» (ἐκκλ. ὕμνος). Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μᾶρκος ἐπιμένει σὸ σάσιμά τους, λέγοντας ὅτι «εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ». Παρὰ ταῦτα, ὁ ἄγγελος τὶς βγάζει ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς ἐκπληξῆς καὶ τοὺς ἀναθέτει πάραυτα νὰ ἐνημερώσουν τοὺς μαθητὲς ὅτι ὁ Ἰησοῦς «ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε» (Ματθ. 28:7). Κατόπιν, βλέπουν τὸν ἴδιο τὸν Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος τοὺς λέει τὸ «Χαίρετε» τῆς Ἀνάστασης (Ματθ. 28:9, πρβλ. Μάρκ. 16:9).

Πρὶν ἀπὸ 2000 περίπου χρόνια μία ομάδα γυναικῶν, ἀνάμεσα σὶς ὁποῖες καὶ κάποιες μητέρες, βίωσαν ἓνα ὀριακὸ γεγονός. Μιλώντας γιὰ «τρόμον» καὶ «ἐκστασιν», τὸ Εὐαγγέλιο ἀποτυπώνει μὲ εὐγλωττὴ λιτότητα τὸν ὑπαρξιακὸ συγκλονισμὸ τῶν Μυροφόρων. Ἡ Ἀνάσταση ἐμελλε νὰ μεταβάλλει ριζικὰ τὴ ζωὴ τους, μετατρέποντάς τες σὲ κήρυκες τῆς νέας πίστεως καὶ σὲ κομιστρίες μίας καινούργιας προοπτικῆς γιὰ τὸν ἄνθρωπο, μίας προοπτικῆς ἢ ὁποῖα γιὰ τὴ χριστιανικὴ ἀντίληψη παραμένει δείκτης πορείας γιὰ κάθε ἐποχὴ, πολλῶ μᾶλλον σὲ ἐποχὲς κρίσεων.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ἡ πίστη τῶν χριστιανῶν, ὅπως τὴν εὐαγγελίστηκαν οἱ Μυροφόρες, δὲν προσφέρει ἐτοιμὲς λύσεις στὰ προβλήματα τῶν ἀνθρώπων. Ἡ γνήσια πίστη οὔτε ἐργαλειοποιεῖται, οὔτε ἰδεολογικοποιεῖται, οὔτε συνταγογραφεῖται. Καὶ ἡ χριστιανικὴ πίστη δὲν εἶναι μία συλλογὴ εὐπεπτων ἀπαντήσεων, ἀλλὰ πρωτίστως μία δέσμη καίριων ἐρωτήσεων, εἶναι μία πίστη ποὺ φιλοδοξεῖ νὰ διεισδύσει στὰ τρίσβαθα τῆς ψυχῆς μεταλλάσσοντας ριζικὰ τὸ εἶναι τοῦ ἀνθρώπου. Σὲ ἀναφορὰ μὲ τὶς προκλήσεις τῆς ἐποχῆς τῆς ἐποχῆς μας, θὰ μπορούσε κανεὶς, πολὺ συνοπτικὰ, νὰ σκιαγραφήσει ὡς ἐξῆς τὴ χριστιανικὴ προοπτικὴ, τὸ μήνυμα τῆς Ἀνάστασης:

α. Ἡ οὐσία τῆς κρίσεως τῶν καιρῶν μᾶς ἔγκειται σὸ ὅτι περιορίζει τὴ ματιὰ τοῦ ἀνθρώπου σὸ ἐνδοκοσμικὸ ἐντεῦθεν, τὸ ὁποῖο ἐκλαμβάνεται ὡς τὸ ἀποκλειστικὸ πλαίσιο ἀναφορᾶς τοῦ καθενὸς μας. Ἡ Ἀνάσταση διανοίγει τὸν ὄριζοντα τοῦ ἀνθρώπου σὴν προοπτικὴ τοῦ ὑπερβατικοῦ. Θυμίζει τὴν προοπτικὴ τῆς αἰωνιότητος, ἢ ὁποῖα σχετικοποιεῖ τὶς ἔγνοιες καὶ τὶς φροντίδες τοῦ παρόντος κόσμου.

Βεβαιώνει ότι το νόημα του κόσμου δεν εξαντλείται στο έσωτερικό του, αλλά δίνεται από έναν υπερβατικό, έπουράνιο Θεό, ο οποίος καταξίωσε τα τέκνα του να τον αποκαλούν Πατέρα. Για το Χριστιανισμό, το νόημα αυτό συνιστά τον καρπό μίας γνήσιας σχέσης με το πρόσωπο του Άλλου, του Θεού, του συνανθρώπου και του κόσμου. Σχετίζομαι με τον Άλλο «*πρόσωπον προς πρόσωπον*» (1 Κορ. 13:12 - πρβλ. Γέν. 32:30), δηλαδή με την αυθεντικότητα της ειλικρίνειας, όταν βγαίνω από το Έγώ μου. Βρίσκω τον πραγματικό έαυτό μου όταν τον χάνω, όταν τον θυσιάζω αγαπητικά για να συναντήσω τον Άλλο.

β. Το άπερίγραπτο σέ ένταση σάσισμα των Μυροφόρων μπροστά στο θαύμα των θαυμάτων θυμίζει ότι ο Θεός του Χριστιανισμού είναι ένας Θεός των έκπληξεων, ένας Θεός που δεν έγκλωβίζεται στα όρια της σενά νοούμενης αντίληψής μας. Για την ανθρώπινη λογική είναι σκάνδαλο και μωρία ή Ανάσταση του Χριστού, με αυτό όμως το άπόλυτα παράδοξο στήκει ή πίπτει ή Έκκλησία. Το τορπίλισμα της μίζερης λογικής του κόσμου από τη γενναιοδωρία του Λόγου του Θεού άνοίγει το δρόμο για την έλπίδα της έκπληξης και για την έκπληξη της έλπίδας, δωρίζει στον άνθρωπο τη διάσταση του μέλλοντος.

γ. Το «Χαίρετε» του Ίησού στις Μυροφόρες προσκαλεί σέ μία σχέση καινούρια ανάμεσα στο Θεό, τον άνθρωπο και τον κόσμο. Η Ανάσταση έπιβεβαιώνει ότι ο Κύριος είναι «*ο ών και ο ήν και ο έρχόμενος, ο παντοκράτωρ*» (Αποκ. 1:8). Είναι εκείνος που πατάει τον θάνατο θανάτω. Άλλα και ότι ο Θεός αυτός, ο Θεός Άβραάμ, Ίσαάκ και Ίακώβ δεν είναι «*Θεός νεκρών, αλλά ζώντων*» (Ματθ. 22:32 - πρβλ. Μάρκ. 12:27). Ός πρωτότοκος των νεκρών, άνοίγει το δρόμο για την υπέρβαση του θανάτου από όλους μας και άποδεικνύεται Κύριος της ζωής. «*Μη φοβεΐσθε*», λέει ο άγγελος στις Μυροφόρες (Ματθ. 14:27, 17:7 - Μάρκ. 6:50 - Λουκ. 2:10, 12:7 - Ίω. 6:20) και μέσω αυτών στον καθένα από μās. Σχετικοποιείστε τα άγχη σας, δείτε με άλλο μάτι τις έγνοιες, μη μεριμνάτε και τυρβάζεσθε περι πολλά, βγειτε από τη μίζερια του μικρόκοσμου σας, έλευθερωθείτε από την τυραννία του Έγώ σας, από την ψευδαίσθηση ότι έσεΐς και μόνο έσεΐς είστε ή άρχη και το τέλος του κόσμου.

δ. Τα άνωτέρω ούδολως σημαίνουν πώς ή πίστη στην Ανάσταση δικαιολογει τα πάντα ή παρηγορει φτηνά τους ανθρώπους για τα δεινά του κόσμου τούτου, υποσχόμενη έναν μελλοντικό παράδεισο, όπου ρέει μέλι και γάλα. Η πίστη ότι ή δικαιοσύνη του Θεού θα άποκατασταθεί με τη Δευτέρα Παρουσία του Υιού του δεν σημαίνει πώς είναι άσήμαντη ή δυστυχία, ή άδικία και το κακό που βιώνουν οί άνθρωποι στον παρόντα κόσμο. Η έκ νεκρών έγερση του Ίησού μαρτυρει πώς ο καινούργιος κόσμος του Θεού έχει άρχισει να άνακαινίζει τον κόσμο τούτο, πώς ή Βασιλεία του Θεού είναι γεγονός τόσο του μέλλοντος, όσο και του παρόντος. Πολύ περισσότερο, είναι έντος ήμών (πρβλ. Λουκ. 17:21). Το καθήκον των χριστιανών άρχίζει από τώρα για την προετοιμασία της δεύτερης έλευσης του Σωτήρα. Ο άγγελος δεν αφήνει στις Μυροφόρες περιθώρια έφησυχασμού. Άμέσως τις έπιφορτίζει με το καθήκον να άναγγείλουν στον κύκλο των μαθητών το συγκλονιστικό γεγονός, προετοιμάζο-

ντας το έδαφος του ευαγγελισμού των ανθρώπων.

Η ζωή της Έκκλησίας όφείλει να έκδιπλώνεται ως άγώνας για την πραγμάτωση των άρετών της Βασιλείας του Θεού, ή όποια θα ολοκληρωθεί στα έσχατα. Υπό την έννοια αυτή, δεν νοείται χριστιανός που συμβιβάζεται με την προσβολή του ανθρώπινου προσώπου και της ζωής του, την κοινωνική άδικία και την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την άπανθρωπία του πολέμου και τις διάφορες μορφές του ολοκληρωτισμού. Στις παθολογίες που προάφερα άναγνωρίζει κανείς το πρόσωπο της κρίσης που μαστίζει την έποχή μας. Η μόνη χριστιανικά ένδεδειγμένη στάση είναι αυτή της ένεργητικής καταπολέμησης της άδικίας και του κακού έν γενεί. Η άδιαφορία έναντι του παρόντος στο όνομα του μέλλοντος δεν δικαιώνεται στα μάτια του Θεού. Πολύ ευγλωπτα έλεγε ένας Γερμανός θεολόγος και μάρτυρας του Χριστιανισμού του 20ου αιώνα, ο Dietrich Bonhoeffer (1906-1945), πώς «*πολύ φοβᾶμαι ότι εκείνοι οί χριστιανοί που βρίσκονται μόνο με το ένα πόδι στη γη, θα είναι μόνο με το ένα πόδι και στον ούρανο*».

Υπό αυτή την έννοια, ή Ανάσταση δεν είναι μόνο παραμυθία, αλλά πρωτίσως κλήση και πρόκληση για τους χριστιανούς κάθε έποχής να προετοιμάσουν το έδαφος για τον καλύτερο κόσμο που ύπόσχεται το Ευάγγελιο της Βασιλείας. Ένας έφησυχασμένος στη συμβατικότητα του χριστιανός είναι ένας κακός χριστιανός. Ένας χριστιανός που θωρακίζεται στην έγωιστική του ιδιοτέλεια και άδιαφορει για τον συνάνθρωπό του σέ καιρούς κρίσης δεν έκφράζει το ήθος του Ευαγγελίου.

Η κρίση της έποχής μας δεν είναι μονοδιάστατα οικονομική. Ριζώνει στο ύπαρξιακό κενό του σύγχρονου ανθρώπου, στην άδυναμία του να δώσει πειστικό νόημα στη ζωή του. Έκδηλώνεται με την άνηθικότητα του ατομικισμού. Άφήνει το σίγμα της στα νοσηρά κοινωνικά και οικονομικά φαινόμενα που μαστίζουν την έποχή μας και άπειλει την οικολογική ίσορροπία του πλανήτη μας.

Άπέναντι σέ ένα τόσο πολυσύνθετο πρόβλημα, είναι άδύνατον να προσφέρει κανείς έτοιμες συνταγές. Αυτό όμως που υπενθυμίζει ή ιστορία των Μυροφόρων, είναι ότι ή κρίση της έποχής μας άποτελει πρωτίσως κρίση προσανατολισμού των ανθρώπων. Μπροστά στον κενό τάφο, οί Μυροφόρες ήρθαν άντιμέτωπες με ένα θαύμα που έμellte να συντρίψει τις βεβαιότητες της συμβατικής λογικής τους, αλλά και να θέσει σέ νέες βάσεις τη ζωή τη δική τους, όπως και της ανθρωπότητας όλόκληρης. Το γεγονός ότι άνέστη Χριστός είναι ένα κάλεσμα ευθύνης, δικαιοσύνης, άλληλεγγύης, δημιουργικότητας, ουσιαστικής προσπάθειας για τη βελτίωση του κόσμου μας. Ζητώντας μας να κοιτάζουμε πέρα από την άπληστία της καταναλωτικής έποχής μας και επέκεινα της όλιγοπιστίας που φανερώνουν οί δισταγμοί μας, οί Μυροφόρες μās υπενθυμίζουν ότι κριτήριο της αυθεντικής ζωής είναι ο Θεός. Εκείνος που κρίνει τις κρίσεις και την άκρισία του ανθρώπου. Εκείνος που είναι όχι μόνο κριτής, αλλά και σωτήρας. Εκείνος που με την Ανάσταση του Υιού Του άπέδειξε ότι έχει όχι μόνο την πρώτη, αλλά και την τελευταία λέξη για τον κόσμο και τις κρίσεις που τον μαστίζουν. □

Οι Κρητικοί καί ἡ ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως

Κωνσταντινούπολη, ἀρχές τοῦ 1453.

Ὁ αὐτοκράτορας Κωνσταντῖνος Παλαιολόγος ἐτοιμάζεται πυρετωδῶς νά ἀντιμετωπίσει τόν Ὀθωμανικό στρατό τοῦ Μωάμεθ, πού θά πολιορκήσει, ὅπως ὅλα δείχνουν, τήν Πόλη.

Ὁ Κωνσταντῖνος δέν εἶναι μοιρολάτρης. Πιστεύει στή νίκη. Ἄν ὁ Μωάμεθ ἀποτύχει στήν πολιορκία, ἡ ὁρμή τῶν Ὀθωμανῶν θά ἀνακοπεῖ. Οἱ Τοῦρκοι ἡγεμόνες τῆς Καραμανίας, πού δέν βλέπουν μέ καλό μάτι τόν Μωάμεθ, θά τόν ἀνατρέψουν. Ἡ αὐτοκρατορία θά μπορεῖ νά ζήσει καί νά ἀναγεννηθεῖ. Μέ αὐτές τίς σκέψεις ὁ Κωνσταντῖνος ἐμψυχώνει τούς ἄρχοντες καί κατοίκους τῆς Πόλης καί στέλνει συνεχῶς ἐκκλήσεις γιά βοήθεια σέ ὅλο τό χριστιανικό κόσμο.

Σέ ὁλόκληρη τήν Κρήτη σημαίνει πραγματικός συναγερμός. Τέσσερα ἐμπορικά πλοῖα -ὀλκάδες- φορτώνουν τρόφιμα καί ἀναχωροῦν γιά τήν Πόλη. Ὅπως ἀναφέρει ὁ ἱστορικός κ. Ἄμαντος, τά πλοῖα αὐτά, ἀφοῦ πολέμησαν γενναϊότατα, κατόρθωσαν νά σπάσουν τόν ἀποκλεισμό μέ τή βοήθεια τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου καί νά μποῦν στόν Κεράτιο κόλπο. Παράλληλα ἄρχισαν νά συγκεντρώνονται ἐθελοντές στό Μεγάλο Κάστρο καί στά Χανιά γιά νά μεταβοῦν στήν Πόλη. Ὁ Βενετός Δούκας δίνει τήν ἄδεια πρόθυμα. Συμφέρον του εἶναι νά μήν ὑπάρχουν ἐμπειροπόλεμοι ἄνδρες στό νησί. Στό Μεγάλο Κάστρο τούς ἐθελοντές συγκέντρωσε ὁ ἄρχοντας Θεόδωρος Χορτάτης, πρόσωπο μέ μεγάλο κῦρος στους Ἑλληνας. Ἀπό κεῖ δυό πλοῖα τούς μετέφεραν στή Σούδα γιά νά ἀναχωρήσουν γιά τήν Πόλη μαζί μέ τούς ἐθελοντές τῆς Δυτικῆς Κρήτης, πού συγκεντρώθηκαν στά Χανιά ἀπό τό Μανούσο Καλλικράτη, «*ἀρχηγό τῶν Σφακιῶν καί ἄρχοντα τοῦ Σελίνου*».

Ὁ Καλλικράτης εἶναι κάτοχος τριῶν δρομῶνων, τούς ὁποίους χωρίς κανένα δισταγμό προσφέρει στήν πατρίδα. Στίς 18 Μαρτίου 1453 ἀποπλέουν ἀπό τή Σούδα πέντε πλοῖα (4 δρόμωνες καί 1 διάρμενο) μέ 1.500 περίπου ἐθελοντές. Νά σημειώσουμε ὅτι τόσο στή Σούδα ὅσο καί στό Μεγάλο Κάστρο ἔμειναν ἔξω καί ἄλλοι, γιατί ἀπλούστατα δέν χωροῦσαν στά πλοῖα.

Γενικός ἀρχηγός εἶναι ὁ Μανούσος Καλλικράτης παρά τά ὀγδόντα του χρόνια. Αὐτός κυβερνᾷ καί τόν ἕνα ἀπό τούς τρεῖς δρόμωνές του, τή «ναυαρχίδα» τῆς μοίρας. Τό δεύτερο δρόμωνα κυβερνᾷ ὁ Γρηγόρης Βασιάνος ἢ Μανιάκης ἀπό τ' Ἀσκύφου τῶν Σφακιῶν. Στόν τρίτο δρόμωνα

Τοῦ κ. Γεωργίου Καρτσῶνη,
Μαθηματικοῦ

κυβερνήτης εἶναι ὁ Πέτρος Κάργης, ὁ ἐπικαλούμενος «Γραμματικός», ἀπό τήν Κίσαμο. Τόν τέταρτο δρόμωνα, πού ἦλθε μέ τούς ἐθελοντές ἀπό τό Μεγάλο Κάστρο, κυβερνᾷ ὁ Ἄντρεας Μακρῆς, γεννημένος στήν Πάτμο μέ καταγωγή ἀπό τό Ρέθυμνο. Ὁ δρόμωνα αὐτός βρέθηκε φορτωμένος μέ λάδι στό Μεγάλο Κάστρο μέ ναῦλο γιά τή «Φραγκιά». Ὁ ἥρωϊκός καπετάνιος του δέν δίστασε οὔτε στιγμή. Προτίμησε νά χάσει τόν ὑψηλότατο ναῦλο, καί ἀργότερα τή ζωή του, ὅπως θά δοῦμε, γιά τήν πατρίδα. Τό διάρμενο, πού ἦλθε ἐπίσης ἀπό τό Ἡράκλειο, κυβερνᾷ ὁ Παυλῆς Καματερός ἀπό τήν Κίσαμο, παλιός караβοκύρης πού, παρά τά ἐβδομηταπέντε του χρόνια, παίρνει μέρος στήν ἐκστρατεία. Αὐτόν ἀναγνωρίζουν οἱ συμπολεμιστές του σάν «δεύτερο» μετά τό Μανούσο Καλλικράτη.

Ὅταν τά πλοῖα ἔφθασαν στά Δαρδανέλλια δέχτηκαν πυρά ἀπό τό Φρούριο τῆς Καλλίπολης, πού προκάλεσαν μικρές ζημιές στό διάρμενο. Ἡ μοίρα συνέχισε τήν πορεία της μέχρι τήν Προποντίδα, ὅπου βρέθηκε ἀντιμέτωπη μέ πάνω ἀπό ἐξήντα τουρκικά πλοῖα. Ὁ Τοῦρκος ναύαρχος, ὄνοματι Μουσταφᾶς, διέταξε νά καταληφθοῦν τά Κρητικά μέ ρεσάλτο.

Ζεκίνησε τότε μιᾶ ναυμαχία πού κράτησε πάνω ἀπό δέκα ὥρες. Τό μόνο πού κατάφεραν οἱ Τοῦρκοι ἦταν νά ἔχουν περί τούς χίλιους νεκρούς. Δυστυχῶς καί οἱ δικές μας ἀπώλειες ὑπολογίζονται στους ἑξακόσιους. Εἶναι ἴσως οἱ πρῶτοι «πεσόντες» τῆς πολιορκίας. Στή διάρκεια τῆς ναυμαχίας ἕνα μεγάλο τουρκικό πλοῖο ἐμβόλισε τόν δρόμωνα τοῦ καπετάν Γρηγόρη Μανιάκη. Χωρίς νά τά χάσει ὁ ἀτρόμητος καπετάνιος διέταξε ρεσάλτο καί κατέλαβε τό τουρκικό σκάφος σφάζοντας ὅλο του τό πλήρωμα. Ὑστερα ἀπ' αὐτό ὁ Μουσταφᾶς διέταξε τά τουρκικά πλοῖα νά σταματήσουν τά ρεσάλτα καί νά καταστρέψουν τά ἐχθρικά πλοῖα μέ τή φωτιά.

Τότε φάνηκε ἡ μεγάλη ἡγετική προσωπικότητα τοῦ Μανούσου Καλλικράτη. Αὐτός μέ ἄλλους ἐπτά ἐθελοντές ἔμειναν σέ δύο ἀπό τά πλοῖα (τέσσερις στό καθένα) γιά νά ἀντιμετωπίσουν ὅλη τήν Τουρκική ἀρμάδα καί νά διαφύγουν οἱ ὑπόλοιποι. Ἐνας ξαφνικός ἀνεμοστρόβιλος πού ξέσπασε ἐκείνη τήν ὥρα (θαῦμα τῆς Παναγίας), ἡ νύχτα πού ἐν τῷ μεταξύ ἔπεσε καί

ή αυτοθυσία του άρχηγού Καλλικράτη και των έπτά συντρόφων του έσωσαν τους υπόλοιπους, οι όποιοι με τά 3 πλοία (τό ένα ήταν τό Τουρκικό πού κυρίευσαν) κατόρθωσαν νά μπουν στον Κεράτιο στις 2 Άπριλίου. Κατά την παράδοση, τους Κρήτες υποδέχτηκε ό ίδιος ό αυτοκράτορας.

Ό Ιωάννης Ιουστινιάνης πού διηύθυνε την άμυνα (μέγας δομέστικος των κάστρων), χώρισε σε δυό «τουρμες» τους Κρήτες. Η μία τούρμα με έπικεφαλή τους καπετάνιους Ανδρέα Γρηγόρη και Γραμματικό τάχθηκε στους πύργους του Βασιλείου Λέοντος και Άλεξίου (είχαν τά όνόματα των παλαιών αυτοκρατόρων). Η άλλη τούρμα με έπικεφαλή τον Παυλή Καματερό (πού ήταν πλέον και άρχηγός των Κρητών μετά τον ήρωικό θάνατο του Καλλικράτη) τάχθηκε στην ώραία Πύλη, πού ήταν κάτω από τους Πύργους.

Η πολιορκία άρχισε στις 5 Άπριλίου ενώ η πρώτη μεγάλη επίθεση έγινε στις 18 Άπριλίου. Η αναλογία ήταν ένας προς πεντακόσιους. Οι συνεχείς επιθέσεις των τούρκων απέκρούοντο. Οι Κρητικοί ήταν πάντα στην πρώτη γραμμή.

Στις 16 Μαΐου ό Μωάμεθ προτείνει στον Κωνσταντίνο νά εγκαταλείψει την Πόλη και νά πάει ως ανεξάρτητος ήγεμόνας στην Πελοπόννησο. Υποσχόταν ότι θά σεβαστεί τους κατοίκους της Πόλης. Ό Κωνσταντίνος άπάντησε όπως άπάντησε ό Λεωνίδας στις Θερμοπύλες, και όπως θά άπαντούσαν 413 χρόνια μετά οι μαχητές του Άρκαδίου. «Δέ έχω τό δικαίωμα νά σου δώσω την Πόλη, ούτε εγώ ούτε άλλος από τους κατοίκους της. Θα πέσομε όλοι, δέν λογαριάζουμε τη ζωή μας».

Η τελική έφοδος όρίστηκε την αύγή της 29ης Μαΐου. Τό άσθενέστερο σημείο είναι η πύλη του Άγίου Ρωμανού. Εκεί σπεύδει ό Αυτοκράτορας. Στο ίδιο σημείο μετακινείται και η κρητική τούρμα του καπετάν Παυλή Καματερού. Ό καπετάν Παυλής και οι άνδρες του θά έχουν την τιμή νά πολεμήσουν και νά πέσουν μαζί με τον Αυτοκράτορα.

Κατά τη διάρκεια της εισβολής τά πληρώματα του τουρκικού στόλου πού είχε αποκλείσει τον Κεράτιο βγήκαν στην ξηρά για νά λεηλατήσουν την Πόλη. Έτσι, όσα πλοία ήταν στό λιμάνι αποκλεισμένα μπόρεσαν νά διαφύγουν διασώζοντας όσους κατάφεραν νά επιβιβαστούν σ' αυτά. Τότε διέφυγαν τρία από τά Κρητικά εμπορικά πλοία πού είχαν φέρει εφόδια στην άρχή της πολιορκίας. Τά πλοία αυτά έφτασαν στην Κρήτη στις 29 Ιουνίου, ένα μήνα ακριβώς μετά την άλωση, φέρνοντας τό μαύρο μαντάτο και βυθίζοντας τό νησί στό πένθος. Από τότε χρονολογείται τό μαύρο κεφαλομάντηλο πού φορούν οι Κρητικοί. Η ιστορία διασώζει και όνόματα τριών πλοιαρχών: Σγουρός, Υαλινός και Φιλομάτης.

Η Πόλη έπεσε, ό Μωάμεθ μπαίνει από την πρώτη μέρα νικητής. Είναι σίγουρος πώς όλοι οι Ρωμηοί θά είναι νεκροί ή αιχμάλωτοι ή θά έχουν

φύγει με τά πλοία. Κι όμως, στους πύργους πού είναι ταγμένη η Κρητική τούρμα ανεμίζει ακόμη η σημαία με τό δικέφαλο. Τί συμβαίνει; Τόν πληροφορούν πώς μία χούφτα «τρελλοί» εξακολουθούν νά μάχονται. Είναι οι Κρήτες πού παρά τον ήρωικό θάνατο των δύο άρχηγών τους, του καπετάν Αντρέα και του καπετάν Γρηγόρη και τό σοβαρό τραυματισμό του Καπετάν Γραμματικού, έχουν αποφασίσει νά πέσουν μέχρι ενός. Τους ξέρει από τη ναυμαχία με τον Καλλικράτη. Θα καθυστερήσουν τό θρίαμβό του. Ένας πασάς με δύο αξιωματούχους μεταφέρουν στον τραυματισμένο Γραμματικό την πρόταση του Σουλάνου: «Σας επιτρέπω νά φύγετε με τά όπλα σας με ένα από τά πλοία σας για την Κρήτη». Από τους 1.500 έχουν απομείνει μόλις 170. Με βαρεία καρδιά δέχονται την προσφορά.

Ό Γραμματικός καταλαβαίνει ότι τά τραύματά του δέν θά του επιτρέψουν νά φθάσει μέχρι την Κρήτη. Αναθέτει λοιπόν την άρχηγία στον Παναγή Χαλκούση από τό Ηράκλειο, με την παράκληση νά περάσουν πρώτα με τό καράβι από τό Άγ. Όρος, όπου γνωρίζει ότι υπάρχει γιατρός για νά τον αφήσουν. Έτσι ακριβώς έγινε. Ό Γραμματικός έζησε ως μοναχός στη Μονή Βατοπεδίου με τό όνομα Ιερώνυμος μέχρι τό θάνατό του, τό 1461. Υπαγόρευσε τίς άναμνήσεις του-γιατί ό ίδιος ήταν πλέον σχεδόν τυφλός- στό Μοναχό Καλλίνικο από την Άνώπολη των Σφακίων.

Τό πλοίο, με κυβερνήτη πιά τον Χαλκούση, έφθασε στη Σούδα περί τά μέσα Ιουλίου του 1453 με τους υπόλοιπους επιζώντες συντετριμμένους από την άπώλεια της Πόλης και των συντρόφων τους, αλλά υπερήφανους γιατί είχαν πράξει στό άκέραιο τό καθήκον τους.

Η Κρήτη ήταν τό μόνο μέρος της Ελλάδος πού έστειλε έθελοντές στην Πόλη. Άν και άλλα μέρη είχαν στείλει έθελοντές ή Πόλη θά σωζόταν. Η ιστορία θά είχε πάρει άλλο δρόμο.

Στή συνείδηση του Έλληνικού λαού οι Κρητικοί έμειναν ως οι τελευταίοι υπερασπιστές του Βυζαντίου. Έτσι στό λεγόμενο «ανάκλημα της Κωνσταντινούπολης» (δέν είναι Κρητικό) ό αυτοκράτορας φέρεται νά λέγει:

«Κόψετε τό κεφάλι μου, χριστιανοί Ρωμαίοι έπαρετέ το Κρητικοί, βαστάτε το στην Κρήτη, νά τό ιδούν οι Κρητικοί καρδιοπονέσουν».

Με ιδιαίτερη συγκίνηση θυμόμαστε όλους τους επώνυμους και άώνυμους συμπατριώτες μας πού πολέμησαν για την Ρωμοσύνη. Τόν καπετάν Μανούσο Καλλικράτη, τον καπετάν Παυλή Καματερό, τον καπετάν Ανδρέα Μακρή, τον καπετάν Γρηγόρη Μανιάκη και όλους τους άνδρες τους. Η θυσία τους δέν πάει χαμένη. Άς είναι έλαφρύ τό χώμα πού τους σκέπασε. Άς είναι μύριο τό κύμα πού τους τύλιξε.

Τό περιοδικό μας μέ τήν εὐκαιρία τῆς συμπλήρωσης 100 χρόνων ἀπό τό θάνατο τοῦ «Αγίου» τῆς Λογοτεχνίας μας, Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη, δημοσιεύει σέ κάθε τεῦχος του, καθ' ὄλο τό ἔτος, καί ἓνα ἄρθρο ἀφιερωμένο στή ζωή καί τό ἔργο του.

Ο ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ καί τό διήγημά του "ΟΙ ΧΑΛΑΣΟΧΩΡΗΔΕΣ"

Περισσότερο γνωστός σέ ὄλους μας εἶναι ὁ «θρησκευτικός» ἢ καί ὁ «ἐρωτικός» Παπαδιαμάντης. Ἐξίσου ὅμως σημαντικός εἶναι ὁ «πολιτικός-κοινωνικός» Παπαδιαμάντης.

Ὅσο ἀπόκοσμος καί ἀκοινωνήτος κι ἂν θεωρεῖται, τόσο βαθιά καί οὐσιαστικά ἐνδιαφερόταν γιά τὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς του καί στό ἔργο του καθρεφτίζονται πολλὰ ἀπό τὰ θέματα πού ταλαιπωροῦσαν τοὺς ἀπλοὺς ἀνθρώπους στήν Ἑλλάδα τοῦ τέλους τοῦ 19ου καί τῶν ἀρχῶν τοῦ 20οῦ αἰ.

Στά προβλήματα τῆς ἐποχῆς του ὁ Παπαδιαμάντης παίρνει θέση. Πολιτικά ἀνῆκε στίς δυνάμεις πού προσπαθοῦσαν νά στηριχθοῦν στήν ἑλληνική πραγματικότητα τῆς ἐποχῆς καί νά ἀντιπαλαίψουν τήν τσιφλικάδικη ὀλιγαρχία. Στηλίτευε τὰ κοινωνικά κακά τῆς ἐποχῆς του,

*Τῆς κ. Ἀργυρῶς Δελῆ,
Φιλολόγου*

γιατί ἀγαποῦσε πολὺ τὸν ἀπλό λαὸ καί ἦταν στενά δεμένος μαζί του. Ζεῖ τό δράμα του, τὸν βλέπει νά ζεῖ βουτηγμένος στή φτώχεια καί τὴν ἀμορφωσιά καί νά πέφτει θῦμα πότε τῆς μίας καί πότε τῆς ἄλλης πολιτικῆς ὀμάδας, πού καπηλεύεται τὰ συναισθήματα καί τοὺς πόθους του, γιά νά ἐντείνει τὴν ἐκμετάλλευση καί νά τὸν κρατάει στή δυστυχία καί τὴν καθυστέρηση.

Ὁ Παπαδιαμάντης μέ τό ρωμαλέο ταλέντο του σαρκάζει καί σατιρίζει στό ἔργο του τὴν κρατικὴ ἀθλιότητα καί μαστιγώνει ἀμειλικτα ἄρχοντες καί ἐκμεταλλευτές, «τοὺς πλουτοκράτες, τοκογλύφους, αἱματοφάγους, πολιτικάντηδες, ρουσφετολόγους, λαοπλάνους, τυχοδιώκτες», ὅπως τοὺς ἀποκαλεῖ. Στιγματίζει τὴν ἄγρια ἐκμετάλλευση τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὸ ἀντιλαϊκὸ κράτος: «τὴν πλιατσικολογίαν διεδέχθη ἡ φορολογία καί ἔκτοτε ὁ περιούσιος λαὸς ἐξακολουθεῖ νά δουλεύει διὰ τὴν μεγάλην κεντρικὴν γαστέραν τὴν ὧτα οὐκ ἔχουσαν».

Στό διήγημά του «Χαλασοχώρηδες» χτυπάει τὰ τρωτά τῆς κομματικῆς φαυλοκρατίας καί προβάλλει μέσα ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ γεγονότα τὴν ἀνάγκη τοῦ ἠθικοῦ καθαρμοῦ. Διαβάζει κανεὶς τό διήγημα αὐτό, γραμμένο τό 1892 κι ἔχει τὴν ἐντύπωση πὼς ἀναφέρεται σέ σύγχρονες καταστάσεις. Τὸ ρουσφέτι, ἡ ἰδιοτέλεια, ἡ ἀργομισθία, ἡ διαφθορά, ἡ κομματικὴ συναλλαγὴ, ὁ παρασιτισμός, ὁ τραμπουκισμὸς βρίσκονται στήν ἡμερήσια διάταξη.

Στό ἔργο αὐτὸ παρελαύνουν ὄλοι οἱ ἀνθρώπινοι τύποι πού ἐκτρέφει ἓνα σάπιο καθεστῶς. Πρωταγωνιστικὸ ρόλο παίζουν δύο κομματάρχες, ὁ Λάμπρος ὁ Βατούλας

καί ὁ Μανόλης ὁ Πολύχρονος. Αὐτοὶ οἱ ἐθνοπατέρες, πού βγαίνουν πρὸς ἄγραν ψήφων ἢ ἀλλιῶς ψηφοθηρία, λυμαίνονται μία ἐπαρχιακὴ πόλη, ὅπου εἶναι ὑποψήφιοι πέντε βουλευτές. Στό διήγημα ἐκτίθενται τὰ γεγονότα ἀπὸ τὴν Τρίτη πρὶν τίς ἐκλογές μέχρι τὴν Κυριακὴ τῶν ἐκλογῶν καί, μεταξὺ ἄλλων, καυτηριάζεται τό γεγονὸς ὅτι οἱ κυβερνήσεις ἦταν ἀσταθεῖς. Ἔτσι ὁ κάθε βουλευτὴς προσπαθοῦσε νά ἐπωφεληθεῖ ὅσο μπορούσε περισσότερο προτοῦ διαλυθεῖ ἡ βουλή. Ἴδου πὼς σκιαγραφοῦνται οἱ δύο ἐπικρατέστεροι βουλευτές, ὁ Γεροντιάδης καί ὁ Ἀλικιάδης.

Ὁ Γεροντιάδης εἶναι ὑποψήφιος βουλευτὴς πού καί παλαιότερα εἶχε ἐκλεγεί «προσφέροντας τίς διακεκριμένες ὑπηρεσίες του εἰς τὰ γενικά συμφέροντα τοῦ κράτους. Δηλαδή, κατὰ τὴν πρώτην σύνοδον, ὁ Γεροντιάδης ἐφρόντισε νά διορίσῃ εἰς μικράς ἢ μεγάλας θέσεις ὄλους τοὺς ἀνεψιούς του, ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν, καθὼς καί δύο ἐξαδέλφους του καί τρεῖς δευτέρους ἐξαδέλφους του, καθὼς καί δύο κουμπάρους, καί τὸν υἱὸν τῆς κουμπάρας του καί τὸν ἀδελφόν τῆς ὑπηρετρίας του, καί ἄλλους. Κατὰ τὴν δευτέραν σύνοδον τῆς βουλῆς κατόρθωσε νά ἀκυρώσῃ δικαστικῶς ὄλα τὰ ἐνοικιαστήρια τῶν οἰκιῶν τῶν ἀντιπάλων του ὡς δημοσίων γραφείων, καί νά ἐνοικιάσῃ τὴν μίαν οἰκίαν του ὡς ἐπαρχεῖον, τὴν ἄλλην ὡς ἑλληνικὸν σχολεῖον, καθὼς καί τῆς τρίτης μεγάλης παραθαλασσίου οἰκίας του τὸ μὲν ἄνω πάτωμα ὡς ἐφορίαν, τὸ δὲ κάτω πάτωμα ὡς λιμεναρχεῖον. Ἐμενε ἀκόμη τὸ ταμεῖον, τὸ τελωνεῖον καί τὸ εἰρηνοδικεῖον, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εἶχεν ἄλλας οἰκίας ἰδικίας του πρὸς ἐνοικίασιν...».

Ὁ δὲ Ἀλικιάδης εἶχε διατελέσει καί αὐτὸς βουλευτὴς ἄλλοτε καί εἶχε διακριθῆ. Δὲν ἦτο ἀνθρώπος νά πηγαίνει στὰ χαμένα. Ἦθελε «σίγουρες δουλειές». Ἐν πρώτοις, ὅταν

επρόκειτο να διορίση υπάλληλον, θά τοῦ ἔλεγε «μ' δίνεις τὰ μισά;», πρὶν ἀποφασίσει νὰ δώσῃ μπιλιέτο. Κι ἂν κανεὶς κακομοίρης ἐτύγχανε νὰ τοῦ χρωστῆ, ἀπὸ παλαιὸν καιρὸν τίποτε ψωροδραχμῆς, θά τὸν διόριζεν, ἐξαναγκάζων αὐτὸν νὰ ὑπογράψῃ ἐκ προκαταβολῆς πολλῶν μηνῶν ἀποδείξεις διὰ τοὺς μισθοὺς του...μέχρις ὑπερεξοφλήσεως.

Ἄλλ' αὐτὰ ἦσαν δευτερεύοντα καὶ ἀνάξια λόγου. Ὅτι ἀπετέλει τὴν δύναμιν τοῦ Ἀλικιάδου ἦτο ὁ πόθος, ὑφ' οὗ ἐφλέγετο νὰ φανεῖ χρήσιμος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν δημοσίων ἔργων τῆς ἐπαρχίας. Ἐν πρώτοις ὑπῆρχεν ἡ ἐθνικὴ ὁδός, ἡ προκηρυσσομένη ἐκάστοτε ὡς μέλλουσα νὰ κατασκευασθῆ, παρὰ τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας πόλιν. Ἐκεῖθεν, ἂν ἐξελέγετο βουλευτῆς, θά εἶχε τὴν μερίδα τοῦ λέοντος. Ἀπὸ τώρα εἶχεν ἀρχίσει νὰ συνεταιρίζεται κρυφὰ μὲ τοὺς ἐργολάβους. Κατὰ τὴν πρώτην βουλευτείαν του ὁλόκληρον δάσος τὸ εἶχε κάμει ἰδικόν του, δικαίωματι κατακτήσεως. Μὲ τὸν ἔφορον τὸν ὁποῖον εἶχε φέρει εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, εἶχε προεξηγηθῆ σαφέστατα: «θὰ σὲ διορίσω, ἀλλὰ φόρον δὲν θὰ βεβαιώσῃς ἀπὸ τὴν ξύλευσιν τοῦ δάσους». Ἐπειτα ἦτο καὶ ὁ λιμὴν τῆς βορειοανατολικῆς πόλεως. Ἄ! αὐτὸς ὁ λιμὴν εἶχεν ὅλους τοὺς μυθολογικοὺς χαρακτήρες οὓς ἠδύνατό τις νὰ ἐπιθυμῆ διὰ μεγάλην ἐπιχείρησιν... Εἰς κάθε νέας ἐκλογάς ἐπροκηρύσσετε ἡ ἐργολαβία, εἰς κάθε διάλειμμα μεταξὺ δύο ἐκλογῶν ἡ ἐργολαβία ἐγκατελείπεται. Ἐρρίπτοντο ἀκριβῶς τόσαι πέτριαι πρὸς μόλωσιν τῆς θαλάσσης, κατὰ τὰς παραμονὰς ἐκάστης ἐκλογῆς, ὅσαι, ἂν ὑπελογίζετο ὅτι θὰ εἶχομεν βουλευτικὰς ἐκλογάς κατὰ πᾶν ἔτος, θὰ ἤρκουον ὅπως, μετὰ τρεῖς αἰῶνας, μετὰ πέντε αἰῶνας τὸ πολὺ, συντελεστέ τὸ ἔργον. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ὁ Ἀλικιάδης εἶχεν ἀπόφασιν «ἀμέτ Μουαμέτ» νὰ βάλῃ τὴ δουλειὰ ἐμπρός. Ἄ! δὲν τὸν ἐγελοῦσαν αὐτὸν μὲ τὸ σήμερον καὶ μὲ τὸ αὔριο οἱ ἐργολάβοι. Ἦθελεν ἐκ παντὸς τρόπου νὰ φανῆ χρήσιμος εἰς τὴν ἐπαρχίαν του».

Πατὶ ὅμως ὁ Παπαδιαμάντης ὀνομάζει «Χαλασοχώρηδες» τὸ διήγημά του; Ἀσφαλῶς ὁ τίτλος δὲν εἶναι τυχαῖος. Ἐτσι ὀνομάζουν περιπαικτικὰ τοὺς ὄπαδους τοῦ κόμματος τοῦ Λάμπρου τοῦ Βατούλα καὶ «ἀνδρογυνοχωρίστρες» τοὺς ὄπαδους τοῦ ἄλλου κόμματος μὲ ἀφορμὴ ἓνα ζευγάρι πού ὁ σύζυγος, ὁ ἐπωνομαζόμενος Σπλινογιάννης ὑποστηρίζει τὸν ἓνα ὑποψήφιο καὶ ἡ γυναίκα του τὸν ἄλλο. Τὸ ἀνδρόγυνον εἶχε, ὡς φαίνεται, διπλῆς κουμπιᾶς, καὶ ἀπὸ κεῖ μπορεῖ κανεὶς νὰ συμπεράνει ὅτι ἐπήγαζεν ἡ διαφωνία μεταξὺ τῶν συζύγων καὶ μάλωναν, κι οἱ γειτόνισσες, πού πάντα παρακολουθοῦν τὰ καθέκαστα στὸν κόσμον τοῦ Παπαδιαμάντη, εἶχαν θέμα νὰ κουτσομπολεύουν.

Πρόκειται ἀσφαλῶς γιὰ ἓνα ἐξαιρετικὸ διήγημα πού ἀξίζει κανεὶς νὰ διαβάσει καὶ νὰ ἀνακαλύψῃ τίς ρίζες τῆς πολιτικῆς κακοδαιμονίας πού μᾶς ταλανίζει μέχρι σήμερα. Καὶ γιὰ νὰ μὴ μείνομε μὲ τὴν ἀπορία ποιοὶ κέρδισαν τίς ἐκλογάς πληροφοροῦμαστε στό τέλος τοῦ διηγήματος ὅτι ἐξελέχθησαν εὐτυχῶς βουλευταὶ τῆς ἐπαρχίας καὶ οἱ δύο ἀξιοτίμοι ἐθνοπατέρες, οἵτινες ἔμελλον νὰ συνεχίσωσιν ἐπὶ μίαν εἰσέτι περίοδον τὰς διακεκριμένας ὑπηρεσίας των, ὁ εἷς διὰ τὰ γενικά τοῦ ἔθνους συμφέροντα, ὁ ἕτερος διὰ τὰ δημόσια ἔργα τῆς ἐπαρχίας.

Τὸ εἰρωνικὸ ὕφος τοῦ Παπαδιαμάντη εἶναι ἐμφανές καὶ ἀμίμητο.

Ὁ μεγάλος Γερμανὸς συγγραφέας Ἐρχαρτ Κέστνερ ἔκανε τὴν ἐξῆς ἐξομολόγησιν.

«Στὰ 1952 πῆγα γιὰ πρώτη φορὰ μετὰ τὸ πόλεμο, στὴν Ἀθήνα. Ἡ γερμανικὴ πρεσβεΐα, ὅταν ἄκουσε πὼς εἶχα πρόθεσιν νὰ πάω στὴ Κρήτη, μοῦ συνέστησε, ἐπειδὴ ἦταν πολὺ νωρὶς ἀκόμα καὶ οἱ πληγῆς ἀπὸ τὴ γερμανικὴ κατοχὴ ἀνεπούλωτες, νὰ λέω πὼς εἶμαι Ἑλβετός. Ἀλλὰ ἐγὼ τοὺς ἤξερα τοὺς Κρητέες. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ εἶπα πὼς ἤμουν Γερμανὸς καὶ ὄχι μόνο δὲν κακόπαθα, ἀλλὰ ξανάησα παντοῦ ὅπου πέρασα τὴ θρυλικὴ κρητικὴ φιλοξενία.

Ἐνα σοῦρουπο, καθὼς ὁ ἥλιος βασιλεύει, πλησίασα τὸ γερμανικὸ νεκροταφεῖο, ἔρημο μὲ μόνο σύντροφο τίς τελευταῖες ἡλιαχτίδες. Ἐκανα ὅμως λάθος. Ὑπῆρχε ἐκεῖ καὶ μία ζωντανὴ ψυχὴ, ἦταν μία μαυροφορεμένη γυναίκα. Μὲ μεγάλη μου ἐκπληξὴ τὴν εἶδα ν' ἀνάβει κεριὰ στοὺς τάφους τῶν Γερμανῶν νεκρῶν τοῦ πολέμου καὶ νὰ πηγαίνει μεθοδικὰ ἀπὸ μνήμα σὲ μνήμα. Τὴν πλησίασα καὶ τὴ ρώτησα. «Εἶστε ἀπὸ ἐδῶ; Μάλιστα. Καὶ τότε γιατί τὸ κάνετε αὐτό; Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ σκότωσαν τοὺς Κρητικούς». Καὶ γράφει ὁ Κέστνερ. «Ἡ ἀπάντησιν, μόνο στὴν Ἑλλάδα θὰ μπορούσε νὰ δοθεῖ». Ἀπαντᾷ ἡ γυναίκα:

«Παιδί μου, ἀπὸ τὴ προφορὰ σου φαίνεσαι ξένος καὶ δὲν θὰ γνωρίζεις τί συνέβη ἐδῶ στὰ 41 μὲ 44. Ὁ ἄντρας μου σκοτώθηκε στὴ μάχη τῆς Κρήτης κι ἔμεινα μὲ τὸ μονάκριβο γιό μου. Μοῦ τὸν πῆραν οἱ Γερμανοὶ ὄμηρο στὰ 1943 καὶ πέθανε σὲ στρατόπεδο συγκεντρώσεως, στὸ Σαξενχάουζεν. Δὲν ξέρω ποῦ εἶναι θαμμένο τὸ παιδί μου. Ξέρω ὅμως πὼς ὅλα τοῦτα ἦταν τὰ παιδιὰ μιᾶς κάποιας μάνας, σὰν κι ἐμένα. Καὶ ἀνάβω στὴ μνήμη τους, ἐπειδὴ οἱ μάνες τους δὲν μποροῦν νὰ ῥθουν ἐδῶ κάτω. Σίγουρα μία ἄλλη μάνα θὰ ἀνάβει τὸ καντήλι στὴ μνήμη τοῦ γιοῦ μου».

Σωστὰ ἔγραψε ὁ Γερμανὸς, ὅτι «Μόνο στὴν Ἑλλάδα θὰ μπορούσε νὰ δοθεῖ ἡ ἀπάντησιν αὐτῆ». Λέμε ἐμεῖς. Naί, στὴν Ἑλλάδα τὴν ταλαιπωρημένη καὶ ἀπ' ὅλους ἀδικημένη.

(Ἀπὸ τὸ διαδίκτυο)

Ἡ Βιοηθική καί οἱ προκλήσεις τῆς στήν ἐποχή μας

Τά καταπληκτικά ὄντως ἐπιτεύγματα στό χῶρο τῶν λεγομένων θετικῶν ἐπιστημῶν δημιούργησαν στόν ἄνθρωπο τῆς ἐποχῆς μας ἐλπίδα καί ἐνθουσιασμό, ἀλλά καί δικαιολογημένες ἐπιφυλάξεις. Κι αὐτό, γιατί τήν εὐφορία τῶν ὑποσχέσεων, πού προανήγγειλαν τόν ἐρχομό τους, ἀκολούθησαν ὁ φόβος καί ἡ ἀπειλή τῶν ἀποτελεσμάτων τους. Ἔτσι παρατηρήθηκε τό ἀντιφατικό φαινόμενο νά δημιουργοῦνται νέες ἐπιστῆμες, πού ἦρθαν νά ξεπεράσουν ἀδιέξοδα καί νά λύσουν προβλήματα στά ὁποῖα ὀδήγησε ἡ λαθεμένη ἀντιμετώπιση τῶν ἐπιτευγμάτων ἄλλων ἐπιστημῶν. Ὅπως, γιά παραδειγμα, ἡ οἰκολογία ἦρθε νά διορθώσει τά λάθη καί νά ἀποκαταστήσει τά προβλήματα πού προκάλεσε ὁ καταναλωτισμός καί ἡ ἀλόγιστη χρήση τῶν ἐπιτευγμάτων τῆς φυσικῆς, ἔτσι καί ἡ βιοηθική ἀποτελεῖ χαρακτηριστική περίπτωση ἐπιστήμης, πού ἔρχεται νά ἀντιμετωπίσει ἀδιέξοδα, πού δημιούργησαν ἄλλες ἐπιστῆμες, καί συγκεκριμένα ἡ βιοτεχνολογία καί ἡ βιογενετική.

Οἱ δύο αὐτές ἐπιστῆμες ὑπόσχονταν, ἀλλά καί συνεχίζουν νά ὑπόσχονται λύσεις γιά ὅλα σχεδόν τά προβλήματα τῆς ἐποχῆς μας· προβλήματα πού δέν περιορίζονται μόνο στήν ἰατρική, ἀλλά ἐπεκτείνονται καί στήν κτηνοτροφία, τή γεωργία, τό περιβάλλον καί τήν οἰκονομία. Ὅμως τά ἀποτελέσματα τῆς πορείας καί τῶν ἐφαρμογῶν τους ἔφεραν πολλαπλές διαψεύσεις καί ἄπειρα ἀδιέξοδα, ἐνῶ θά μπορούσαν νά λειτουργήσουν εὐεργετικά γιά τόν ἄνθρωπο καί νά τόν βοηθήσουν στήν πρόληψη καί θεραπεία πολλῶν ἀσθενειῶν πού τόν ἀπειλοῦν. Θά μπορούσαν νά συμβάλουν στήν κατανόηση τῶν μηχανισμῶν πού διέπουν πολλές ἀπό αὐτές τίς ἀρρώστιες καί νά ὀδηγηθοῦμε σέ σωστούς θεραπευτικούς στόχους καί ἀποτελεσματικές θεραπείες καί φάρμακα. Ὡστόσο, οἱ φιλοπερίεργοι καί γαργαλιστικοί πειραματισμοί, στούς ὁποίους συχνά ἐπιδίδονται ἡ βιοτεχνολογία καί ἡ βιογενετική, δέν ἀφήνουν περιθώρια γιά πραγματοποίηση καί ἀνάδειξη τῶν εὐεργετικῶν αὐτῶν δυνατοτήτων τους.

Ἔτσι ἐμφανίσθηκε ἡ βιοηθική ὡς ἡ ἐπιστήμη πού κατέχει μιά κοινή γλῶσσα μέ τήν ὁποία μπορούν νά ἐπικοινωνοῦν ἄνθρωποι διαφορετικῶν πολιτιστικῶν καταβολῶν καί πού διαθέτει αἰσθητήρια, γιά νά ἀφουγκράζεται μηνύματα καί νά ἐκφράζει τόν προβληματισμό τῶν σύγχρονων κοινωνιῶν. Μέ αὐτά προσπαθεῖ νά ἀντιμετωπίσει τούς κινδύνους καί νά διώξει ἀπειλές, πού κάνουν ἐφιαλτική τήν παρουσία τους. Ἡ βιοηθική ἦρθε γιά νά ἀντιμετωπίσει τήν ἐπανάσταση πού ἔφερε ἡ βιολογία καί ἡ σύγχρονη ἰατρική τεχνολογία. Ἡ ραγδαία ἀνάπτυξη αὐτῶν τῶν ἐπιστημῶν, μέ ἀποκορύφωμα στά ἐπιτεύγματά τους τήν κλωνοποίηση καί στούς

Τοῦ κ. **Ἀνέστη Κεσελόπουλου**
Καθηγητοῦ Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ.

στόχους τους τήν ἀποκρυπτογράφηση τοῦ ἀνθρώπινου γονιδιώματος, δέν μένει καμιά ἀμφιβολία ὅτι ἔχει ἄμεσες ἐπιπτώσεις στή ζωή τοῦ ἀνθρώπου ἀλλά καί τοῦ φυσικοῦ του περιβάλλοντος.

Βέβαια, πολλές φορές λανθασμένα δίνεται ἡ ἐντύπωση ὅτι βιοηθική εἶναι ἡ ἠθική τῆς ἰατρικῆς. Ὅμως ἡ βιοηθική δέν περιορίζεται μόνο στό πλαίσιο τῶν σχέσεων τῶν γιατρῶν καί τοῦ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ γιά τούς ἀσθενεῖς οὔτε ἀναφέρεται μόνο στίς ἠθικές ὑποχρεώσεις πού ἀπορρέουν ἀπό τό ἐπάγγελμά τους. Ἡ βιοηθική ἔχει σχέση μέ ἕνα πολύ εὐρύτερο φάσμα ἐπιστημῶν πού ἔχουν ἐπίκεντρό τους τόν ἄνθρωπο καί φιλοδοξοῦν ἡ κάθε μιά ἀπό τό πεδίο τῆς ἔρευνας καί τῆς δικῆς τῆς προοπτικῆς νά βελτιώσουν τήν ποιότητα τῆς ζωῆς του. Ἄλλωστε ἡ ἴδια ἡ ἐτυμολογία τοῦ ὄρου βιοηθική παραπέμπει στή σχέση τῆς ἠθικῆς μέ τό βίο τοῦ ἀνθρώπου ὡς βιολογικῆς διαδικασίας. Αὐτή ἡ σχέση ἔχει ὡς ἀντικείμενο ἔρευνας καί ἀναφέρεται πρωτίστως σέ βιολογικές καί βιοϊατρικές μεθόδους καί πρακτικές, πού ἀρχίζουν ἀπό τή σύλληψη καί τελειώνουν μέ τό θάνατό του.

Ὅμως ἡ βιοηθική μέ τήν κυριολεξία τοῦ ὄρου περιλαμβάνει καί ὅλα τά ἔμβια ὄντα, ὅπως ἐπίσης καί θέματα πού ἀναφέρονται στά μεταλλαγμένα τρόφιμα, στίς καλλιέργειες μέ ζιζανιοκτόνα φάρμακα, καθώς καί στίς γενετικές τροποποιήσεις πού διενεργοῦνται στήν κτηνοτροφία, προκειμένου νά αὐξηθεῖ ἡ ποσότητα καί νά ἐλαττωθεῖ τό κόστος τῆς ἐκτροφῆς. Ὡς κυριώτερος ἐπιπέδου στήν περίπτωση αὐτή εἶναι οἱ φιλοπερίεργοι πειραματισμοί τῶν διασταυρώσεων τῶν γενῶν, ὅχι μόνο γιά τή νόθευση πού ἀπειλοῦν, ἀλλά καί γιά τόν κίνδυνο τῆς ἐπεκτάσεως τῶν ἐφαρμογῶν τους στόν ἄνθρωπο ἐξαιτίας τῆς βιολογικῆς ἐγγύτητας πού παρουσιάζουν μέ αὐτόν. Ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, δέν εἶναι ἀμελητέα καί τά ἠθικά προβλήματα πού δημιουργεῖ ἡ ἐπιθυμία καί ἡ βουλμία μεγιστοποίησης τοῦ κέρδους, πού ἔχει ὅμως ἄμεσες ἐπιπτώσεις στήν ὑγεία τῶν καταναλωτῶν.

Σήμερα ὁ ὄρος βιοηθική χρησιμοποιεῖται κυρίως συνεκδοχικά, ἀφοῦ μέ τήν τρέχουσα ἐννοιά τῆς ταυτίζεται μέ τή βιοϊατρική ἠθική καί ἀντιμετωπίζει τίς ἀναφερόμενες στόν ἄνθρωπο προκλήσεις τῆς βιοτεχνολογίας καί τῆς γενετικῆς μηχανικῆς. Ἔτσι ἡ βιοηθική ἐξετάζει δύο δέσμες θεμάτων πού συνδέονται: 1) Μέ τήν ἀρχή τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καί ἔχουν σχέση μέ τίς διάφορες παραλλαγές τῆς λεγόμενης ὑποβοηθούμενης ἀναπαραγωγῆς, δηλαδή τήν τεχνητή καί ἐξωσωματική

γονιμοποίηση στην όμολογη ή έτερόλογή τους έκδοχή, την παρένθετη, δανεική ή υποκατάστατη μητρότητα, καθώς επίσης και τον προγενετικό έλεγχο, την έμβρυϊκή έρευνα, τις έκτρώσεις, την κατάψυξη και καταστροφή των ήδη γονιμοποιημένων ωαρίων, την παρέμβαση στο ανθρώπινο γονιδίωμα και φυσικά την κλωνοποίηση και 2) Περιλαμβάνει θέματα που αναφέρονται στην πορεία, τή διατήρηση, τή βελτίωση αλλά και τό τέλος τής ανθρώπινης ζωής. Έδω εντάσσονται ή προτεραιότητα άσθενών για αίμοκάθαρση και μεταμοσχεύσεις, ή γονιδιακή θεραπεία, ό τρόπος λήψεως και διαθέσεως ιστών και όργάνων κατά τις μεταμοσχεύσεις, ό έγκεφαλικός θάνατος αλλά και όλες οι μορφές εύθανασίας.

Μπροστά σ'αυτές τις προκλήσεις αν έχουμε κάτι ως Όρθόδοξη Έκκλησία και θεολογία να κάνουμε είναι να προβάλλουμε τή αξία και τή σπουδαιότητα του ανθρώπινου προσώπου ως ενιαίας ψυχοσωματικής ένότητας, όταν ή τρέχουσα θεώρηση έχει ως μοντέλο τον άνθρωπο-μηχανή, για τον όποιο πασχίζει να βρεϊ

κλωνοποιημένα ανταλλακτικά. Όταν επίσης με διάφορους σχολαστικούς προσδιορισμούς αναζητείται ή αρχή τής ανθρώπινης ζωής, έμεις έχουμε τή βιβλική και τή πατερική μας παράδοση, που μάς ανακαλοϋν στην αρχή τής «έξ άκρας συλλήψεως». Τέλος, όταν γίνεται τόσος λόγος για «διόρθωση τής φύσεως» και έξυπαρχής «κατασκευή» του ανθρώπου, θά πρέπει να τονίζεται πόσο ύβρι αποτελεί μία τέτοια στάση ζωής και πόσο τελικά άνθρωπος θά μπορεί να είναι αυτός που θά προέλθει από τις «διορθώσεις» αυτές. Γιατί είναι ενδεχόμενο με κάποια ανακάλυψη να καταπολεμϋνται οι άρρώστιες και να εκφράζεται έτσι ή βουληση του Θεοϋ, όμως είναι δυνατό με κάποιο άλλο έπιστημονικό έπίτευγμα να παραβιάζονται τά όρια τής δημιουργίας του Θεοϋ και να έκτοπίζεται τό θέλημά Του. Αυτή ή έπισήμανση αποτελεί και τό μεγάλο χρέος τής βιοηθικής, σε όσους τουλάχιστον τή διακονϋν στην Όρθόδοξη Έκκλησία και θεολογία.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ – ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

- Θέλω ένα σχολείο που αγαπά τό μαθητή.
- Θέλω ένα σχολείο που δέν αποθαρρύνει τον άδύναμο μαθητή, αλλά και δέν αποδέχεται τήν τεμπελιά.
- Θέλω ένα σχολείο που δίνει εύκαιρίες πραγματικής Παιδείας και όχι άπλά έκπαίδευσης και βαθμοθηρίας.
- Θέλω ένα σχολείο που διδάσκει ήθος και πολιτισμό, αγάπη στον τόπο και τήν πατρίδα, άποδοχή του άλλου σαν άδελφου, είτε είναι γνωστός είτε ξένος.
- Θέλω ένα σχολείο που έμπνέει τήν αγάπη στο Θεό και τό σεβασμό σε όλους όσους τον αξίζουν.

Σε όλες αυτές τις άπαιτήσεις άπαντά τό Έκκλησιαστικό Λύκειο και Γυμνάσιο Κρήτης.

Σε ένα καταπράσινο, πανέμορφο περιβάλλον, στο δάσος του Άγιου Ματθαίου, 4 χιλιόμετρα από τό κέντρο των Χανίων.

Δέχεται μαθητές άπ' όλη τήν Κρήτη και φιλοξενεί δωρεάν στο οικοτροφείο του, όσους μαθητές έχουν ανάγκη φιλοξενίας, χάρη στη γενναϊόδωρη προσφορά τής τοπικής Έκκλησίας μας.

Φυσικά, όλοι οι μαθητές μας δέν χειροτονϋνται ιερείς. Δέν είναι ύποχρεωτικό άλλωστε. Όμως όλοι μετέχουν στις καθημερινές ιερές ακολουθίες και έφοδιάζονται με γνώσεις, που άργότερα θά τους φανϋν πολύτιμες στη συμμετοχή τους στη ζωή τής ένορίας τους (π.χ. ψάλτες, κατηχητές, νεωκόροι, έπίτροποι, ιεροκήρυκες, θεολόγοι κλπ).

Έγγραφές γίνονται όλο τό καλοκαίρι, κάθε Πέμπτη 9 π.μ. έως 1 μ.μ., αλλά και μετεγγραφές από άλλα σχολεία όλο τό Σεπτέμβριο, καθημερινά 8 π.μ. έως 2 μ.μ. Οι μετεγγραφές έπιτρέπονται και ως τέλος Φεβρουαρίου, αλλά είναι σωστότερο να παρακολουθούν οι μαθητές τή ροή τής ύλης από τήν αρχή του χρόνου στο ίδιο σχολείο.

Είναι πολύ πιθανό να έχετε έρωτήματα και άπορίες για τό σχολείο μας, γι' αυτό μη διστάσετε να έπικοινωνήσετε μαζί μας, είτε από κοντά, είτε τηλεφωνικά, για όποιες πληροφορίες και διευκρινίσεις χρειάζεστε.

Μπορείτε επίσης νωρίτερα να άπευθυνθείτε στον Μητροπολίτη τής περιοχής σας και να συζητήσετε μαζί του, ένέργεια που θεωρούμε έπιβεβλημένη.

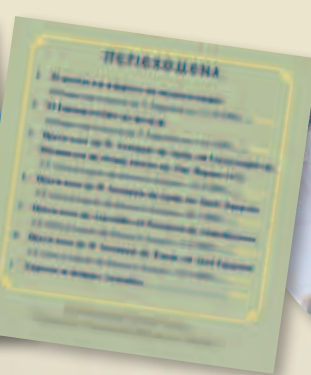
Για πληροφορίες μπορείτε να άπευθύνεστε στη Γραμματεία του Σχολείου
στο τηλ: 28210-44475, κινητό Σχολάρχη 6977916412, Fax: 28210-43984,
e-mail: lykchani@sch.gr και στην ιστοσελίδα: <http://lyk-chanion.chan.sch.gr>

Ἡ Μητρόπολις μας ἀνακοινώνει ὅτι ἐξέδωσε καὶ κυκλοφόρησε Τιμητικό Λεύκωμα ἀφιερωμένο στή ζωή, προσφορά καὶ διακονία τοῦ Πολυσέβαστου Γέροντος Μητροπολίτου ἀπὸ Κισάμου καὶ Σελίνου κ. Εἰρηναίου μέ τόν τίτλο: «**Μητροπολίτης Εἰρηναῖος Γαλανάκης, Αἰφώτος Πορεία**». Τό Λεύκωμα ἀποτυπώνει μέσα ἀπό 310 φωτογραφίες, ἀρκετές ἐκ τῶν ὁποίων δημοσιεύονται γιά πρώτη φορά, τή ζωή τοῦ Σεβασμιώτατου Εἰρηναίου ἀπὸ τή γέννησή του μέχρι καὶ σήμερα. Περιλαμβάνει

Ἐκδοσις Λευκώματος ἀφιερωμένου

στόν Σεβασμιώτατο Γέροντα Μητροπολίτη Εἰρηναῖο

ἐπίσης ὅλη τήν ἐργογραφία του μέ τά αὐτοτελῆ πονήματα καὶ τίς περιοδικές ἐκδόσεις του, σημαίνοντα ἔγγραφα τῆς Ποιμαντορίας του, χειρόγραφα κείμενά του, πνευματικές ὑποθήκες του, ἱστορικούς σχολιασμούς καὶ παρεμβάσεις του σέ μεγάλα θέματα τῆς ἐπικαιρότητας καὶ στό τέλος τοῦ Τόμου, σέ Παράρτημα, ἕναν ψηφιακό δίσκο, στόν ὁποῖο περιέχονται ἱστορικές ραδιοφωνικές ἐκπομπές καὶ ὁμιλίες του, ὡς ἐπίσης καὶ ἐκφωνήσεις ἀπὸ Θεῖες Λειτουργίες καὶ Ἱερές Ἀκολουθίες. Τό Λεύκωμα διατίθεται ἀπὸ τό Βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἱεραῆς Μητροπόλεως Κισάμου & Σελίνου.

Ἡ Μητέρα καί ὁ ρόλος της στή σημερινή πραγματικότητα

Τῆς κ. Νταγκουνάκη Ἀνθούλας, Φιλολόγου
Προέδρου τοῦ Συλλόγου Κυριῶν καί Δεσποινίδων Καστελλίου

Τὸ κύτταρο κάθε κοινωνίας εἶναι ἡ οἰκογένεια καὶ πυρήνας κάθε οἰκογένειας εἶναι ἡ μητέρα. Μητέρα θεωρεῖται ἡ γυναίκα ποὺ ἔχει ἀποκτήσει παιδι, ἀφοῦ ἀπὸ τὴ δημιουργία τοῦ κόσμου πρωταρχικὸ γνῶρισμα καὶ ἀποστολὴ τῆς γυναίκας εἶναι ἡ μητρότητα. Αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ θεῖο δῶρο ποὺ τῆς προσφέρει τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη ὄλων.

Ἀπὸ τὰ πρῶτα κείμενα τῆς Γένεσης φαίνεται ὁ ἄρρηκτος σύνδεσμος τοῦ ἀνδρα καὶ τῆς γυναίκας μεταξύ τους. Ἡ γυναίκα πλάστηκε ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Ἀδάμ. Δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖο, ἀντίθετα μάλιστα, κρύβει ἓνα βαθὺ συμβολισμό. Δὲν πλάστηκε ἡ γυναίκα ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ ἀνδρα, γιὰ νὰ μὴν κυριαρχεῖ σ' αὐτόν, οὔτε ἀπὸ τὰ πόδια του, γιὰ νὰ μὴν καταπατεῖται ἀπὸ αὐτόν. Πλάστηκε ἀπὸ τὸ τμήμα ἐκεῖνο τοῦ σώματός του ποὺ εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ βραχίονά του καὶ δίπλα ἀπὸ τὴν καρδιά του, γιὰ νὰ εἶναι ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν του, κάτω ἀπὸ τὸ βραχίονα τῆς προστασίας του, ἐνῶ παράλληλα νὰ δέχεται τὴν ἀγάπη του ἀπὸ τὴν καρδιά του.

Ἡ θέση τῆς γυναίκας – μητέρας στὶς ἀρχαιότερες μητριαρχικὲς κοινωνίες ἦταν κυρίαρχη. Ἀκολούθησε ἡ ἐποχὴ τοῦ ἀφέντη πατέρα, ἐνῶ ὁ Χριστιανισμὸς τοὺς θέλει ἰσότιμα μέλη.

Ἀναμφίβολα ἡ Μητέρα, ἡ Μάνα κατὰ τὴ λαϊκὴ μας ἔκφραση, εἶναι σήμερα ὁ πυρήνας τῆς οἰκογένειας, ἰσότιμη καθ' ὅλα μὲ τὸν πατέρα. Εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς, εἶναι τὸ σύμβολο τῆς ἀπέραντης ἀγάπης, τῆς στοργῆς, τῆς θυσίας, τοῦ ἰδανικοῦ. Εἶναι ὁ μαγνήτης ποὺ τραβᾷ τὸν κάθε ἄνθρωπο καὶ σὲ κάθε στιγμή του.

Ἡ μάνα μὲ τὴν ἀκούραστη ψυχὴ της, φροντίζει τὰ παιδιά της καὶ ὅλη της ἡ ζωὴ ἔχει προορισμὸ μόνον τὴν εὐτυχία των. Δουλεῖ χωρίς νὰ περιμένει πληρωμὴ. Νιώθει εὐτυχισμένη ἐπειδὴ προσφέρει, νιώθει χρέος καὶ καθήκον της ν' ἀγωνιστεῖ, νὰ ξαγρυπνήσει πλάι τους, νὰ κλάψει γιὰ τὰ προβλήματά τους. Δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ πλησιάσουμε τὴν ὀδύνη τῆς Μάνας, ὅταν κλαίει γιὰ τὸ χαμὸ κάποιου παιδιοῦ της.

Ἡ καρδιά της εἶναι τεράστια γιὰ νὰ χωρέσει τόση ἀγάπη γιὰ ὄλους μέσα στὴν οἰκογένεια, τόση στοργή. Εἶναι ἡ ἐλπίδα, τὸ στήριγμα τὸ καταφύγιο, καὶ ἡ παρηγοριὰ στὰ προβλήματα ὄλων. Ἡ παρουσία της σκορπᾷ δροσιά, χαρὰ, αἴσθημα ἀσφάλειας.

Ἄν ξέρανε, λοιπὸν, ὄλες οἱ μητέρες, τί εὐθύνη βαραίνει τοὺς ὤμους τους καὶ τί ἀπλὰ ἀλλὰ καὶ πολλὰ μέσα κρατοῦν στὰ χέρια τους; Ἄν ξέρανε νὰ παίξουνε σωστὰ τὸ ρόλο τους, πόσο ἀλλιῶτικος θὰ ἦταν ὁ κόσμος σήμερα; Συχνὰ ὁμως ἡ ὑπερβολικὴ ἀγάπη τὶς ὀδηγεῖ, ἄθελά τους, σὲ λάθος δρόμο καὶ στὸ κακό τοῦ ἴδιου τους τοῦ παιδιοῦ.

Ἡ μητέρα πρέπει νὰ παίξει τὸν πρῶτο ρόλο σ' αὐτὸ ποὺ λέμε ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ, ἀπὸ τὰ πρῶτα του βήματα. Ἀγωνίζεται νὰ δημιουργήσει μιὰ ζεστὴ καὶ γαλήνια οἰκογενειακὴ ἀτμόσφαιρα καὶ ἀπλώνει τὴν εὐτυχία παντοῦ, μιᾶς καὶ ἡ ἀγωγή τοῦ παιδιοῦ ξεκινᾷ μέσα στὴν οἰκογένεια ἀμέσως μετὰ τὴ γέννηση.

Πλάι της, βέβαια, στενὸς συνεργάτης πρέπει νὰ εἶναι πάντα ὁ πατέρας κι ἀργότερα τὸ σχολεῖο καὶ ἡ ἐκκλησία. Ἡ μητέρα ὁμως κατὰ κύριο λόγο εἶναι ἐκεῖνη ποὺ θεμελιώνει τὴ σωστὴ οἰκογένεια. Μὲ τὴ συνεχὴ της προσπάθεια καὶ τὸ ζωντανὸ της παράδειγμα, θὰ καταφέρει νὰ καλλιεργήσει στὰ μέλη τῆς οἰκογένειας τὸν ἀλληλοσεβασμὸ, τὴ συνεργασία τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἐνότητα, ἐννοίες καὶ βιώματα σημαντικὰ γιὰ σωστοῦς ἀνθρώπους. Στὴν οὐσία, αὐτὴ εἶναι ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογένειας. Σωστὰ λένε: «Ὁ πατέρας εἶναι τὸ κεφάλι τοῦ σπιτιοῦ, μὰ ἡ μητέρα εἶναι ὁ λαίμος, ποὺ στρέφει τὸ κεφάλι ὅπου θέλει».

Ἡ σωστὴ μητέρα λοιπὸν πρέπει νὰ πετύχει τὴν τέλεια ψυχικὴ ἐπικοινωνία μὲ τὰ παιδιά της. Νὰ καταφέρει νὰ μπεῖ στὰ κατάβαθα τῆς ψυχῆς τους, νὰ γνωρίσει σωστὰ τὶς δυνάμεις τους, νὰ μετρήσει τὶς ἀδυναμίες τους καὶ νὰ τὶς δεχτεῖ, γιὰ νὰ μπορέσει πραγματι νὰ τὰ καθοδηγήσει σωστὰ. Ἡ λειψὴ ἀγάπη, ἢ ἡ φοβερὴ ἀδυναμία, δὲν τῆς δίνουν

τή δυνατότητα να δει το παιδί με ρεαλισμό και υπευθυνότητα, προπάντων όμως οι δικές της αδυναμίες δέν της επιτρέπουν να το βοηθήσει και να τό αναθρέψει όπως χρειάζεται.

Από τήν άλλη μεριά πάλι, είναι αδιανόητο να υπάρχουν μητέρες που βάζουν πάνω από το παιδί το έπαγγελμα, τήν πίστη, τις κοινωνικές έκδηλώσεις, τή μόδα και τις μικροαπολαύσεις. Μία γυναίκα χωρίς παιδιά μπορεί να ζήσει όπως θέλει. Μά από τήν ώρα που αποφασίζει να γίνει μητέρα πρέπει να καταλάβει πως παύει να ανήκει μόνο στον έαυτό της. Ανήκει κατά ένα μεγάλο ποσοστό στον άνθρωπο που δημιουργεί, όχι μόνο σαν κορμί, αλλά προπάντων σαν ψυχή.

Είναι γεγονός ότι ή σημερινή πραγματικότητα απαιτεί συχνά από τή μητέρα να εργάζεται και μάλιστα έξω από τό σπίτι της και για αρκετές ώρες. Αυτό όμως δέ σημαίνει, πως δικαιολογημένα μπορεί να παραμελεί τήν ανατροφή των παιδιών της. Πάντα υπάρχει χρόνος, όταν υπάρχει θέληση και πραγματικός προβληματισμός στο θέμα τής οικογενειακής ισορροπίας.

Η Μητέρα είναι ή πρώτη παιδαγωγός. Αυτή θα πει στα παιδιά της τις πρώτες λεξούλες και θα τούς εξηγήσει τις πρώτες έννοιες. Αυτή θα τά μάθει να αγαπούν τήν εκκλησία, να κάνουν τό σταυρό τους να απευθύνουν προς τόν Θεό τις πρώτες προσευχές τους. Αυτή, με τό ζωντανό παράδειγμά της, θα εμπνεύσει τήν ευγένεια, θα διδάξει τήν ιεράρχηση των αξιών, τόν σεβασμό και τήν ύπακοή.

Η συμβολή τής μάνας στη διατήρηση των ήθων και των έθιμων ενός τόπου είναι τεράστια, όταν αγωνίζεται να τά παραδώσει στα παιδιά της και μάλιστα με τήν έννοια τής ιερής παρακαταθήκης. Το τοπικό στοιχείο στη γλώσσα, στο τραγούδι, στο χορό, στη διατροφή, πρέπει να τονίζονται από τήν οικογένεια σά δείγματα υπερηφάνιας και πατριωτισμού. Σίγουρα και εδώ μετρά τό παράδειγμα τής μάνας.

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο, ότι ή εποχή μας περνά κρίση αξιών και ήθων. Η τηλεόραση, τό βίντεο, ό ηλεκτρονικός υπολογιστής είναι σύγχρονοι βοηθοί, τάχατες, στην ανατροφή των παιδιών. Όταν τό μωρό δέν τρώει, συχνά οι μητέρες τό ξεγελούν με τις διαφημίσεις. Όταν οι μεγάλοι χρειάζονται ανάπαυση, θα δώσουν στα παιδιά ανεξέλεγκτα τήν εύκαιρία να ασχοληθούν με τά παραπάνω μέσα. Όταν οι όποιες κοινωνικές υποχρεώσεις θέλουν να ξεφορτωθούν τά παιδιά θα τά διατάζουν: «Άντε, ανοίξτε τήν τηλεόραση». Έτσι όμως χάνεται κάθε εύκαιρία πνευματικής επικοινωνίας. Επί πλέον, τό παιδί φορτίζεται με χίλια έρεθίσματα, χωρίς να τά ελέγχει κανείς.

Όλοι έχουμε αντιληφθεί ότι έχει έπέλθει κάποια άλλοτρίωση ήθους στο εύρύ κοινωνικό μας πλαίσιο. Είναι αδιανόητο να πιστεύουμε ότι τό παιδί μας δέν θα ακούσει κακές λέξεις, επειδή στο σπίτι μας δέ λέει κανείς τέτοιες. Θα πρέπει και πάλι ή μητέρα-συζητητής να έχει δώσει στο παιδί της τέτοιες βάσεις, ώστε να ακούει μόν τα πάντα, αλλά να έχει κριτική δυνατότητα και να διαχωρίζει τί του χρειάζεται να κρατήσει και τί να αφήσει απλά και απαρατήρητα. Τότε μιλάμε για ένα ώριμο παιδί, που ώριμασε όχι διά μαγείας. Όριμασε κάτω από τή μαγεία τής σωστής ανατροφής.

Συχνά ακούμε ανησυχίες κάποιων manάδων για τήν εφηβεία των παιδιών. Πράγματι πρόκειται για ένα δύσκο-

λο και καθοριστικό πέραςμα, που δέν πρέπει να περάσει απαρατήρητο από τή σκοπιά τής οικογένειας, και τής μητέρας ειδικότερα. Θα πρέπει να ψάχνουμε τις εύκαιρίες για να ενημερώσουμε σχετικά με τις αλλαγές, που θα συμβούν στο σώμα και τήν ψυχή τους μπαίνοντας στην εφηβεία, τόσο τά κορίτσια όσο και τά αγόρια. Να εξηγήσουμε τί έξυπνηρετούν αυτές οι αλλαγές και να τά προετοιμάσουμε να τις δεχτούν. Άν δέν έχουμε τέτοια σχέση, τά παιδιά μας θα ψάξουν άλλο να βρουν απαντήσεις στα έρωτήματά τους. Άλλά ποϋ;

Η μητέρα θα πρέπει από τή βρεφική ακόμη ηλικία να χτίζει τά θεμέλια του παιδιού της. Να προετοιμάζει από πολύ νωρίς τόν αύριανό έφηβο, τό φοιτητή, τό φαντάρο, τόν ώριμο εργάτη, τόν εύσυνείδητο πολίτη, τόν αύριανό οικογενειάρχη. Είναι πολύ άργά να συμβουλευόμαστε τά παιδιά μας στα 17 τους. Όταν τό παιδί τό έχουμε βοηθήσει να γίνει σωστή προσωπικότητα, θα έχει τή δυνατότητα να επιλέγει τό σωστό. Τότε κι εμείς θα νιώθουμε σιγουριά και ικανοποίηση.

Η φιλική αντιμετώπιση του παιδιού σε κάθε στιγμή είναι ή σωστότερη στάση. Τότε κερδίζουμε τήν εμπιστοσύνη του και καταχτούμε τήν ψυχή του, τότε μās ανοίγει διάπλατα τήν καρδιά του και μās δίνει για πάντα τά κλειδιά της.

Η μητέρα δέ νιώθει ποτέ ότι ό προορισμός της τελείωσε και ότι πρέπει να ήσυχάσει. Συνεχίζει να ενδιαφέρεται, να ανησυχεί και να προσφέρει ακόμη και για τό εργαζόμενο παιδί της, για τό παιδί οικογενειάρχη πιά. Τότε απολαμβάνει τήν ψυχική ικανοποίηση και τήν ήθική δικαίωση. Τότε ανάμεσα στα έγγόνια της που κι αυτά δέν παύει να νουθετεί, παίρνει τή θέση τής σοφής. Είναι μία εικόνα από εκείνες των ώραιων παραμυθιών που στο κεφάλι της λάμπει τό φωτοστέφανο τής Μητέρας, στην καθγιασμένη της ύπόσταση. Γιατί πραγματικά πρόκειται για μία σπάνια παρουσία ανάμεσά μας. Πηγή ζωής, στήριγμα ζωής, πανανθρώπινο σύμβολο δύναμης και άδολης αγάπης.

Ο Άγγελος ποιητής Κίνπλιγκ στο γνωστό ποίημά του «Η μάνα», καθρεπτίζει αυτή τήν έννοια τής άπεραντης αγάπης.

*Ένα παιδί μοναχοπαιδί αγόρι,
μιας μάγισσας αγάπησε τήν κόρη.*

Δέν αγαπώ του λέει έγω παιδιά.

*Μά αν θέλεις να σου δώσω τά φιλιά μου,
τής μάνας σου να φέρεις τήν καρδιά,
για να τή δώσω να τή φάνε τά σκυλιά μου.*

*Τρέχει ό νιός, τή μάνα του σκοτώνει
και τήν καρδιά τραβά και ξεριζώνει,
και τρέχει να τήν πάει στην καλή του.*

*Μά ως έτρεχε στην τόση τήν όρμή του,
σκοντάφτει ό νιός και πέφτει και κυλάει,
μαζί του κι ή καρδιά κατρακυλάει.*

Κι ακούει τήν καρδιά τής μάνας του να λέει:

«έκτύπησες παιδάκι μου»; και κλαίει.

Αυτή τήν πανανθρώπινη Μάνα, τή Μάνα κάθε ανθρώπου χωριστά, σκέφτεται και σέβεται ή παγκόσμια κοινότητα και γι' αυτό καθιέρωσε τή γιορτή τής μητέρας, ως ελάχιστη αναγνώριση στο πολύπλευρο έργο της. □

Ἡ γήρανση τοῦ ἀνθρώπινου ὀργανισμοῦ

Τοῦ κ. Ἰωάννου Στεφανογιάννη
συγγραφέως, ἀρθρογράφου

Ἡ γήρανση ὀρίζεται ὡς τὸ στάδιο τῆς ζωῆς ἐνὸς ἀτόμου, ὅπου οἱ προοδευτικὲς ἐκφυλιστικὲς ἀλλαγὲς ποὺ συμβαίνουν στὸν ὀργανισμὸ κυριαρχοῦν καὶ προκαλοῦν μείωση ἢ ἀκόμη καὶ κατάρρευση τῆς λειτουργικότητας τῶν ζωτικῶν του ὀργάνων.

Οὐ γὰρ ἔρχεται μόνον...

Μὲ τὴν πάροδο τῆς ἡλικίας, δημιουργοῦνται προοδευτικὲς φθορὲς στὸ ἀνθρώπινο σῶμα, μὲ παράλληλη μείωση τῆς ἰκανότητας τοῦ ὀργανισμοῦ νὰ τὶς ἀποκαθιστᾷ. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἐπειδὴ τὸ φαινόμενο τῆς γήρανος γίνεται ἀργὰ καὶ σταδιακά, ὁ γηράσκων τὸ συνηθίζει καὶ δὲν τὸ συνειδητοποιεῖ, παρὰ μόνον ὅταν διαθέτει ὑψηλὸ αἶσθημα αὐτογνωσίας. Ἡ γήρανση εἶναι συνυφασμένη μὲ τὴν ἴδια τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ, ἀλλὰ εἶναι ταυτόσημη ἔννοια μὲ τὴ φθορὰ τοῦ σώματος, μὲ τὴ φυσικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἔννοια τοῦ ὄρου.

Ἡ γήρανση ἐξαρτᾶται, πρωτίστως, ἀπὸ ἐνδογενεῖς γονιδιακοὺς παράγοντες, δηλαδὴ τὴν κληρονομικότητα καὶ τὴν λειτουργικότητα τοῦ ἀνοσοποιητικοῦ συστήματος, ἀλλὰ καὶ ἐξωγενεῖς, ὅπως εἶναι ὁ βαθμὸς ἐκθεσης τοῦ ὀργανισμοῦ σὲ περιβάλλοντα δυσμενῆ γιὰ τὰ κύτταρα. Ὅσον ἀφορᾷ στὸ δέρμα, ὁ κύριος ἐχθρὸς του εἶναι ὁ ἥλιος (ὑπεριώδης ἀκτινοβολία), ἐνῶ τὸ κάπνισμα, τὸ ἀλκοόλ, ἢ κακὴ διατροφή, καθὼς καὶ ἡ ἔλλειψη ἀσκησης, μποροῦν νὰ ἐπιταχύνουν τὴ γήρανση.

Ὁ ρυθμὸς τῆς γήρανος

Ὁ ρυθμὸς ἐξέλιξης τῆς γήρανος εἶναι διαφορετικὸς ἀπὸ ἄτομο σὲ ἄτομο. Στὶς μέρες μας ἡ Ἰατρικὴ, καὶ πιὸ συγκεκριμένα ἡ εἰδικότητα τῆς Γεροντολογίας, χρησιμοποιοῦν τὸν ὄρο βιολογικὴ ἡλικία, ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὴν ἐσωτερικὴ κατάσταση τῶν λειτουργικῶν συστημάτων τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ τὸν ὄρο χρονολογικὴ ἡλικία ποὺ ἀντιστοιχεῖ στὴν ἡμερολογιακὴ ἡλικία τοῦ κάθε ἀτόμου. Οἱ ἰδιαιτερότητες ποὺ ἡ φθορὰ τοῦ χρόνου δημιουργεῖ στὸ ἀνθρώπινο σῶμα, ἐπιβάλλουν τὴ λήψη συγκεκριμένων μέτρων, ποὺ θὰ ὀδηγήσουν στὴν ἐνίσχυση τῶν ἀμυντικῶν μηχανισμῶν τοῦ ὀργανισμοῦ, καθὼς καὶ στὴν ἀποφυγὴ ἐκδήλωσης νοσημάτων, τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ ὀδηγήσουν σὲ σημαντικὴ ἐπιτάχυνση τῆς διαδικασίας τῆς γήρανος.

Τὰ σημάδια τῆς γήρανος

Ἡ διαδικασία τῆς γήρανος συνοδεύεται ἀπὸ διάφορες βιολογικὲς ἀλλαγές:

- Τὸ ὕψος τοῦ ἡλικιωμένου μειώνεται καὶ μπορεῖ νὰ ἀναπτυχθεῖ καμπούρα ἐξαιτίας τῆς στένωσης τῶν με-

σοσπονδυλίων δίσκων

- Ἡ ἐλαστικότητα τῶν ἀρθρώσεων μειώνεται καὶ οἱ κινήσεις τῶν ἄκρων γίνονται ὅλο καὶ πιὸ δυσχερεῖς

- Ἡ διατήρηση τῆς κάθετης στάσης τοῦ σώματος καὶ ἡ ἰκανότητα προσανατολισμοῦ ἐξασθενοῦν καὶ οἱ ἡλικιωμένοι τείνουν νὰ περπατοῦν πιὸ ἀργὰ ἢ σέρνοντας τὰ πόδια τους

- Τὸ δέρμα ξηραίνεται, ζαρώνει καὶ σκληραίνει, μπορεῖ νὰ ἐμφανίσει μελανὰ στίγματα, γίνεται πιὸ εὐαίσθητο σὲ ἐξωτερικοὺς ἐρεθισμοὺς, οἱ πληγὲς ἐπουλῶνται βραδύτερα καὶ ἡ εὐαίσθησια στὸ κρύο ἢ τὴ ζέση καθὼς καὶ ἡ αἴσθησι τῆς ἀφῆς μειώνονται

- Τὰ μαλλιά τῶν ἡλικιωμένων γίνονται γκρίζα καί, περισσότερο οἱ ἄνδρες, ἀναπτύσσουν φαλάκρα

- Ἡ σωματικὴ δύναμη ἐλαττώνεται ἐξαιτίας τῆς ἐξασθένησης τῶν μυῶν

- Ἡ λειτουργικότητα καὶ ἡ δομὴ τῶν νεφρῶν καὶ τῆς οὐροδόχου κύστης ἀλλάζουν καὶ οἱ ἡλικιωμένοι τείνουν νὰ οὐροῦν πιὸ συχνὰ ἢ ἀκόμη καὶ νὰ ἀναπτύσσουν ἀκράτεια οὔρων

- Οἱ ἡλικιωμένοι χάνουν τὰ δόντια τους κι ἔτσι δυσκολεύονται νὰ δαγκώσουν καὶ νὰ μασήσουν τὸ φαγητό, ἡ ἐκκρίσι σιέλου μειώνεται, ἡ ὄρεξι καὶ ἡ πέψη ἐλαττώνονται, ἐνῶ οἱ πρωτεΐνες, τὰ λίπη καὶ οἱ ὕδατάνθρακες δὲν ἀπορροφῶνται πλήρως

- Ἡ λειτουργία τοῦ ἥπατος ἐξασθενεῖ καὶ ἔτσι ἡ διάρκεια ἀπορρόφησης τῶν φαρμάκων ἐπιμηκύνεται, ἐνῶ ὁ μεταβολισμὸς τῶν οὐσιῶν γίνεται βραδύτερα

- Τὸ ἀνοσοποιητικὸ σύστημα ἐξασθενεῖ, αὐξάνοντας τὸν κίνδυνο ἀνάπτυξης λοιμώξεων καὶ καρκίνου

- Ἡ μετάδοσι τοῦ ἐρεθίσματος ἀπὸ τὸ ἓνα νευρικὸ κύτταρο στὸ ἄλλο ἐπιβραδύνεται καὶ ἔτσι ἡ σωματικὴ κινητικότητα καὶ ἡ λήψη ἀποφάσεων γίνονται δυσκολότερες

- Ἡ ὄρασι φθίνει μὲ διάφορους τρόπους, ὁ φακὸς θολώνει σταδιακά, χάνεται ἡ ἰκανότητα διαχωρισμοῦ χρωμάτων, ἐνῶ τὸ περιφερικὸ ὀπτικὸ πεδίο στενεύει

- Ἡ ἀκοή, ἀλλὰ καὶ οἱ αἰσθήσεις τῆς γεύσης καὶ τῆς ὄσφρησης ἐλαττώνονται

Ἡ ἀντιμετώπισι τῶν προβλημάτων ὑγείας

Γιὰ τὴ διατήρηση τῆς ὑγείας τῶν ἡλικιωμένων, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἀνιχνεύονται καὶ νὰ ἀντιμετωπίζονται ἐγκαίρως καταστάσεις, οἱ ὁποῖες στὰ ἀρχικὰ στάδια ἐνδέχεται νὰ μὴν ἔχουν συμπτώματα, ἀλλὰ νὰ ἀλλοιώνουν τὴν σωστὴ ἄμυνα, ὅπως τυχὸν χρόνιες ἐστίες μικροβίων στὸ σῶμα (ὅπως, γιὰ παράδειγμα, ἀποστήματα ὀδόντων), καθὼς καὶ νόσοι ποὺ ἐλαττώνουν τὴν ἄμυνα τοῦ ὀργα-

νισμού, όπως ο σακχαρώδης διαβήτης. Ο ηλικιωμένος πρέπει να εμβολιάζεται κατά του πνευμονιόκοκκου, της γρίπης, ή άλλων νοσημάτων που θα του υποδείξει ο ιατρός του.

Πρέπει, ακόμη, να ελέγχει περιοδικώς την υγιεινή των δοντιών και τις τεχνικές οδοντοστοιχίες για πιθανές βλάβες από κακή εφαρμογή ή φυσιολογική φθορά. Άλλες χρόνιες βλάβες που απασχολούν τους ηλικιωμένους, όπως δυσλιπιδαιμία του σφαιροκυτταρικού, γεννητικού ή αναπνευστικού συστήματος, αντιμετωπίζονται σήμερα με ειδικές ασκήσεις και φάρμακα.

Ο φόβος του καρκίνου και άλλων σοβαρών ασθενειών

Ο καρκίνος έχει αργή εξέλιξη στους ηλικιωμένους και έτσι ένας όγκος που εμφανίζεται σε κάποιο άτομο 80 ετών, μπορεί να συμβιώσει μαζί του ακόμη και για παραπάνω από 15 χρόνια, ενώ όταν ο ίδιος καρκίνος προσβάλλει νεαρότερα άτομα, μπορεί να έχει ταχύτατη εξέλιξη και δυσμενή κατάληξη. Είναι πολύ σημαντικό, ακόμη, να τονιστεί ότι, με την πάροδο της ηλικίας, πολλές νόσοι εμφανίζονται άτυπα και ανώδυνα συμπτώματα, που ενδέχεται να υποκρύπτουν σοβαρές βλάβες. Ένας υπερήλικας, για παράδειγμα, λόγω εξασθένησης του ανοσοποιητικού του συστήματος ενδέχεται να μην παρουσιάσει πυρετό σε μία λοίμωξη, αλλά να εμφανίσει κάποια άνοια ή σύγχυση, που είναι δυνατό να παραπλανήσει διαγνωστικά κάποιο μη έμπειρο ιατρό.

Επιπλέον, με την πάροδο του χρόνου, ο οργανισμός εύρισκεται σε ευαίσθητη ισορροπία και κάθε νόσος, ακόμη και ελαφριά, ενδέχεται να τον διαταράξει και να οδηγήσει σε σοβαρές επιπλοκές. Το γεγονός αυτό σημαίνει ότι οποιαδήποτε αιφνίδια μεταβολή στην κατάσταση του οργανισμού του ηλικιωμένου δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται επιπόλαια από τον ίδιο ή το περιβάλλον του, αλλά να αξιολογείται ιατρικά το συντομότερο δυνατό και να παρακολουθείται στενά, για την αποφυγή δυσάρεστων προβλημάτων.

Η επιβράδυνση της γήρανσης

Η σύγχρονη άποψη για την επιβράδυνση της γήρανσης, υποστηρίζει την συνολική αντιμετώπιση του οργανισμού από πολλές ειδικότητες, καθώς σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η διατροφή, οι ορμόνες, ή άσκηση, αλλά και η θετική ψυχολογία. Γενικότερα, σήμερα θεωρείται ότι η λήψη μέτρων για υγιεινή ζωή, ή αποφυγή των εξωγενών βλαπτικών παραγόντων και η συχνή άσκηση, μπορεί να έχουν σημαντική αντιγηραντική δράση. Η αντιμετώπιση της οστεοπόρωσης, της κατάθλιψης, ή χρήση συμπληρωμάτων διατροφής ή ορμονών και η υιοθέτηση υγιεινότερων διατροφικών συνθηκών και άσκησης, αναμφίβολα βοηθούν στη διατήρηση της νεότητας.

Ειδικότερα, μερικοί άλλοι κανόνες για την επιβράδυνση της βιολογικής γήρανσης είναι οι παρακάτω:

- Διακοπή του καπνίσματος
- Μείωση της ολικής ημερήσιας κατανάλωσης θερμίδων και άσκηση τουλάχιστον επί δίωρο εβδομαδιαίως, έτσι ώστε το σωματικό βάρος να διατηρείται σε φυσιολογικά επίπεδα
- Κατανάλωση μικρής ποσότητας λίπους, το όποιο

θα πρέπει να προέρχεται από φρέσκο ελαιόλαδο. Πρέπει να αποφεύγονται τα βούτυρα, οι κρέμες γάλακτος, τα τυριά, το άρνι, οι καρύδες, οι μαργαρίνες και τα υδρογονωμένα φυτικά έλαια. Πρέπει να προτιμούνται τα τρόφιμα χαμηλών λιπαρών, όπως τα αποβουτυρωμένα ή ήμιαποβουτυρωμένα γάλατα ή γιαούρτια

- Κατανάλωση περισσότερων φρέσκων φρούτων και λαχανικών, καθώς και τροφών πλούσιων σε φυτικές ίνες και σύνθετους υδατάνθρακες, δηλ. άναποφλοιωτα όσπρια και ρύζι, ψωμί ολικής άλεσης και καλαμπόκι

- Περιορισμός της κατανάλωσης ζάχαρης σε μία-δύο κοφτές κουταλιές την ημέρα

- Μείωση κατανάλωσης αλατιού (όχι βιομηχανοποιημένα ή τρόφιμα εστιατορίου, όχι κονσέρβες, όχι σάλτσες σόγιας ή κρεάτων, κύβους ζυμών κρέατος, έτοιμες σουπες, chips, crackers κ.α.)

- Περιορισμός ή και πλήρης αποφυγή κατανάλωσης οινόπνευματος

- Απαρέγκλιτη εκτέλεση των ετήσιων ιατρικών προληπτικών κλινικών και εργαστηριακών εξετάσεων

Μία αναπόφευκτη πορεία...

Η φυσιολογική γήρανση χαρακτηρίζεται από βαθμιαία πτώση της λειτουργικότητας των συστημάτων του ανθρώπου. Οι επιστήμονες, σήμερα, είναι σε θέση να γνωρίζουν ότι στις ανεπτυγμένες χώρες το προσδόκιμο ζωής των ηλικιωμένων αυξάνεται σταδιακά κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών και η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί.

Η επιμήκυνση του χρόνου ζωής, ωστόσο, συνοδεύεται, συνήθως, από επιδείνωση της υγείας του πληθυσμού, που απαιτεί ατομική και συλλογική εγρήγορση. Έπομένως, οι υγειονομικές αρχές σε όλο τον κόσμο καλούνται να αντεπεξέλθουν στην υποχρέωσή τους να εξοικονομήσουν τους αναγκαίους πόρους, ώστε να κρατήσουν ψηλά τις υπηρεσίες υγείας, αλλά και να βελτιώσουν το βιοτικό επίπεδο των ηλικιωμένων ατόμων.

Μία ιερή υποχρέωση...

Οι νέοι άνθρωποι θα πρέπει να φροντίζουν τους ηλικιωμένους, όχι μόνο επειδή και οι ίδιοι θα φτάσουν σε αυτήν την ηλικία, αλλά και επειδή χρωστούν την ίδια τους την ύπαρξη και την εξέλιξή τους σε αυτούς. Γι' αυτό το λόγο, είναι αναγκαίο κάθε άνθρωπος να δέχεται και να βοηθά τους ηλικιωμένους, να αποδέχεται την κατάστασή τους ως ένα φυσικό στάδιο της ανθρώπινης ζωής, να τους σέβεται και να ανέχεται τη στάση τους, ώστε να επιτύχει την καλύτερη δυνατή επικοινωνία μαζί τους, καθώς και να προσφέρει βοήθεια, αλλά μόνο όσο χρειάζεται, ώστε οι υπερήλικες να χρησιμοποιούν και να αξιοποιούν τη δική τους ενέργεια, στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Άπό τήν προσκυνηματική έκδρομή τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κισάμου & Σελίνου στή Γῆ τῆς Ἰωνίας μέ συνοδό τόν Σεβ. Μητροπολίτη κ. κ. Ἀμφιλόχιο ἀπό 5 μέχρι 13 Μαΐου 2011

Οσες φορές κι ἄν ἐπισκεφθεῖ κανεῖς τίς πόλεις τῆς Ἰωνίας τά ἴδια ἔντονα καί ἀνάμεικτα συναισθήματα θά νιώσει. Οἱ ἴδιες σκέψεις θά περάσουν ἀπ' τό μυαλό του. Ὅπου κι ἄν βρεθεῖς ὡς ἐπισκέπτης-ταξιδιώτης-προσκυνητής ξεχνᾷς ὅ,τι ἄκουσες ἢ διάβασες καί τά μάτια σου σέ παρασύρουν σέ εἰκόνες, καταστάσεις, ἐμπειρίες καί ἀκολούθως σέ συναισθήματα.

Ἡ Ἰωνία ἔχει πολλά πού ἀξίζει νά δεῖ κανεῖς, νά βιώσει, νά αἰσθανθεῖ. Οἱ εἰκόνες γύρω σου εἶναι γνώριμες, οἰκεῖες, ὅταν ἀντικρύξεις τό ἀπέραντο γαλάζιο. Ἡ αἴσθηση ὅτι ζεῖς στούς ρυθμούς ἑνός ἑλληνικοῦ αἰγαιοπελαγίτικου νησιοῦ γίνεται πολὺ ἔντονη στήν ἀρχή, ὅμως οἱ τουρκικές σημαῖες καί οἱ μιναρέδες σέ προσγειώνουν στήν πραγματικότητα. Εἴμαστε στήν ἀπέναντι ἀκτῆ.

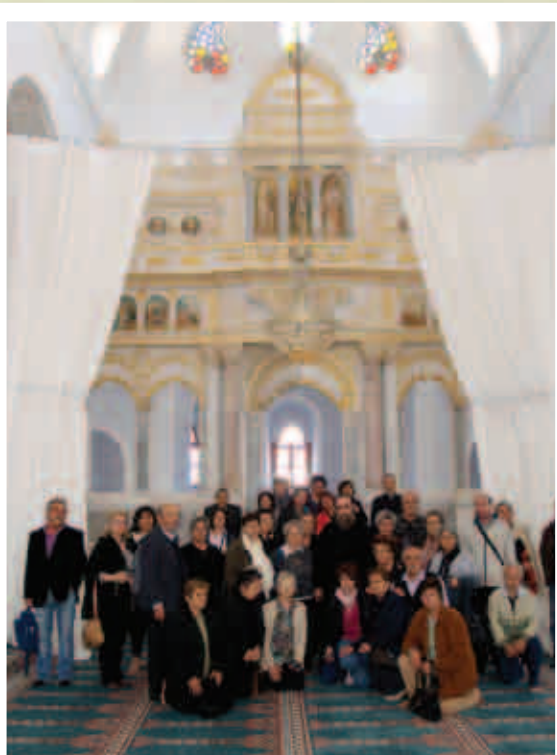
Ξεκινήσαμε τό ταξίδι μας στίς 5 Μαΐου ἀπό τό λιμάνι τῆς Σούδας καί τήν Παρασκευή τό πρωί μετά ἀπό προσκύνημα τῶν ἱερῶν λειψάνων τοῦ Ἁγ. Νικολάου Πλανᾶ μεταβήκαμε στό ἀεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος». Ὑστερα ἀπό πτήση 35' φτάσαμε στή Σμύρνη καί κατόπιν στό Κουσάντασι, ὅπου ἦταν ὁ τόπος διαμονῆς μας ὅλες αὐτές τίς ἡμέρες. Μιά πρώτη γνωριμία μέ τήν πόλη θεωρήθηκε ἀπαραίτητη. Κοσμοπολίτικη πόλη τό Κουσάντασι (τό νησί τῶν

Τῆς κ. Εὐτυχίας Σημαντηράκη-Μαλαθράκη
Φιλολόγου-τ. Γυμνασιάρχου

πουλιῶν), τουριστικό θέρετρο, πασίγνωστο λιμάνι, ὁμορφες παραλίες ἀπέναντι ἀπό τή Σάμο, 1200μ. ἀπό τό πιό κοντινό σημεῖο. Ψαροχώρι πρὶν 30 χρόνια ἀναπτύχθηκε ραγδαῖα μέ τόν τουρισμό καί ἔχει σήμερα 60.000 κατοίκους. Περπατήσαμε στή παλιά πόλη μέ τό πιό ἀναγνωρισμένο μνημεῖο της -τό καραβάν σεράι-, μέ τό κάστρο καί τά πολλά σοκάκια καί μικρομάγαζα. Πολλοί μιλοῦσαν καλά τά ἑλληνικά καί προσπαθοῦσαν νά τραβήξουν τό ἐνδιαφέρον μας μέ πολλούς τρόπους.

Ἀπό τήν ἐπομένη ξεκινήσαμε γιά τήν ὑλοποίηση τοῦ προγράμματος. Μέσα ἀπό μία πανέμορφη διαδρομή στά παράλια τῆς Μ. Ἀσίας φτάσαμε στό Βουρλά (δροσερή γειτονιά) μέ Αἰγαιοπελαγίτικα χαρακτηριστικά, γενέτειρα τοῦ ποιητή Γ. Σεφέρη. Σήμερα, τό σπίτι πού ἔζησε ὡς τά 12 χρόνια του λειτουργεῖ ὡς πανσιόν στή Σκάλα τῶν Βουρλών. Ὁ ἴδιος ὁ ποιητής γράφει: «Τά σπίτια πού εἶχα μοῦ τά πῆραν. Ἐτυχε νά 'ναι τά χρόνια δίσεχτα, πολέμοι, χαλασμοί, ξενιτεμοί. Τό κυνήγι ἦταν καλό στό χρόνια μου, πῆραν πολλούς τά σκάγια...».

Ὁ Τσεσμέσ εἶναι ἕνα πανέμορφο λιμάνι ἀπέναντι ἀπό τή Χίο μέ ὠραίες παραλίες, πλούσια ἀγορά καί ἐξαιρετικό φαγητό.

Στά Άλάτσατα (τό μέρος μέ τά ώραϊα σπίτια) βρίσκειται ό ναός τών Εισοδίων τής Θεοτόκου, ή Άλατσατιανή Παναγιά, μέ τό έντυπωσιακό τέμπλο από Τηνιακό μάρμαρο, έργο του γλύπτη Χαλεπά. Είχε μετατραπεί σε τζαμί, αλλά πρόσφατα ανακυρήχθηκε ως επίσημο ιστορικό μνημείο, επισκευάστηκε και αποκαλύφθηκαν μερικές απάραμιλλης τέχνης κρυμμένες άγιογραφίες.

Τήν Κυριακή στή Σμύρνη, στό λίκνο του Έλληνικού πολιτισμού, ζήσαμε συγκλονιστικές στιγμές. Είχαμε τήν τύχη μέ πρωτοβουλία και προσπάθεια του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας να έκκλησιαστούμε στό νέο ναό τής Άγίας Φωτεινής, πού έκκλησιάζονται σήμερα οι λίγοι όρθόδοξοι τής περιοχής. Όλοι οι ναοί καταστράφηκαν, αλλά ό έλληνισμός έμεινε και για 30 χρόνια τελούσαν τά θρησκευτικά τους καθήκοντα σε ένα δωμάτιο, μέχρι πού τό 1952 ό Όλλανδός πρόξενος παραχώρησε τό χώρο μέ ένοίκιο για 100 χρόνια και όλοι μαζί έφτιαξαν τήν έκκλησία τους, πού λειτουργείται μία φορά τό μήνα. Πλήθος όρθοδόξων μέ τά παιδιά τους, ή πρόξενος μέ τούς ύπαλλήλους τής Έλληνικής πρεσβείας παρηκολούθησαν μέ βαθιά κατάνυξη και συγκίνηση τήν τέλεση τής θείας λειτουργίας από ιερείς συνταξιδιώτες μας, προσευχήθηκαν μαζί μας, κοινώνησαν και εκδήλωσαν έντονα τή χαρά τους, γιατί γέμισε ή έκκλησία τους. Η συγκίνηση κορυφώθηκε, όταν από τόν Σεβασμιώτατο τελέστηκε τρισάγιο στή μνήμη όλων πού χάθηκαν στή μεγάλη καταστροφή σε τούτη τή γή. Έτόνισε ό Σεβ. Ποιμενάρχης μας, ότι πορευόμεθα προσκυνητές στήν Ίωνική γή μέ ανάλαφρα βήματα, γιατί δέν θέλουμε να προκαλέσουμε άλλο πόνο... Σιωπηλά όλοι αναχωρήσαμε, για να γνωρίσουμε τή Σμύρνη (Ιζμίρ), τό λουλούδι τής Ίωνίας. Τό σύμβολο τής πόλης, τό όθωμανικό ρολόι, έντυπωσιάζει. Χαρακτηριστικό σημείο είναι ή πλατεία του ρολογιού, τόπος συνάντησης τών κατοίκων. Έκει και οι γυναίκες σύχναζαν μέ τίς καπελαδούρες τους και τά ώραϊα φορέματά τους. Σύμφωνα μέ μαρτυρίες, οι Σμυρνιές ξεχώριζαν από τίς άλλες γυναίκες, ήταν έξαισιο τό κάλλος τους αλλά και ή μόρφωσή τους, καπάτσες κι έρωτιάρες, άπελευθερωμένες τότε πού ή θέση τής γυναίκας στόν ύπόλοιπο κόσμο δέν ήταν καθόλου ζηλευτή, μέ ξακουστές επιδόσεις στή μαγειρική. Αφέντρα του σπιτιού ήταν ή γυναίκα και κορώνα στό κεφάλι του άνδρα. Στήν άπέναντι πλευρά είναι τό χιλιοτραγουδισμένο Κορδελιό, μέ τά ύπεροχα σπίτια, τόν πολυσύχναστο κεντρικό δρόμο του και τίς πιό σύγχρονες άγορές τής περιοχής.

Τίς ύπόλοιπες μέρες διασχίσαμε άπέραντες καλλιεργημένες πεδιάδες, καταπράσινα βουνά σκεπασμένα μέ πεύκα κι άλλα δένδρα. Πολλά τά νερά έδω και γόνιμα τά έδάφη. «...Τούτα τά νερά φέρνανε μία αίώνια άνοιξη στα λειβάδια. Τά ζωά βρίσκανε πλούσια βοσκή κι όταν ξαπόσταιναν μοιάζανε μέ καλοταϊσμένους μπέδες...». Έπισκεφθήκαμε τά μαγευτικά Μοσχονήσια μέ τήν Έκκλησία του Άγ. Γεωργίου, σήμερα τζαμί. Ό Φώτης Κόντογλου στα «μπουγάκια τ' Αϊβαλιού» αναφέρει: «Άπέναντι άπ' τ'

Αϊβαλί άρμενίζουν σαν τά καράβια τά Μοσχονήσια. Τά βαλε ό Θεός μέσα στό Έλληνικό πέλαγος, όπου είναι ή καρδιά του κόσμου, σιμά στή Μ. Άσία, κατά τό μέρος πού βγαίνει ό ήλιος, Άνατολή Άνατολών. Όλα σε τούτα τά μέρη είναι μικρά και καθαρογραμμένα σά να 'ναι ζωγραφισμένα και μέσα από τίς άγκάλες τους βγαίνει ένας μοσχοβολημένος άέρας».

Μία στενή λωρίδα γής τά ένώνει μέ τό Αϊβαλί, τήν πατρίδα του Φ. Κόντογλου, ένα από τά σημαντικά ιστορικά κέντρα του Έλληνισμού στή Μ. Άσία.

Περπατήσαμε στους πλακόστρωτους δρόμους, όπου διατηρούνται πολλά ελληνικά σπίτια κλειστά, έρειπωμένα, «ξέρεις τά σπίτια πεισματώνουν εύκολα, σαν τά γυμνώσεις», σε χρώμα κεραμιδί, πού τελιώνει εκεί πού αρχίζει τό γαλάζιο τής θάλασσας. Σταματήσαμε στό στέκι του Μπαλή και στό σπίτι του Ήλια Βενέζη άπέναντι από τόν έρειπωμένο ναό τής Άγίας Τριάδας, πού προσπαθεί να άντισταθεί στή φθορά του χρόνου. Κυρίως τουρκοκρατικοί ήρθαν έδω μέ τήν άνταλλαγή τών πληθυσμών. Έφυγαν κι αυτοί χωρίς να τό θέλουν από τόν τόπο πού γεννήθηκαν, παρέδωσαν μέ πόνο και τρεμάμενα χέρια τά κλειδιά τών σπιτιών τους, μά άφησαν τήν ψυχή τους. Τή γλώσσα τους δέν τή ξεχασαν και τή μιλούν πολλά από τά έγγόνια τους και σήμερα. Πολλοί αναζητούν τόν τόπο πού έζησαν οι παπούδες τους και όνειρό τους είναι να επισκεφθούν τό νησί. Είναι χαρακτηριστικός ό επίλογος στό μυθιστόρημα «Κρήτη μου» τής Τουρκάλας Σαμπά Άλτινσάι. «...Μαμά τώρα θα βλέπω όνειρα στα τουρκικά; Μία φωνή άνακατώθηκε μέ τόν άέρα, μέ τό βουητό του βαποριού, μέ τό θρόϊσμα τών κυμάτων κι ύστερα άρχισε να παίρνει τή μορφή ενός σκοπού πού γνώριζαν. Τό τραγούδι τούς πήρε και τούς τύλιξε όλους σαν άσπρο σάβανο μέσα του, δέν έμεινε άνθρωπος στό βαπόρι πού να μην τό φωνάζει: Κρήτη μου όμορφο νησί!. Κρήτη μου! Κρήτη μου! Κρήτη μου!. Όσοι είχαν μείνει πίσω είδαν τήν κραυγή τούτη να ξεχειλίζει άπ' τό βαπόρι πού ξεμάκραινε, και να κυλάει προς τήν Κρήτη». Τήν ίδια μέρα ξεναγηθήκαμε στόν αρχαιολογικό χώρο τής Περγάμου μέ τό Άσκληπιείο και τά έρείπια τής Βασιλικής του Άγ. Ίωάννου.

(συνεχίζεται...)

(ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2011)

Λεύκωμα αφιερωμένο στον Γέροντα Ειρηναίο

Ἡ Μητρόπολις μας ἐξέδωσε τιμητικό Λεύκωμα ἀφιερωμένο στόν πολυσέβαστο Γέροντα Μητροπολίτη Εἰρηναῖο Γαλανάκη, μέ τόν τίτλο «Μητροπολίτης Εἰρηναῖος Γαλανάκης. Ἀείφωτος Πορεία», στό ὁποῖο περιλαμβάνονται πολλές φωτογραφίες του, γίνεται ἀναφορά στήν ἐργογραφία του μέ τά αὐτοτελῆ πονήματα καί τίς περιοδικές ἐκδόσεις του καί στό τέλος τοῦ Τόμου, σέ Παράρτημα, ὑπάρχει ψηφιακός δίσκος, (CD), στόν ὁποῖο περιέχονται ἱστορικές ραδιοφωνικές ἐκπομπές καί ὁμιλίες του.

Ἑορτή Ἁγίου Οἰκουμενίου

Κατά τήν ἑορτή τοῦ Ἁγίου Οἰκουμενίου Ἐπισκόπου Τρίκκης, 3 Μαΐου, ἑορτάζει καί τὸ ὁμώνυμο παρεκκλήσιο πού εὑρίσκε-

ται στόν προαύλιο χώρο τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Μητροπόλεώς μας. Τοῦ Ἑσπερινοῦ καί τῆς Θείας Λειτουργίας τῆς ἑορτῆς προεξήρχε ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Ἀμφιλόχιος μέ τήν συμμετοχή πλήθους πιστῶν, ὡς καί τῶν σχολειῶν πού φιλοξενοῦνται σέ κτήρια τῆς Μητροπόλεως καί ὄσων γειτνιάζουν μέ αὐτήν.

Προσκύνημα στήν γῆ τῆς Ἰωνίας

Ἀπό 6 ἕως 14 Μαΐου ἡ Μητρόπολις μας διοργάνωσε προσκύνημα στή γῆ τῆς Ἰωνίας. Ὁμίλος πενήντα προσκυνητῶν μέ τή συνοδεία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας περπάτησαν στίς γειτονιές τῆς Σμύρνης, τὰ παράλια τῆς καί τὰ χωριά τῆς Ἰωνίας. Σμύρνη, Βουρλά, Ἀλάτσατα, Τσεσμές, Παμούκαλε, Ἐφεσος, Κιρκιντζέ, Πέργαμος, Κουσάντασι, μερικά ἀπό τὰ μέρη τοῦ προσκυνήματος. Ἀφυπνίστηκαν μνήμες, γεγονότα, συναισθήματα... Ὅπως σημείωσε καί ὁ Ἐπίσκοπός μας κατά τὸ τρισάγιο πού τέλεσε στόν Ναὸ τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς στή Σμύρνη, «ὕπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ αἰωνίου ἀναπαύσεως Χρυσοστόμου Σμύρνης καὶ τῶν σὺν αὐτῷ», «... περπατοῦμε μέ ἀνάλαφρους βηματισμούς γιὰ νὰ μὴν προκαλέσουμε ἄλλο πόνου στὰ ὀστά τῶν μαρτύρων προγόνων, τὰ ὁποῖα διάσπαρτα βρίσκονται σὲ κάθε γωνιὰ τῆς Ἰωνικῆς γῆς».

Ἑορτή Ἁγίου Θεράποντος

Τὸ παρεκκλήσιο τοῦ Ἀννουσακείου Θεραπευτηρίου, Ἰδρυματος τῆς Μητροπόλεώς μας, ἀφιερωμένο στόν Ἅγιο Ἱερομάρτυρα Θεράποντα, ἑόρτασε κατά τήν 14ῃ Μαΐου τόν προστάτη τοῦ Ἁγίου. Στόν Ἑσπερινό χοροστάτησε ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε μέ εὐγνωμοσύνη πολλή στόν δραματιστὴ τοῦ Ἰδρυματος πολυσέβαστο Γέροντα Μητροπολίτη

Έορτή Αγίου Ίερομάρτυρος Μελχισεδέκ

Ειρηναίο, τούς μεγάλους εϋεργέτες και δωρητές, τὸ προσωπικό του Ίδρύματος, ὡς ἐπίσης και τούς φίλους αὐτοῦ. Εὐχαρίστησε ὅλους για τὴν πολὺτιμη ἀρωγή και προσφορά τους και ἰδιαίτερα τὴν κ. Παναγιώτα Φαλδαμῆ, μεγάλη δωρήτρια και εϋεργέτιδα, ἡ ὁποία εἰς μνήμην τοῦ μακαριστοῦ συζύγου της Στέλιου Φαλδαμῆ, ἀνέλαβε ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ριζική ἀνακαίνιση δύο πτερῦγων τοῦ Ίδρύματος και οἱ ὁποῖες θὰ στεγάσουν ἄτομα με ἄνοια και ἀλτσχάιμερ. Ὁ Σεβασμιώτατος μίλησε ἐπίσης για τὴν πολὺπλευρη δράση τοῦ Ίδρύματος, ἡ ὁποία, ὅπως τόνισε, δὲν ἐξαντλεῖται στὴν περίθαλψη τῶν ὀγκδόντα ἡλικιωμένων ποὺ φιλοξενοῦνται στὸ Ίδρυμα, ἀλλὰ λειτουργεῖ δύο Προγράμματα «Κατ' οἶκον βοήθειας», τέσσερα φυσικοθεραπευτήρια, γραμμὴ τηλεφωνικῆς συμπαράστασης ἡλικιωμένων, ὡς και ἄλλες δράσεις. Ζήτησε δὲ ἀπὸ ὅλους νὰ συνεχίζουν νὰ στηρίζουν τὸ Ίδρυμα.

Τὴ 19η Μαΐου ἐορτάζει ὁ Ἅγιος Ἐθνοῖερομάρτυς Μελχισεδέκ, Ἐπίσκοπος Κισάμου, ὁ ὁποῖος μαρτύρησε κατά τὴν ἡμέρα αὐτὴ τὸ 1821. Ὁ Ποιμενάρχης μας τέλεσε νυκτερινὴ Θεία Λειτουργία τῆς παραμονῆς τῆς μνήμης του στὴν Ροτόντα Ἐπισκοπῆς Κισάμου, τὸν ἀρχαιότερο Ναὸ τῆς Κρήτης (6ος αἰ.), ὁ ὁποῖος και ὑπῆρξε Ἐπισκοπικὴ ἔδρα τοῦ Ίερομάρτυρος.

Ἐκδήλωση μνήμης και τιμῆς

Ἀπονομή Πτυχίων

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, μέλος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκαδημίας Ἡρακλείου Κρήτης, παρευρέθηκε στὴν τελετὴ ἀπονομῆς Πτυχίων τῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς, στὴν ἔδρα της στὸ Ἡράκλειο Κρήτης. Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εἰρηναῖος ὡς και ἀρκετοὶ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης μετείχαν στὴν τελετὴ ἀπονομῆς.

Ἡ Ἐνορία Ἁγίου Νικολάου Δραπανιά πανηγυρίζοντας τὴν ἐορτὴ τῆς ἀνακομιδῆς τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἁγίου Νικολάου, και μετὰ τὸν Ἐσπερινὸ τῆς ἐορτῆς, τὴν 19η Μαΐου στὸν ὁποῖο χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, διοργάνωσε πνευματικὴ ἀποσπερίδα ἀφιερωμένη στὴν μνήμη τοῦ μακαριστοῦ Ἱερέα Ἰωάννη Τσιμπογιάννη. Ὁ μακαριστὸς π. Ἰωάννης, διακονοῦσε ὡς Ἱερέας στὴ Σμύρνη. Μετὰ τὴν Μικρασιατικὴ καταστροφή, και ἀφοῦ ἔζησε τὸν πόνο και τὴν ὀδύνη τῆς καταστροφῆς και τῆς ἀπώλειας τῆς οἰκογενείας του, βρέθηκε στὴν Κίσαμο ὅπου και διακόνησε τὴν Ἐνορία Δραπανιά. Στὴν Ἐνορία ἄφησε πολὺτιμο θυσασυρό, τεμμάχιο Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου Νικολάου, τὸ ὁποῖο ἔφερε μαζί του ἀπὸ τὴν Μικρὰ Ἀσία. Ἡ συγγραφέας κ. Ἐλευθερία Μπαντουράκη-Μπολέτη, Μικρασιάτισσα και ἡ ἴδια, μίλησε με λόγο βιωματικὸ και γλα-

φυρὸ γιὰ τὸ βίο καὶ τὸ ἔργο τοῦ π. Ἰωάννη Τσιμπογιάννη. Ἄς εἶναι αἰωνία ἡ μνήμη του.

Πανορθόδοξη Ἐπιτροπὴ Βιοηθικῆς

Ἀπὸ 23ης ἕως καὶ 26ης Μαΐου πραγματοποιήθηκε στοὺς χώρους τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, στὸ Κολυμβάρι, ἡ πρώτη συνάντηση τῆς Πανορθοδόξου Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς, ἡ ὁποία φιλοξενήθηκε ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ μας Πατριαρχεῖο. Στὴ συνάντηση αὐτὴ μετεῖχαν ἐκπρόσωποι ἀπ' ὅλα τὰ Πατριαρχεῖα καὶ τὶς Αὐτοκέφαλες Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες ἀνὰ τὸν κόσμο. Ἡ Ἐπιτροπὴ Βιοηθικῆς συνεκροτήθη κατόπιν προτάσεως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ καὶ ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν κατὰ τὴν Σύναξη αὐτῶν στὸ Φανάρι, τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 2008. Τῶν ἐργασιῶν προήδρευσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἰωάννης, ἐκπρόσωπος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Στὴν πρώτη αὐτὴ συνάντηση ἡ Ἐπιτροπὴ μελέτησε τὴν μέθοδο καὶ τὰ θέματα τὰ ὁποῖα θὰ τὴν ἀπασχολήσουν, προκειμένου νὰ ἐπιτευχθεῖ ἐνιαία τοποθέτηση τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ θεμάτων Βιοηθικῆς. Ὡς πρῶτο θέμα τὸ ὁποῖο ἐπέλεξε νὰ ἐξεταστεῖ εἶναι τὸ ζήτημα τῆς ἀναπαραγωγῆς. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς παραμονῆς τους στὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης οἱ Σύνοδοι εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ συναντηθοῦν μὲ τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Κρήτης κ. Εἰρηναῖο, ὡς ἐπίσης καὶ μὲ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες Ἱεραπύτνης καὶ Σητείας κ. Εὐγένιο, Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καὶ Βιάννου κ. Ἀνδρέα, Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου κ. Εὐγένιο καὶ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνὸ, οἱ ὁποῖοι ἀνταποκρινόμενοι σὲ πρόσκληση τῆς Μητροπόλεώς μας παρακάθησαν σὲ δεῖπνο πού προσέφερε ἡ Μητρόπολις πρὸς τιμὴν τῶν ὑψηλῶν αὐτῶν ἐπισκεπτῶν.

Ἐκδήλωση γιὰ τὴν ἄλωση τῆς Πόλης

Τὴν Κυριακὴ 29 Μαΐου, ἐπέτειο τῆς ἄλωσης τῆς Πόλης, ἡ Μητρόπολις μας σὲ συνεργασία μὲ τοὺς Δήμους Κισάμου & Πλατανιά καὶ μὲ τὴ συμμετοχὴ τοῦ Ἐθελοντικοῦ Συνδέσμου «Φίλοι τοῦ Ἄννουσάκειου Ἰδρύματος», διοργάνωσε ἐκδήλωση Λόγου καὶ Μουσικῆς, μὲ τίτλο «Πόλης καὶ Σμύρνης ΜΟΥΣΙΚΗ ΓΗ...» εἰς τοὺς αἰῶνες». Ἡ ἐκδήλωση πού πραγματοποιήθηκε στοὺς χώρους τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, περιελάμβανε μνημόσυνο τοῦ τελευταίου Αὐτοκράτορα τοῦ Βυζαντίου, ἀφιέρωμα στὴν Πόλη, ἀφιέρωμα στὴ Μικρὰ Ἀσία.

Συμετεῖχαν οἱ χορωδίες τοῦ Ὁδείου τῆς Μητροπόλεώς μας: Βυζαντινῆς καὶ παραδοσιακῆς Μουσικῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ μουσικοδιδασκάλου κ. Γεωργίου Χαχλάκη, καὶ ἡ παιδική-νεανική χορωδία ὑπὸ τὴν διεύθυνση τοῦ μουσικοδιδασκάλου κ. Γεωργίου Δημοπούλου, ὅπως καὶ τὸ χορευτικὸ συγκρότημα «ΟΝΕΙΡΟΚΡΗΤΕΣ». Ἡ λογοτέχνης κ. Φωτεινὴ Σεγρεδάκη ἀφηγήθηκε τὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς. Συγκινητικὴ ὑπήρξε ἡ συμμετοχὴ τοῦ κόσμου καὶ ἡ ἀνταπόκρισή του στὸ κάλεσμα αὐτὸ γιὰ τὴν ἀπόδοση τιμῆς εἰς τοὺς ἡρωϊκοὺς νεκροὺς τῆς ἀλώσεως, πού πλημμύρισε τὴν αἴθουσα ἐκδηλώσεως τῆς ΟΑΚ, ἡ χωρητικότητά τῆς ὁποίας ὑπερβαίνει τοὺς 700 ἀνθρώπους.

Διεθνὲς Οἰκολογικὸ Συνέδριο

Τὸ Ἰνστιτοῦτο Θεολογίας καὶ Οἰκολογίας τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης διοργάνωσε, ἀπὸ 1 ἕως 5 Ἰουνίου, διεθνὲς Οἰκολογικὸ Συνέδριο ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, μὲ θέμα: «Οἰκολογικὴ Θεολογία καὶ Περιβαλλοντικὴ Ἠθικὴ». Στὸ Συνέδριο ἔλαβαν μέρος ἐπιστήμονες ἀπὸ διεθνεῖς Ὄργανισμοὺς καὶ Ἰδρύματα. Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Ο.Α.Κ. Δρ. Κωνσταντῖνος Κερανίδης στὸ χαιρετισμὸ του ἀναφέρθηκε διὰ μακρὸν εἰς τίς Πρωτοβουλίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιὰ τὴν διάσωση τοῦ περιβάλλοντος, μετέφερε δὲ τίς ἐμπειρίες του ἀπὸ τὴν Διεθνή Οἰκουμενικὴ Συνδιάσκεψη γιὰ τὴν Εἰρήνη πού πρόσφατα συγκλήθηκε στὴν Τζαμάικα, καὶ στὴν ὁποία μετέβη ὡς μέλος τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Στὸ πλαίσιο τοῦ Συνεδρίου διοργανώθηκε στὸ

Μουσείο Κρητικών Βοτάνων της Ακαδημίας Διεθνούς Έκθεσις Βιβλίου και Έργων τέχνης οικολογικής θεματικής. Κατά την έναρξη του Συνεδρίου αναγνώσθηκε τὸ βαρυσήμαντο μήνυμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΘΡΟΛΟΜΑΙΟΥ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας, ὁ ὁποῖος καὶ ἐκπροσώπησε τὴν Α.Θ.Π. Ὅπως σημείωσε ὁ Παναγιώτατος στὸ μήνυμά του: «Ἀποτέλεσμα τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τοῦ Θεοῦ, τῆς πηγῆς τῆς ζωῆς, εἶναι καὶ ἡ σύγχρονος οἰκολογικὴ κρίσις, προελθοῦσα ἐκ τῆς ἀλογίστου χρήσεως τῆς δημιουργίας διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ὑλικῶν συμφερόντων καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς ἀφθονίας τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ ἐκ τῆς ἐμμονῆς εἰς πᾶν ὅ,τι ἐμπίπτει εἰς τὴν ἄμεσον καὶ ψηλαφητὴν ἀντίληψιν τῶν φυσικῶν αἰσθήσεων».

Ἱερατικὴ Σύναξις

Τὴν Δευτέρα 6 Ἰουνίου πραγματοποιήθηκε Ἱερατικὸ Συνέδριο στὸς χώρους τῆς Ὁρθοδόξου Ακαδημίας Κρήτης. Προηγήθηκε Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὴν Ἱερά Πατριαρχικὴ Μονὴ Ὁδηγητριάς Γωνιάς ἱερουργοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας καὶ μνημόσυνο ὑπὲρ ἀναπαύσεως πάντων τῶν Ἀρχιερατευσάντων, Ἱερατευσάντων καὶ Διακονησάντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν. Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης π. Ἰουστίνος Μπαρδάκας, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ.Μ. Φλωρίνης, ὑπῆρξε ὁ κύριος ὁμιλητὴς τοῦ Συνεδρίου καὶ ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Τὸ Ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα τοῦ Ἱερέως». Μὲ λόγο πατερικὸ καὶ ἀγιογραφικὸ μίλησε γιὰ τὸ χάρισμα τῆς Ἱερωσύνης, ὡς καὶ γιὰ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ὁμόνοιας καὶ τῆς ὑπακοῆς πρὸς τὸν Ἐπίσκοπο, ὅπως τὸ ἐκφράζει ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος. Ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας, ἀφοῦ χαιρέτισε καὶ καλωσόρισε τὴν Ἱερατικὴ Οἰκογένεια τῆς Μητροπόλεώς μας, ἀναφέρθηκε στὰ κυρίαρχα χαρακτηριστικὰ τῆς ἐποχῆς, τὸ φόβο, τὴν ἀνασφάλεια, τὴν ἀπελπισία κ.ἄ., σημείωσε τὴν ἀναγκαιότητα ἐπιστροφῆς στὸν ἀσκητικὸ τρόπο ζωῆς καὶ ἀναφέρθηκε σὲ πρακτικὰ θέματα τῆς ἱερατικῆς ζωῆς καὶ διακονίας. Ὅπως σημείωσε, πᾶν ἀπὸ ὅλους καὶ ὅλα ὀφείλομε ἅπαντες νὰ προβάλομε τὴν Ἁγία μας Ἐκκλησία, παραμερίζοντας κάθε μάταιη ἐπιθυμία καὶ σκέψη, ἐγωϊσμὸ ἢ φιλοδοξία.

Ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς

Προσκεκλημένους τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κυδωνίας καὶ

Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ, ὁ Ἐπίσκοπός μας μετείχε στὴν πανηγυρὴ τῆς Ἱερᾶς Πατριαρχικῆς Μονῆς Ἁγίας Τριάδος Τζαγκαρόλων, κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς. Τῆς Θείας Λειτουργίας προεξῆρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λάμπης, Συβρίτου καὶ Σφακίων κ. Εἰρηναῖος. Πλήθος πιστῶν προσήλθε καὶ μετείχε προσευχητικὰ καὶ ὑπομονετικὰ εἰς τὸν Ὁρθρο, τὴν θεία Λειτουργία καὶ τὸν Ἑσπερινὸ τῆς γονυκλισίας, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἱερά λιτάνευση ποὺ ἀκολούθησε γύρω ἀπὸ τὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς. Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος, Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἑσφιγμένου, χοροστάτησε στὸν πανηγυρικὸ Ἑσπερινὸ τῆς ἐορτῆς. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἡ Μονὴ παρέθεσε πλούσια καὶ ἀρχοντικὴ τράπεζα στοὺς προσκεκλημένους, ὡς καὶ σέ ὄλους τοὺς προσκυνητές.

Ἐκδήλωση ἀπὸ τὴν Συντροφιά τῆς Χαράς

Οἱ Νεανικὲς Συνάξεις τῆς Μητροπόλεώς μας «Ἡ Συντροφιά τῆς Χαράς», πραγματοποιοῦσαν τὴν καταληκτικὴ καλοκαιρινὴ ἐκδήλωσή τους, τὴν Τετάρτη 22 Ἰουνίου, στὸν ὑπαίθριον πολυχώρο τῆς Μητροπόλεως, τὴν «Ἐνόραση». Ἡ ἐκδήλωση, ποὺ ἦταν ἀφιερωμένη στοὺς μεγάλους Ἑλληνες Ἀλέξανδρο Παπαδιαμάντη καὶ Ὀδυσσεά Ἐλύτη, περιελάμβανε θεατρικὰ δρώμενα, ἀφηγήσεις καὶ τραγούδια ἀπὸ τὰ παιδιά τῆς Συντροφιάς τῆς Χαράς. Οἱ Συνάξεις αὐτὲς λειτουργοῦν κάθε Σάββα-

το απόγευμα στους χώρους τής Μητροπόλεως, φιλοξενούν περι τὰ ἑκατὸ παιδιά καὶ στελεχώνονται ἀπὸ ἐθελοντές-ἐθελόντριες ἐκπαιδευτικούς τής εὐρύτερης περιοχῆς.

Γενέθλιο Τιμίου Προδρόμου

Κατὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ Γενεσίου τοῦ Τιμίου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἑορτάζει καὶ τὸ ὁμώνυμο προσκύνημά του στὸ Ντάμιαλη Κισάμου, πού εἶναι ναὸς σπηλαιώδης. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας χοροστάτησε στὸν Ἑσπερινὸ καὶ μίλησε ἐπίκαιρα στὸ μεγάλο ἀριθμὸ τῶν προσκυνητῶν πού συμετεῖχαν στὴν ἑορτὴ.

Ἑορτὴ Ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου

Προσκεκλημένος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λάμπης, Συβρίτου & Σφακιῶν κ. Εἰρηναίου, ὁ Ἐπίσκοπός μας μετεῖχε στὴν πανηγυρὴ τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Σπηλίου, ἀφιερωμένου στὸν Ἀπόστολο Παῦλο.

Σύναξις Ἁγίων Δώδεκα Ἀποστόλων

Ἡ ὁμορφὴ καὶ ἱστορικὴ Γραμβοῦσα, τὸ νησί τῶν θρύλων καὶ τῶν ὕμνων, ἑόρτασε καὶ φέτος τὴ Σύναξιν τῶν Ἁγίων Δώδεκα Ἀποστόλων. Πλήθος προσκυνητῶν συνέρρευσαν στὸν Ἑσπερινὸ, στὸν ὁποῖο χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος.

Καταληκτῆρια ἐκδήλωση τοῦ Ὠδείου μας

Τὸ Ὠδεῖο τής Μητροπόλεώς μας ὀργάνωσε τὴν ἐτήσια μαθητικὴ τοῦ ἐκδήλωση παρουσιάζοντας τὰ ἔργα καὶ τὴν πρόοδο τῶν μαθητῶν του. Λόγω τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν ἢ παρουσίαση χωρίστηκε σὲ δύο ἐκδηλώσεις. Μαθητὲς ἀπὸ τίς Σχολές: Βυζαντινῆς Μουσικῆς, Παραδοσιακοῦ Βιολιοῦ, Μαντολίνου, Λαγούτου, Πιάνου, Ἀρεμονίου, Κλασικοῦ Βιολιοῦ, Ἡλεκτρικῆς Κιθάρας, Μπουζουκιοῦ, Ντράμς, Κλασικῆς Κιθάρας, Λύρας, παρουσίασαν τὰ ἔργα τους καὶ ἐτέλεσαν ἐπίσης χορωδιακὰ κομμάτια. Στὴν παρουσίαση μετεῖχε καὶ τὸ τμήμα Παιδικῆς - Νεανικῆς Χορωδίας τοῦ Ὠδείου. Τὸ Ὠδεῖο τής Μητροπόλεώς μας, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψη κρατικοῦ Μουσικοῦ Διευθυντῆ, δίδει ἀναγνωρισμένα πτυχία καὶ παρέχει ποιοτικὸ ἐπίπεδο μὲ μορφωτικὴ καὶ σπουδὲς στοὺς μαθητὲς του. Στὸ τέλος τῆς ἐκδήλωσης ἔγινε ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας ἡ ἀπονομὴ Βεβαίωσης Λήξης Σπουδῶν σὲ μαθητὲς τοῦ Ὠδείου πού ὀλοκλήρωσαν ἐπιτυχῶς πολυετὴ κύκλο σπουδῶν καὶ πήραν τὸ Πτυχίον τους. Θερμὰ συγχαρητήρια στὸν ἄξιο Διευθυντὴ του Αἰδεσιμολ. Ἀντώνιο Κουμῆ, τοὺς ἐκλεκτοὺς συνεργάτες του, ὡς ἐπίσης καὶ τοὺς ἱκανοὺς καθηγητὲς καὶ καθηγήτριές του.

ΔΩΡΕΕΣ

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

Βασίλειος Στεφανουδάκης, εις μνήμην Κωνσταντίνου Στεφανουδάκη	600€	ωργίου Λυγιδάκη	150€
Έλένη Τσιλιμιγκάκη, εις μνήμην συζύγου της	50€	Ίωάννης Μαλαξιανάκης	50€
Γεώργιος Πατσουράκης, εις μνήμην γονέων του Έμμανουήλ καί Δεσποίνης.....	150€	Ένορία Καντάνου	200€
Νικόλαος Παπαδοπεράκης	200€	Αιδεσ/τατος Δημήτριος Μαραγκουδάκης	50€
Ήλιος Παπουτσάκης, εις μνήμην αδελφής του Σοφίας Παπουτσάκη.....	300€	Ένορία Ροδοβανίου	150€
Άνώνυμος	150€	Ένορία Χρυσαιγής	100€
Άργυρώ Κοτσιφάκη, εις μνήμην μητρός της Έρωφίλης ...	30€	Ένορία Βουβών	100€
Άθανάσιος Γιακουμάκης	200€	Ένορία Γλώσσης	100€
Θεανώ Προγουύλη	50€	Ένορία Μοθιανών	100€
Άντωνία Παναγιωτάκη, εις μνήμην πατρός της Νικολάου	50€	Ένορία Παλ. Ρουμάτων	100€
Όλγα Μοτάκη	20€	Ένορία Σκουτελώνος	150€
Εύτυχια Κουμάκη	20€	Ένορία Ταυρωνίτου	100€
Στυλιανός Σημαντηράκης, εις μνήμην γονέων του ιερέως Δημητρίου καί Πρεσβυτέρας Σοφίας Σημαντηράκη.....	100€	Ένορία Πολεμαρχίου	100€
Εύτυχια Σημαντηράκη, εις μνήμην γονέων της ιερέως Δημητρίου καί Πρεσβυτέρας Σοφίας Σημαντηράκη	100€	Ένορία Ζυμβραγοῦ	100€
Άριστεά Ανδρονικάκη, εις μνήμην συζύγου της Νικολάου Ανδρονικάκη	70€	Ένορία Έπισκοπής	100€
Ι. Ναός Μεταμορφώσεως Σωτήρος Μοθιανών	100€	Ένορία Κολυμβαρίου	100€
Δαμασκηνή Φουρναράκη	50€	Ίερά Μονή Γωνιάς	500€
Κωνσταντίνος Φουρναράκης, εις μνήμην νονοῦ του Γε-		Ένορία Ροδωποῦ	100€
		Ένορία Νοχιῶν	100€
		Ι. Ναός Ἁγ. Πάντων Ἁγ. Ἀντωνίου.....	100€
		Ένορία Καληδωνίας	100€
		Ένορία Βουκολιῶν	200€
		Ένορία Ἀνώσκελης	100€
		Ένορία Καμισιανῶν	100€
		Ένορία Δελιανῶν	100€
		Ένορία Κακοπέτρου - Φωτακάδω	250€

Ἐλεημοσύνη

Ἐκεῖνος πού ἐλεεῖ φτωχό, δανεῖζει τόν Θεό (Καρκαβίτσας)

Ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι ἡ τελειότητα καί τό στόλισμα τῆς θρησκείας (Ἄδισσον)

Ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι προσευχή, (Οὐγκώ)

Ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ ἀγάπη καί ἡ νηστεία ἀγιάζει τόν ἄνθρωπο, τόν πλουτίζει καί σωματικά καί ψυχικά (Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός)

Ἡ μετάνοια χωρίς ἐλεημοσύνη εἶναι νεκρή καί χωρίς φτερά (Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος)

Ἡ πρώτη θυγατέρα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη, αὐτή ἡ ἐλεημοσύνη κατέπεισε τόν Θεό καί ἔγινε ἄνθρωπος, γιά νά σώσει τόν ἄνθρωπον (Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος)

Ὁ πλούσιος μπορεῖ νά δικαιωθεῖ μέ τήν ἐλεημοσύνη, ἀλλά καί ὁ φτωχός μέ τή ὑπομονή (Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος)

Ὅσάκις ἐλεῶ δέν αισθάνομαι ὅτι δίνω, ἀλλά ὅτι ἀποδίδω (Παλαμᾶς Κωστής)

“Ὁ ἐλεῶν πτωχόν, Θεῷ δανεῖζει”
(Παρ. 19, 7)

“Ἰλαρόν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός”
(Β' Κορ. 9, 7)

Η ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΝΕΙ 8 ΗΜΕΡΗ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ-ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ-ΣΙΝΑ- ΑΓ. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΕ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΠΤΗΣΕΙΣ 23-30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2011

(ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ)

Συνοδός: Ό Σεβ. Μητροπολίτης Κισάμου & Σελίνου κ.κ. Αμφιλόχιος

1η Ήμέρα: 23/8 Τρίτη

ΚΑΣΤΕΛΛΙ - ΧΑΝΙΑ - ΤΕΛ ΑΒΙΒ - ΣΙΝΑ - ΑΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ

Συγκέντρωση νωρίς τὸ πρωὶ στὴν Κίσαμο καὶ ἀναχώρηση γιὰ ἀεροδρόμιο Ἡρακλείου καὶ στὴ συνέχεια γιὰ Τέλ Ἀβιβ μὲ ἀπευθείας πτήση. Ἐπιβίβαση καὶ ἀναχώρηση γιὰ τὸ Σινᾶ καὶ τὴν Ἱ. Μονὴ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης. Ταξιδεύουμε κατὰ μῆκος τῆς Νεκρᾶς Θάλασσας, περνᾶμε τὴν συνοριακὴ πόλιν Ἐϊλάτ στὸν κόλπο τῆς Ἄκαμπας καὶ συνεχίζουμε τὴν μοναδικὴ σὲ ὁμορφιὰ διαδρομὴ μας στὴν χρωματιστὴ ἔρημο τοῦ Σινᾶ. Ἐπιβίβαση στὴν ἱστορικὴ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης ἢ ὅποια εἶναι χτισμένη στὸς πρόποδες τοῦ ὄρους τοῦ Μωυσέως καὶ σὲ ὑψόμετρο 1,570 μέτρα. Τακτοποίηση στὸς ξενώνες τῆς Μονῆς. Δείπνο - Διανυκτέρευση. Ξημερώματα θὰ ξεκινήσουν ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἀνέβουν στὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους Χωρηῆβ (2,280 μ. ὑψόμετρο), ὅπου ὁ Μωυσῆς ἔλαβε τὶς Δέκα Ἐντολές καὶ ἀπ' ὅπου ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου πάνω ἀπὸ τὴν ἔρημο καὶ τὰ ἄγρια βουνὰ προσφέρει ἓνα μοναδικὸ θέαμα. Ὅσοι παραμείνουν στὴν Μονὴ μποροῦν νὰ μετέχουν στὴν πρωινὴ Θεία Λειτουργία.

2η Ήμέρα: 24/8 Τετάρτη

ΣΙΝΑ - ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

Μετὰ τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας θὰ προσκυνήσουμε τὰ Ἱερὰ Λείψανα τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης καὶ ἀμέσως μετὰ τὸ πρωινὸ θὰ ξεναγηθοῦμε ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς στὸς χώρους τῆς ἀρχαιότερης Μονῆς στὸν κόσμον, (κτίστηκε ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Ἰουστινιανὸ) καὶ στεγάζει τὴν σημαντικότερη συλλογὴ Βυζαντινῶν Εἰκόνων στὸν κόσμον. Ἡ βιβλιοθήκη ἔχει ἐπίσης σπάνια καὶ παλιὰ χειρόγραφα. Θὰ δοῦμε τὰ πολυτίμητα δῶρα τῶν χριστιανῶν ἡγεμόνων ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον, τὴν «φλεγόμενη ἀλλὰ μὴ καιόμενη» βᾶτο, τὸ «πηγάδι τοῦ Μωυσῆ», καθὼς καὶ τὸ περίφημο ψηφιδωτὸ τῆς Ἐκκλησίας. Θὰ ξεναγηθοῦμε στὸ μουσεῖο τῆς Μονῆς μὲ θησαυροὺς μεγάλης θρησκευτικῆς, ἱστορικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ἀξίας. Ἀναχώρηση γιὰ τὴν Ἁγία πόλιν Ἱερουσαλὴμ. Μετὰ τὰ σύνορα Αἰγύπτου-Ἰσραὴλ καὶ ἐὰν ὁ χρόνος τὸ ἐπιτρέψει, προαιρετικὴ ἐπίσκεψη στὸ ἐνυδρεῖο Ἐϊλάτ, ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ γνωστὰ στὸν κόσμον, στὶς ἀκτὲς τῆς Ἐρυθρᾶς θάλασσας. Ἐπιβίβαση καὶ τακτοποίηση στὸ ξενοδοχεῖο μας. Δείπνο-Διανυκτέρευση.

3η Ήμέρα: 25/8 Πέμπτη

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ - ΓΕΣΘΗΜΑΝΗ - ΙΕΡΙΧΩ

Ὅσοι ἐπιθυμοῦν, προαιρετικὰ, μποροῦν νωρίς τὸ πρωὶ, περὶ ὥρα 4.00π.μ., νὰ παρακολουθήσουν τὴν τελετὴ γιὰ τὴν κάθοδο τῆς Εἰκόνας τῆς Παναγίας ἀπὸ τὸ μετόχι τῆς Ἁγίας Αὐλῆς πρὸς τὴ Γεσθημανῆ. Ἀπὸ τὴν Γεσθημανῆ, μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς, περὶ ὥρα 8.00π.μ., θὰ ξεκινήσουμε ὅλοι μαζὶ τὸ πρόγραμμά μας. Θὰ ἐπισκεφθοῦμε τὸν τόπον τοῦ λιθοβολισμοῦ τοῦ Πρωτομάρτυρα Στεφάνου, τὸν κήπο τῆς προσευχῆς καὶ τῆς προδοσίας τοῦ Κυρίου. Συνεχίζουμε τὸ προσκύνημά μας στὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τὴν μικρὴ Γαλιλαία, τὴν Ἱ. Μ. Τιμίου Σταυροῦ, τὴν Ἱ. Μ. Μάρθας & Μαρίας στὴ Βηθανία, τὴν Ἱ. Μ. Προφήτου Ἐλισαίου, ὅπου καὶ ἡ Συκομορέα τοῦ Ζακχαίου, καὶ τὴν Ἱ. Μονὴ

Αγίου Γερασίμου του Ίορδανίτη. Στὴν ἐπιστροφή μας πρὸς Ἱεροσόλυμα θὰ ἐπισκεφθοῦμε καὶ τὴν Ἱ. Μ. Ἀγίου Γεωργίου τοῦ Χοτζεβίτη μέσα στὴν πανέμορφη χαράδρα τῆς ἐρήμου, ὅπου καὶ τὸ σπήλαιο ποὺ ἀσκήτεψε ὁ Προφήτης Ἠλίας. Ἐπιστροφή στὰ Ἱεροσόλυμα. Δεῖπνο - Διανυκτέρευση.

4η Ἡμέρα: 26/8 Παρασκευή

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

Ἐπίσκεψη στὸ Πατριαρχεῖο, συνάντηση μὲ τὸ Μακαριώτατο Πατριάρχη Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεόφιλο Γ΄. Ξενάγηση στὸν Πανιέρο Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως καὶ στὰ ἐντὸς αὐτοῦ πάνσεπτα προσκυνήματα (Πανάγιος Τάφος, Ἀποκαθήλωση, Γολγοθᾶς, Σπήλαιο εὐρέσεως τοῦ Τίμιου Σταυροῦ καὶ τὰ ὑπόλοιπα προσκυνήματα τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως). Ξενάγηση στὸν οἶκο Ἰωακείμ καὶ Ἄννας, τὴν Προβατικὴ Κολυμβήθρα, τὸ Πραιτώριο (φυλακὴ τοῦ Χριστοῦ) καὶ τὴν Ὁδὸ τοῦ Μαρτυρίου. Τὸ ἀπόγευμα θὰ ἐπισκεφθοῦμε τὴν Ἁγία Σιών, τὸ Ὑπερῶο τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου καὶ τὸ σπήτι τοῦ Ἁγ. Ἰωάννη, ὅπου ἐκοιμήθη ἡ Παναγία. Ἐπίσκεψη στὸ χῶρο τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομώντα, ὅπου καὶ τὸ Τεῖχος τῶν Δακρύων. Δεῖπνο-Διανυκτέρευση.

5η Ἡμέρα: 27/8 Σάββατο

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ - ΒΗΘΛΕΕΜ

Τὸ πρωὶ μετάβαση στὴ Γεσθημανή, ὅπου ψάλλονται τὰ Ἐγκώμια τῆς Παναγίας προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου Γ΄. Στὴ συνέχεια ἀναχώρηση γιὰ τὴν περιοχὴ τῆς Βηθλεέμ, ὅπου θὰ προσκυνήσουμε τὸ Ναὸ τῆς Γεννήσεως τοῦ Κυρίου μας, τὴν Ἱ.Μ. Ἀγίου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου, τὴν Ἱ.Μ. Ἀγίου Σάββα τοῦ ἡγιασμένου καὶ τὸ χωριὸ τῶν Ποιμένων. Ὑπόλοιπο ἡμέρας ἐλεύθερο. Δεῖπνο-Διανυκτέρευση.

6η Ἡμέρα: 28/8 Κυριακὴ

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ – ΓΕΣΘΗΜΑΝΗ

Μεταφορὰ στὴ Γεσθημανή γιὰ τὴ Θεία Λειτουργία ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (π.ῆ.), προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου Γ΄. Ὑπόλοιπο ἡμέρας ἐλεύθερο γιὰ βόλτες στὰ γραφικὰ στενά τῆς πόλης. Νυχτερινὴ Θεία Λειτουργία στὸν Πανάγιό Τάφο.

7η Ἡμέρα: 29/8 Δευτέρα

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ - ΓΑΛΙΛΑΙΑ - ΙΟΡΔΑΝΗΣ

Πρωινό. Ἐπίσκεψη στὸ Φρέαρ τοῦ Ἰακώβ (πηγάδι Σαμαρείτιδος), τὸ Ὄρος Θαβῶρ μὲ τὸν Ἱ.Ν. τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου, τὴ Ναζαρέτ ὅπου ὁ Ναὸς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, τὴν Κανὰ τῆς Γαλιλαίας, τὴν ἀρχαία Καπερναοὺμ, τὴ λίμνη Τιβεριάδα μὲ τὴν Ἱ. Μ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, βλέπουμε τὸ Ὄρος τῶν Μακαρισμῶν. Στὸν Ἰορδάνη ποταμὸ θὰ τελεσθεῖ Ἁγιασμὸς καὶ συμβολικὴ Βάπτισις τῶν προσκυνητῶν. Πορευόμεθα πρὸς τὸ Σαραντάριο Ὄρος (Ὄρος τῶν πειρασμῶν) μὲ τὸ ὄμῶνυμο Μοναστήρι, ἀπ' ὅπου θὰ ἀντικρύσουμε τὸ ὑπέροχο θέαμα τῆς Κοιλιάδας τῆς Ἱεριχοῦς. Ἐπιστροφή στὰ Ἱεροσόλυμα. Δεῖπνο – Διανυκτέρευση.

8η Ἡμέρα: 30/8 Τρίτη

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ - ΤΕΛ ΑΒΙΒ – ΧΑΝΙΑ - ΚΑΣΤΕΛΛΙ

Τὸ πρωὶ μεταφορὰ στὸ ἀεροδρόμιο. Στὴ διαδρομὴ θὰ σταματήσουμε στὴ Λύδα, ὅπου βρίσκεται ἡ Μονὴ καὶ ὁ Τάφος τοῦ Ἀγίου Μεγαλομάρτυρα Γεωργίου γιὰ προσκύνημα. Ἀναχώρηση μὲ ἀπευθείας πτήση γιὰ Ἡράκλειο καὶ στὴ συνέχεια γιὰ Χανιά καὶ Καστέλλι. Τέλος Ἐκδρομῆς.

Πληροφορίες – Κρατήσεις θέσεων:

**Βιβλιοπωλεῖο Ἱ. Μητροπόλεως Κισάμου & Σελίνου
κ. Ἐμμανουὴλ Μποτωνακῆς τηλ. 28220-22128, ἔσωτ. 5.
(Ὁρες γραφείου)**

